

The background of the cover is a composite of three aerial photographs. The top photo shows a village with red-roofed houses nestled in a valley. The middle photo shows a large, rugged mountain peak with a long log lying on the grassy slope in the foreground. The bottom photo shows a white church with a dome and a bell tower, surrounded by green trees.

STRATEŠKI PLAN RAZVOJA OPŠTINE ANDRIJEVICA 2025-2029.

Sadržaj

UVODNO OBRAĆANJE	4
1. PRIKAZ STRATEŠKOG PLANA RAZVOJA OPŠTINE ANDRIJEVICA	5
2. ANALIZA POSTOJEĆEG STANJA	6
2.1. OPŠTI PODACI	6
2.2. GEOGRAFSKE KARAKTERISTIKE I PRIRODNI RESURSI	7
2.2.1. Šumski potencijal	7
2.2.2. Vodni i hidroenergetski potencijal	8
2.2.3. Mineralne sirovine	9
2.2.4. Biodiverzitet i stanje biodiverziteta	10
2.2.5. Zaštićena područja	10
2.3. DEMOGRAFIJA	12
2.3.1. Broj stanovnika i gustina naseljenosti	12
2.3.2. Migracije	13
2.3.3. Obrazovna struktura	14
2.4. EKONOMSKA AKTIVNOST STANOVNIŠTVA	14
2.5. TRŽIŠTE RADA	15
2.5.1. Zaposlenost i zarade	15
2.5.2. Nezaposlenost	16
2.6. PRIVREDA	17
2.6.1. Razvijenost lokalne privrede	17
2.6.2. Podrška razvoju privrede	18
2.7. POLJOPRIVREDA	19
2.7.1. Stočarstvo	20
2.7.2. Ovčarstvo	21
2.7.3. Svinjarstvo	21
2.7.4. Živinarstvo	21
2.7.5. Pčelarstvo	21
2.7.6. Voćarstvo	21
2.7.7. Biljna proizvodnja	22
2.7.8. Organska proizvodnja	22
2.8. TURIZAM	24
2.9. ANALIZA ZDRAVSTVA, ŠKOLSTVA I SOCIJALNE ZAŠTITE	27
2.9.1. Zdravstvo	27
2.9.2. Školstvo	28
2.9.3. Socijalna zaštita	29
2.10. INFRASTRUKTURA I STANJE ŽIVOTNE SREDINE	30
2.10.1. Putna infrastruktura	30
2.10.2. Upravljanje otpadnim vodama	31
2.11. KULTURA I SPORT	31
2.12. VODOSNABDIJEVANJE	32

2.13. KOMUNALNA INFRASTRUKTURA	35
2.14. TELEKOMUNIKACIJE	36
2.15. ELEKTROENERGETSKO SNABDIJEVANJE	36
2.15.1. Snabdijevanje električnom energijom	36
2.15.2. Investicije	37
2.16. KADROVSKI I FINANSIJSKI KAPACITETI	39
2.16.1. Kadrovski plan	39
2.16.2. Finansijski kapaciteti	44
3. SWOT ANALIZA	45
4. RAZVOJNI CILJEVI OPŠTINE	47
5. GODIŠNJI AKCIONI PLAN	54

Uvodno obraćanje

Poštovani sugrađani, uvaženi partneri i prijatelji,

Sa posebnim zadovoljstvom vam predstavljam **Strateški plan razvoja opštine za period 2025-2029. godine**, dokument koji je rezultat zajedničkog rada, analize i vizije budućnosti naše zajednice. Ovim planom usmjeravamo razvoj opštine u narednom četvorogodišnjem periodu, imajući u vidu naše resurse, potencijale, ali i izazove koji stoje pred nama.

Strateški ciljevi koje smo definisali zasnivaju se na jasnoj misiji – da stvorimo opštinu u kojoj će naši građani imati kvalitetniji život, sigurnije radno okruženje i bolje uslove za razvoj svojih ideja. Posebnu pažnju posvetili smo razvoju lokalne privrede, otvaranju novih radnih mjesta i stvaranju održive turističke ponude koja će promovisati prirodne ljepote, kulturno-istorijske vrijednosti i identitet naše opštine.

Svjesni smo demografskih izazova sa kojima se suočavamo, posebno iseljavanja mladih i aktivne radne snage. Zato je naš prvi cilj upravo unapređenje demografskih pokazatelja kroz podršku zapošljavanju, jačanje privrede i valorizaciju resursa koje posjedujemo. Paralelno sa tim, radimo na unapređenju javne infrastrukture i usluga, kako bismo osigurali veći kvalitet života za svakog građanina.

Naš plan obuhvata i jasnu strategiju očuvanja kulturno-istorijskog nasljeđa, edukacije zajednice i jačanja svijesti o značaju kulturnog identiteta. Pored toga, posebna pažnja posvećena je zaštiti životne sredine i održivom korišćenju prirodnih resursa, jer samo odgovornim odnosom prema prirodi možemo obezbijediti stabilan razvoj za buduće generacije.

Uvjeren sam da ćemo zajedničkim snagama, saradnjom lokalne samouprave, institucija, privrednih subjekata i svih građana, ostvariti ciljeve ovog strateškog plana. Naš zadatak je da stvorimo opštinu koja će biti primjer razvoja, očuvanja tradicije i modernizacije u skladu sa potrebama današnjice.

Hvala svima koji su dali doprinos u izradi ovog dokumenta. Pred nama su izazovi, ali i prilike koje ćemo zajedno iskoristiti za dobrobit svih građana.

S poštovanjem,

Predsjednik Opštine
Željko Čulafić

1. Prikaz Strateškog plana razvoja opštine Andrijevice

Strateški plan razvoja opštine Andrijevice za period 2025-2029. godina je pripremljen u skladu sa Pravilnikom o metodologiji za izradu Strateškog plana razvoja jedinice lokalne samouprave („Službeni list Crne Gore“, br.068/16 od 31.10.2016)

Strateškim planom razvoja (SPR) utvrđeno je postojeće stanje razvoja opštine Andrijevice uključujući i SWOT analizu¹, definisani su opšti i specifični strateški ciljevi, prioriteta i projekti, planiran budžet za realizaciju Plana, te plan za praćenje realizacije aktivnosti.

Proces izrade plana razvoja opštine Andrijevice prodrumijevao je učešće predstavnika svih relevantnih institucija, privrede i nevladinog sektora. Obraživač plana je imao na raspolaganju podatke dobijene sprovođenjem onlajn ankete, neposrednim sastancima sa predstavnicima mjesnih zajednica, nvo sektora i preduzetnika, državnih institucija, javnih ustanova i doo društava koji su dostavili podatke na osnovu kojih se pristupilo formulaciji strateških ciljeva i projekata.

Strateški plan razvoja opštine Andrijevice za period 2025-2029. godine je pripremljen u skladu sa Pravilnikom o metodologiji za izradu Strateškog plana razvoja jedinice lokalne samouprave donijetog od strane Ministarstva ekonomije, na osnovu člana 8. stav 8. Zakona o regionalnom razvoju Crne Gore (službeni list CG, broj 20/11 I 20/15, 047/19).

Strateškim planom razvoja opštine Andrijevice definisan je opšti cilj: „Stvaranje uslova za održiv socio-ekonomski razvoj opštine Andrijevice kroz unapređenje kvaliteta života, razvoj lokalne privrede i turizma, očuvanje prirodnih i kulturnih resursa i jačanje demografske stabilnosti.”

I sledeći Specifični strateški ciljevi:

Specifični strateški cilj 1:

Unaprijediti demografske pokazatelje kroz razvoj lokalne privrede, povećanje zaposlenosti i održivu valorizaciju prirodnih resursa.

Specifični strateški cilj 2:

Povećati kvalitet života kroz javnu infrastrukturu, usluge i socijalnu sigurnost

Specifični strateški cilj 3:

Razviti konkurentnu i održivu turističku ponudu

Specifični strateški cilj 4:

Očuvati, obnoviti i valorizovati kulturno-istorijsko nasleđe

Specifični strateški cilj 5:

Održivo upravljanje resursima i zaštita životne sredine.

U okviru opšteg i specifičnih ciljeva definisano je 23 prioriteta i 126 projekata za realizaciju tokom petogodišnjeg perioda sa akcionim planom za period od 2025-2029. god, koji će u nastavku teksta od 48. stranice biti detaljno obrazložen.

¹ Obuhvata analizu snaga, slabosti, šansi i opasnosti za razvoj Opštine.

2. Analiza postojećeg stanja

2.1. Opšti podaci

Opština Andrijevica spada u red manjih crnogorskih opština, a u administrativnom smislu relativno je mlada jedinica lokalne samouprave. Smještena je na sjeveroistoku Crne Gore, na prostoru gornjeg toka rijeke Lim, između planinskih masiva Bjelasice, Komova, Balja, Zeletina i Prokletija. Teritorija opštine prostire se na površini od približno 340 km² i pretežno je brdsko-planinskog karaktera, što uslovljava razućenu strukturu naselja.

Oko 80% teritorije čine ruralna područja, dok preostalih 20% pripada gradskom jezgru. Takva geografska struktura, s jedne strane, otežava razvoj i održavanje infrastrukture, ali, s druge, otvara značajne mogućnosti za razvoj tematskog turizma, poljoprivrede i drugih vidova privrednih aktivnosti zasnovanih na održivom korišćenju prirodnih resursa.

Prema posljednjem popisu stanovništva iz 2023. godine, opština Andrijevica ima 3910 stanovnika, što predstavlja pad od 1161 stanovnika u odnosu na 5071 stanovnika iz popisa 2011. godine. Oko petine stanovništva (988 lica) živi u gradskom naselju Andrijevica, dok je ostatak (oko 2922 lica) nastanjen u 24 ruralna naselja, organizovana u 18 mjesnih zajednica. Demografski trendovi ukazuju na izraženu depopulaciju i starenje stanovništva, naročito u seoskim područjima.

Naselja su povezana mrežom regionalnih i lokalnih puteva, dok elektrodistributivna mreža pokriva najveći dio teritorije. Putna infrastruktura obuhvata oko 700 km lokalnih kategorisanih i nekategorisanih puteva, 20,1 km magistralnog puta (Andrijevica–Berane–Plav) i 19 km stare magistrale prema Trešnjeviku. Opština nema autobusku stanicu, a međugradski javni prevoz odvija se tranzitnim linijama iz susjednih opština.

Andrijevica se graniči sa opštinama Plav, Gusinje, Berane, Kolašin i Podgorica, kao i sa Republikom Albanijom, što joj daje specifičan geografski i strateški položaj.

Slika 1: Položaj opštine Andrijevica na mapi Crne Gore

2.2. Geografske karakteristike i prirodni resursi

Reljef opštine Andrijevice obilježavaju impresivni planinski masivi Bjelasice i Komova, koji zajedno sa okolnim vrhovima i grebenima čine prepoznatljivu prirodnu siluetu ovog područja. Među značajnijim vrhovima i planinama izdvajaju se Lisa, Troglav, Jelenak, Bavan, Štavna, Carine, Mojan, Ilijina Glava, Lipovica, Greben, Zeletin i Balj.

Teritorija opštine se prostire na nadmorskoj visini od približno 700 metara do najvišeg vrha – Vasojevičkog Koma (2.461 mnv). Hidrografski sistem je bogat i razuđen, a centralnu ulogu ima rijeka Lim sa pritokama Piševskom i Šekularskom rijekom. Među značajnim vodotocima nalaze se i Zlorečica, koja nastaje spajanjem Perućice i Kutske rijeke, Kraštica, Gradišnica i Trebačka rijeka, uz brojne manje planinske potoke.

Opština je izuzetno bogata prirodnim resursima, među kojima se posebno ističu šumski, vodni i mineralni potencijali. Ovi resursi predstavljaju osnovu za dalji ekonomski razvoj, uz preduslov njihove održive i planske upotrebe.

Slika 2: Mojanske planine

2.2.1. Šumski potencijal

Šumski fond opštine Andrijevice jedan je od njenih najvrjednijih i najrasprostranjenijih prirodnih resursa. Na području opštine prostire se oko 17.434 hektara šuma, od čega dominiraju listopadne vrste na 12.726 hektara, dok četinarske šume zauzimaju oko 4.708 hektara. Pored ekonomske uloge, šume imaju i izuzetno važnu ekološku funkciju – čuvaju biodiverzitet, štite zemljište od erozije, regulišu vodne tokove i doprinose očuvanju kvaliteta vazduha.

Za lokalnu privredu, šume predstavljaju osnovu drvoprerađivačke djelatnosti, a eksploatacija drvne mase obezbjeđuje prihode koncesionarima, malim prerađivačima i pojedincima koji se bave sječom i prodajom drveta. Većina domaćinstava u opštini koristi ogrjevno drvo kao glavni energent, što utiče na stalnu potražnju i intenzivno korišćenje resursa.

Prerađivački kapaciteti u Andrijevici uglavnom su ograničeni na primarnu obradu drveta – proizvodnju rezane građe i drugih polufabrikata. Ovi proizvodi se najčešće izvoze i finalno prerađuju van granica opštine, čime se gubi značajan dio potencijalne dodate vrijednosti.

Nedostatak pogona za završnu proizvodnju i modernih tehnologija onemogućava potpunije ekonomsko iskorišćavanje ovog resursa.

Pored legalne sječe, izazov predstavlja i **neovlaštena eksploatacija šuma**, koja ugrožava njihovu obnovu i dugoročnu održivost. Stoga je neophodno unaprijediti nadzor, uvesti savremene metode inventarizacije i planiranja, te razvijati modele održivog gazdovanja šumama.

Šumska područja takođe obiluju **ljekovitim biljem, šumskim voćem i gljivama** izuzetnog kvaliteta. Trenutno se oni u većini slučajeva sakupljaju individualno i izvoze kao sirovina. Razvoj malih prerađivačkih kapaciteta za sušenje, preradu i pakovanje ovih proizvoda mogao bi stvoriti novu tržišnu nišu i povećati ekonomske koristi od šumskih resursa, uz istovremeno očuvanje njihovog prirodnog bogatstva

2.2.2. Vodni i hidroenergetski potencijal

Opština Andrijevica raspolaže izuzetno bogatim i raznovrsnim vodnim resursima, što je čini jednim od hidrološki najinteresantnijih područja Crne Gore. Centralni vodotok predstavlja rijeka **Lim**, koja protiče kroz opštinsko područje i povezuje ga sa širim slivom Dunava. Lim ima više pritoka koje dodatno obogaćuju hidrografsku mrežu – Piševska i Šekularska rijeka, Zlorečica (nastala spajanjem Perućice i Kutske rijeke), Kraljštica, Gradišnica i Trebačka rijeka, uz niz manjih planinskih potoka i izvora.

Hidrografska obilježja Andrijevice odlikuje izuzetna čistoća i kvaliteta voda, što pruža veliki potencijal za snabdijevanje stanovništva, navodnjavanje poljoprivrednih površina, razvoj ribarstva, kao i za turističke aktivnosti poput sportskog ribolova, kajakaštva i eko-turizma. Brojni izvori i vrela na višim nadmorskim visinama predstavljaju potencijal i za flaširanje pitke vode, a pojedina od njih posjeduju i ljekovita svojstva.

U proteklom periodu, na području opštine izgrađeno je deset malih hidroelektrana u privatnom vlasništvu, što je rezultiralo gotovo potpunom eksploatacijom većine vodotoka. Takav model se pokazao kao nepovoljno rješenje za lokalnu zajednicu, jer je pogodio uskom krugu privilegovanih investitora, uz ograničene benefite za građane i opštinsku ekonomiju. Preostali vodotoci, koji još uvijek nisu obuhvaćeni ovim vidom eksploatacije, mogu predstavljati osnovu za buduće projekte, ali isključivo u modelima **javnog–privatnog partnerstva** ili kroz zajednička ulaganja sa državom uz potpuno očuvanje životne sredine, kako bi se obezbijedila fer raspodjela koristi i zaštita javnog interesa.

Uprkos obilju vodnih resursa, postoje izazovi u pogledu njihove pune valorizacije. Infrastruktura za navodnjavanje je ograničena, a sistem vodosnabdijevanja u pojedinim ruralnim naseljima zahtijeva modernizaciju. Klimatske promjene i promjenjivi režimi padavina nameću potrebu za planskim upravljanjem vodama, uključujući i mjere prevencije od poplava.

Održivo upravljanje ovim resursom podrazumijeva balans između ekonomskog korišćenja i očuvanja ekosistema. Razvojem projekata u oblasti seoskog i avanturističkog turizma, kao i investicijama u infrastrukturu za preradu i flaširanje vode, vodni potencijal Andrijevice može postati jedan od ključnih pokretača lokalnog razvoja.

Slika 3: Prikaz površinskih voda na teritoriji opštine Andrijevica

2.2.3. Mineralne sirovine

Područje opštine Andrijevica raspolaže mineralnim resursima koji, iako djelimično istraženi, predstavljaju značajan potencijal za unapređenje lokalne privrede. Najvažnija ležišta obuhvataju **tehničko-građevinski kamen (TGK) i mermer**, uz manje količine pijeska, šljunka i drugih građevinskih materijala.

Posebno se izdvajaju **nalazišta TGK Piševo 1 i Piševo 2**, koja su od strateškog značaja za građevinski sektor. Lokalitet **Piševo 1** već je dodijeljen na koncesiju, a početak njegove eksploatacije planiran je za 2026. godinu. Očekuje se da će ova aktivnost doprinijeti otvaranju novih radnih mjesta, povećanju prihoda od koncesija i jačanju lokalne privrede. Lokalitet **Piševo 2** ostaje kao rezervni potencijal, čija valorizacija zavisi od daljih istraživanja i tržišnih potreba.

Pored toga, značajan resurs predstavlja **nalazište mermera Žoljevica**. Iako se radi o sirovini visokog kvaliteta sa potencijalom za komercijalnu eksploataciju, lokalno stanovništvo se u velikoj mjeri zalaže da ovaj prostor bude valorizovan prije svega u turističke svrhe, zbog njegove pejzažne vrijednosti, atraktivnosti i mogućnosti uključivanja u ponudu tematskog turizma. Ovakav pristup otvara prostor za **model kombinovanog razvoja**, gdje bi se umjesto industrijske eksploatacije akcenat stavio na očuvanje prirodnog ambijenta i kreiranje održivih turističkih sadržaja.

Iako se eksploatacija mineralnih resursa u prethodnom periodu odvijala u ograničenom obimu i pretežno za lokalne potrebe, dalji napredak zahtijeva **detaljna geološka istraživanja, plansku eksploataciju i poštovanje ekoloških standarda**. Transparentan proces dodele koncesija, model javno-privatnog partnerstva i ulaganja u preradu sirovina na lokalnom nivou mogu značajno povećati ekonomsku korist za opštinu, uz istovremeno očuvanje prirodnih vrijednosti.

Najznačajnija su nalazišta mermera i tehničko-građevinskog kamena na lokacijama Trebačka rijeka, Seoce, Piševska rijeka, Babov potok, Pčelinjak i Žoljevica.

Slika 4: Lokalitet Žoljevica – nalazište mermernog kamena

2.2.4. Biodiverzitet i stanje biodiverziteta

Opština Andrijevica, smještena u srcu planinskog masiva sjeveroistočne Crne Gore, odlikuje se izuzetnim bogatstvom biodiverziteta, što je posljedica raznovrsnog reljefa, klimatskih uslova i očuvanosti prirodnih ekosistema. Prostrani kompleksi šuma, planinski pašnjaci, rijeke i potoci, kao i brojna izvorišta, stvaraju povoljne uslove za opstanak velikog broja biljnih i životinjskih vrsta, uključujući i one od međunarodnog značaja.

Na području opštine zastupljeni su visoko vrijedni ekosistemi: planinske bukove i četinarske šume, alpske livade, riječna korita sa pripadajućim obalnim pojasom, te kraška područja. Ova staništa pružaju utočište brojnim rijetkim i endemskim vrstama flore i faune. Među biljnim vrstama posebno se izdvajaju ljekovito i aromatično bilje, visoko planinsko cvijeće, te više vrsta gljiva i jestivog šumskog voća. Životinjski svijet obuhvata sisare poput divokoze, medvjeda, vuka, divlje svinje i srne, kao i razne vrste ptica grabljivica i pjevica, uključujući i strogo zaštićene vrste.

Iako je priroda u većini područja dobro očuvana, evidentirani su pritisci na biodiverzitet, prvenstveno usljed **nekontrolisane eksploatacije šuma**, neplanskih građevinskih aktivnosti, zagađenja vodotokova i prekomjernog sakupljanja pojedinih samoniklih biljaka i plodova. Ovi faktori zahtijevaju strožu kontrolu, edukaciju stanovništva i razvoj održivih ekonomskih modela korišćenja prirodnih resursa.

2.2.5. Zaštićena područja

Opština Andrijevica obuhvata više područja od posebnog prirodnog značaja, koja su dio nacionalnih i međunarodnih inicijativa zaštite prirode. Posebno se izdvajaju planinski masivi **Komovi** i **Bjelasica**, koji se nalaze u okviru **Parkova prirode Komovi**, proglašenog 2018. godine, i predstavljaju važan segment regionalne ekološke mreže.

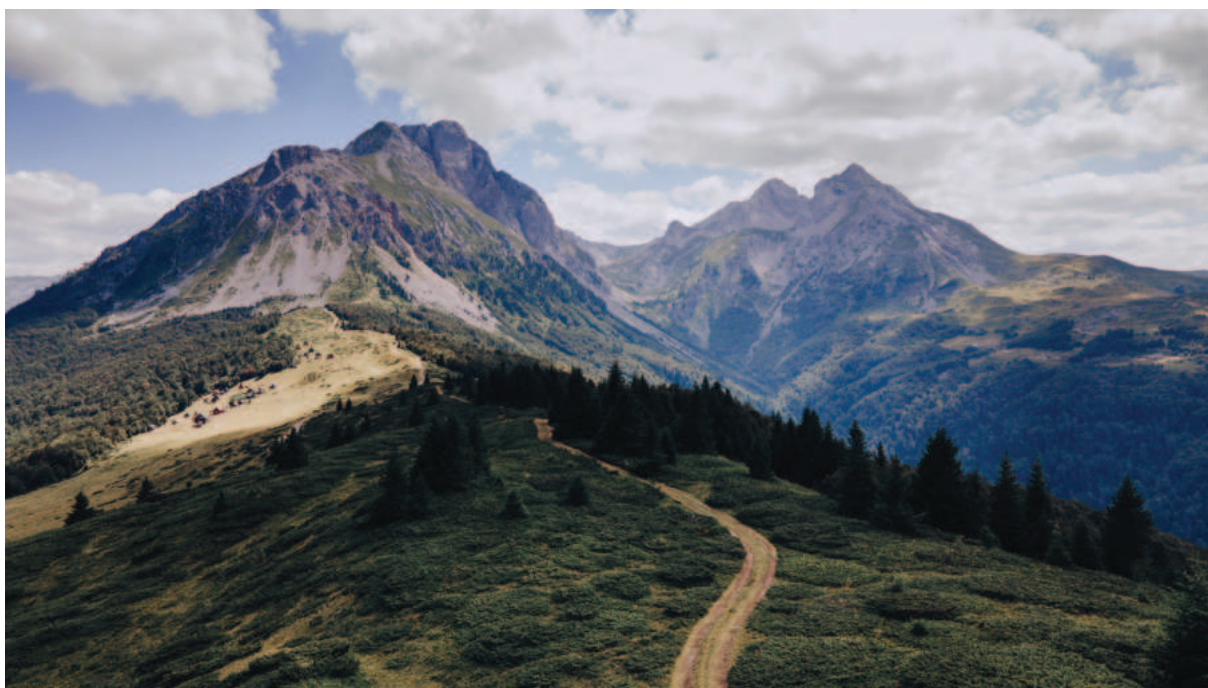
Pored toga, na teritoriji opštine nalaze se područja koja su identifikovana kao potencijalne zone ekološke mreže Natura 2000, zbog prisustva staništa i vrsta od evropskog značaja. Rijeka Lim sa pritokama, planinske livade Štavne, kraški lokaliteti i prostrane šumske površine čine osnovu ekosistema čije očuvanje je prioritet.

Dalji razvoj zaštite prirodnog nasljeđa treba da se usmjeri ka:

- jačanju institucionalnih kapaciteta za upravljanje zaštićenim područjima,
- unapređenju infrastrukture i signalizacije,
- promociji ekoturizma i održivih oblika korišćenja resursa,
- uključivanju lokalnog stanovništva kroz programe ekološke edukacije i ekonomske koristi od očuvanja prirode.

Biodiverzitet opštine Andrijevica predstavlja ne samo prirodno bogatstvo, već i stratešku osnovu za održivi razvoj – naročito u oblastima **ekoturizma, poljoprivrede visokog kvaliteta i edukativnog turizma**. Njegova zaštita i valorizacija moraju biti integralni dio svih razvojnih politika opštine.

Planinski masiv Komova pripada Dinarskim planinama i smješten je u istočnom dijelu Crne Gore. Predstavlja vezu Prokletija sa susjednim planinama centralnog dijela Crne Gore. Ovaj masiv dugačak je oko 40 km, a širok oko 30 km. Sa svih strana okružen je platoima prosječne visine oko 1900 m (Štavna i Ljuban na sjeveru, Rogam na zapadu, Crnje na jugu i Varda na istoku).

Slika 5: Komovi

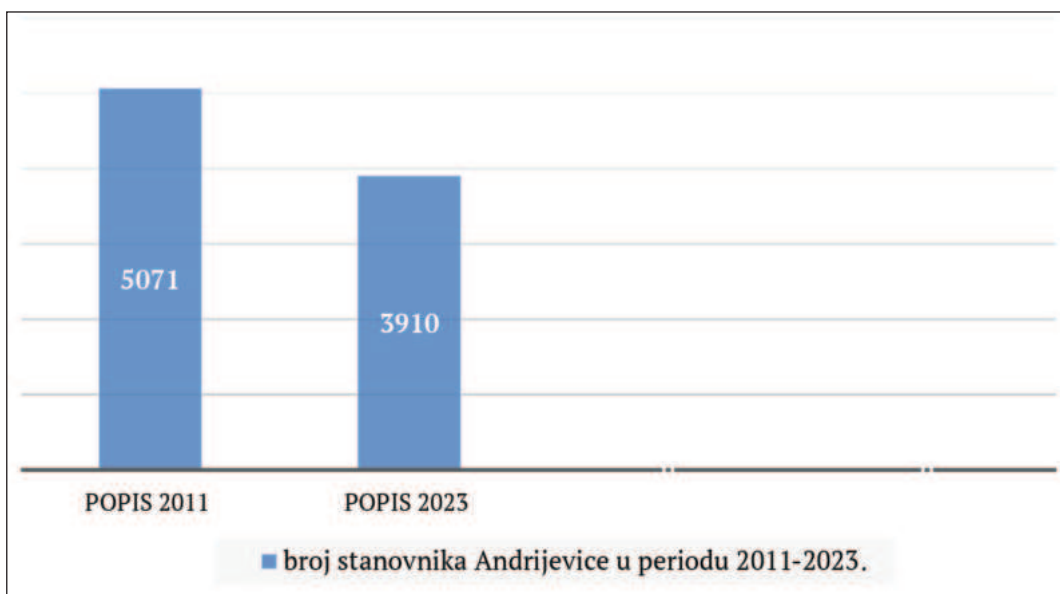
Zbog svoje osobenosti, prostor Komova je privlačio mnoge istraživače iz raznih naučnih oblasti. Tako su planinski masiv Komova posjećivali i naučno istraživali botaničari: Pančić, Baldači, Pantoček, Rohlena, Lakušić, te geografi Cvijić, Gušić i drugi. Mnoge vrste biljaka na ovim prostorima su dinarski ili balkanski endemi, a neke među njima su stenoendemi tj. prisutne su samo na tom prostoru i nigdje više. Najveći broj podataka koji se odnose na floru i vegetaciju ovog područja moguće je pronaći u radovima stranih i domaćih naučnika koji su u različitim periodima posjećivali ovo područje.

2.3. Demografija

2.3.1. Broj stanovnika i gustina naseljenosti

Prema popisu iz 2023. godine, na području opštine Andrijevica živi ukupno 3910 stanovnika od čega muškaraca 2073 ili 53,02% i žena 1837 ili 46,98%. Od tog broja 988 stanovnika nastanjeno je u samom gradu a ostatak u ruralnim područjima. Demografski, sa prosjekom od 17 stanovnika po km², Andrijevica spada u kategoriju slabo naseljenih opština (donji prag ove kategorije iznosi 30 stanovnika po km²).

U posljednjih 10 godina, broj stanovnika Andrijevice se smanjuje u kontinuitetu što potvrđuju procjene stanovništva sredinom godine, koje objavljuje MONSTAT.

Grafik 1: Broj stanovnika Andrijevice u periodu 2011-2023.

Izvor: MONSTAT

Najbrojnija naselja u opštini Andrijevica su: MZ Andrijevica, Trešnjevo, Slatina, Gračanica, Ulotina, Kralje i Rijeka Marsenića.

Godina	Živorodeni	Umrli	Prirodni priraštaj
2020.	39	70	-31
2021.	35	87	-52
2022.	33	77	-44
2023.	41	56	-15
2024.	26	56	-30

Tabela 1: Prirodni priraštaj u opštini Andrijevica u periodu od 2020. do 2024. godine

Opštinu Andrijevicu karakteriše negativni prirodni priraštaj čime opština dijeli sudbinu ostalih opština na sjeveru Crne Gore, što se vidi iz negativnih indikatora prirodnog priraštaja i migracija za period naveden u tabeli br.1. U periodu od 2011. do 2025. godine, Andrijevica bilježi gubitak od 1161 stanovnika, ili procentualno smanjenje u iznosu od 22.8%. Stanovništvo Andrijevice čini 0,62% ukupne populacije u Crnoj Gori.

2.3.2. Migracije

Migracioni tokovi u opštini Andrijevica posljednjih decenija pokazuju izrazito negativan saldo, što znači da broj ljudi koji napušta opštinu daleko premašuje broj onih koji se doseljavaju. Dominantan oblik migracija su **unutrašnje migracije** prema većim gradovima Crne Gore (Podgorica, Nikšić, Bar, Budva), gdje postoje bolje mogućnosti zapošljavanja i obrazovanja, dok su **spoljne migracije** usmjerene ka zemljama Zapadne Evrope, naročito Njemačkoj, Danskoj, Austriji i Luksemburgu.

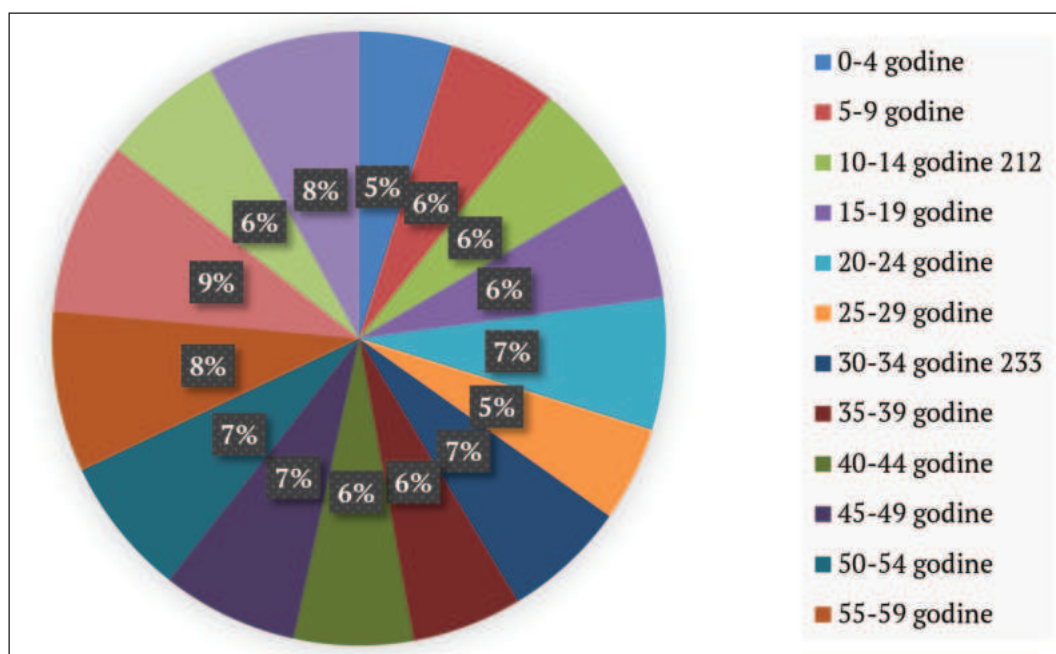
Najugroženiji segment stanovništva u pogledu iseljavanja čine mladi, obrazovani i radno sposobni građani, što dovodi do dodatnog smanjenja potencijala lokalne radne snage i ubrzava proces starenja stanovništva. Osim ekonomskih razloga, migracije su često uzrokovane i ograničenim pristupom javnim uslugama, infrastrukturnom nerazvijenosti pojedinih ruralnih naselja, te nedostatkom kulturnih i društvenih sadržaja.

Povratne migracije, odnosno dolazak građana koji su radni vijek proveli u inostranstvu ili u većim gradovima, bilježe se sporadično, i to uglavnom u vidu povratka u penzionerskoj dobi. Ovaj proces, iako ima pozitivan uticaj na potrošnju u lokalnoj zajednici, ne doprinosi značajnije demografskoj obnovi niti povećanju ekonomske aktivnosti.

Negativni migracioni trendovi predstavljaju ozbiljan izazov za održivi razvoj opštine. Stoga je neophodno definisati mjere koje će, u okviru strateških ciljeva, podsticati ostanak mladih i povratak onih koji su već otišli. To podrazumijeva razvoj privrednih grana zasnovanih na lokalnim resursima, otvaranje novih radnih mjesta, unapređenje kvaliteta života, te jačanje infrastrukture i društvene ponude u ruralnim područjima.

Godina	Doseljenja	Odseljenja	Saldo
2020.	25	70	-45
2021.	118	77	41
2022.	21	131	-111
2023.	72	121	-49
2024.	44	130	-86
2025.	73	91	-18

Tabela 2: Migracije stanovnika u periodu od 2020. do 2025. godine

Grafik 2: Starosna struktura stanovništva Andrijevice

Izvor: MONSTAT

Starosna struktura stanovništva opštine Andrijevica ukazuje na izražen proces starenja populacije. Prema podacima popisa iz 2023. godine, udio mladih (0-14 godina) iznosi oko **12%**, dok je populacija radno sposobnih (15-64 godine) zastupljena sa približno **60%**. Najveći porast bilježi kategorija starijih od 65 godina, koja čini skoro **28%** ukupnog stanovništva, što predstavlja značajan demografski izazov.

Ovakva struktura rezultat je dugogodišnjeg pada nataliteta, produženja životnog vijeka i konstantnog iseljavanja mladih generacija. Ruralna područja su posebno pogođena depopulacijom, gdje je prosječna starost stanovnika iznad nacionalnog prosjeka, a u pojedinim selima broj domaćinstava sa mladim članovima je zanemarljiv.

Demografski trendovi pokazuju da bez ciljne politike podsticanja nataliteta i ekonomskog jačanja lokalne zajednice, starosna struktura će se i dalje pogoršavati, što može dovesti do smanjenja radnog kontingenta i povećanja pritiska na sistem socijalne i zdravstvene zaštite.

Planiranje budućih razvojnih politika mora uključivati mjere za zadržavanje mladih, podršku mladim porodicama, kao i kreiranje uslova za privlačenje stanovništva iz drugih sredina. Na taj način može se djelovati na postepeno uravnotežavanje starosne piramide i jačanje ljudskog kapitala opštine.

Nešto više od 65% stanovništva pripada grupi radno sposobnog stanovništva, između 16 i 64 godine.

2.3.3. Obrazovna struktura

Obrazovna struktura stanovništva opštine Andrijevica odražava dugogodišnje demografske i ekonomske trendove, te ograničene mogućnosti za obrazovanje u lokalnom okruženju. Prema podacima popisa iz 2023. godine, najveći dio stanovništva posjeduje završenu srednju školu, dok je udio osoba sa završenim osnovnim obrazovanjem i nižim kvalifikacijama i dalje značajan, naročito u ruralnim područjima. Udio visokobrazovanih stanovnika u opštini Andrijevica u odnosu na broj stanovništva je 13.4 %.

Nivo obrazovanja	Andrijevica
Bez škole	24
Nepotpuna osnovna škola	71
Osnovna škola	887
Srednja škola	1866
Viša škola i prvi stepen fakulteta	111
Postdiplomske magistarske studije	24
Doktorat	/
Osnovne akademske studije	283
Specijalističke studije	28
Postdiplomske primijenjene studije	/
Magistarske studije	24

Tabela 3: Stanovništvo staro 15 i više godina prema najviše završenoj školi po opštinama, Popis 2023

Izvor: Monstat

2.4. Ekonomska aktivnost stanovništva

Ekonomska aktivnost stanovništva opštine Andrijevica karakteriše se ograničenom raznolikošću privrednih djelatnosti, pri čemu **dominantno zapošljavanje pripada javnom sektoru**, uključujući organe opštine i opštinska preduzeća, te ustanove iz oblasti obrazovanja, zdravstva i bezbjednosti. Ovaj sektor predstavlja osnovni izvor stabilnih radnih mjesta, ali istovremeno ukazuje na nizak stepen razvijenosti realnog sektora.

Privatni sektor čini mali broj mikro i malih preduzeća, uglavnom u oblastima trgovine, ugostiteljstva, osnovne prerade drveta i zanatskih djelatnosti. Poslovanje ovih subjekata često je ograničeno lokalnim tržištem i sezonskim oscilacijama potražnje.

Poljoprivreda je i dalje važna ekonomska grana, naročito u ruralnim područjima, gdje se najveći broj domaćinstava bavi stočarstvom, ratarstvom, voćarstvom i proizvodnjom mliječnih proizvoda. Međutim, nedostatak savremene mehanizacije, niska produktivnost i ograničen plasman na tržište predstavljaju značajne izazove.

Turistička privreda je u početnoj fazi razvoja, iako postoje izraženi potencijali u planinskom, eko, zdravstvenom, sportskom i seoskom turizmu. Neadekvatna infrastruktura, mali broj smještajnih kapaciteta i slaba promocija destinacije ograničavaju njen trenutni doprinos ekonomiji.

Neformalna ekonomija prisutna je u poljoprivredi, građevinarstvu i sezonskim poslovima, što otežava potpunu evidenciju ekonomske aktivnosti.

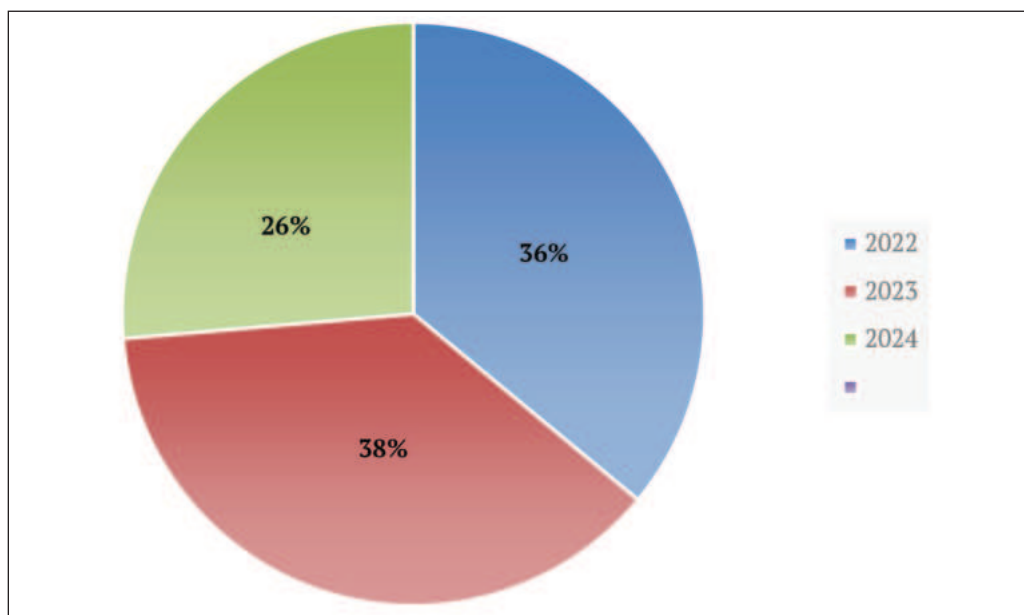
Dalji razvoj lokalne ekonomije zahtijeva diversifikaciju privredne strukture, podsticanje preduzetništva, modernizaciju poljoprivrede, valorizaciju prirodnih resursa i stvaranje uslova za privlačenje investicija, posebno u proizvodne i turističke kapacitete.

2.5. Tržište rada

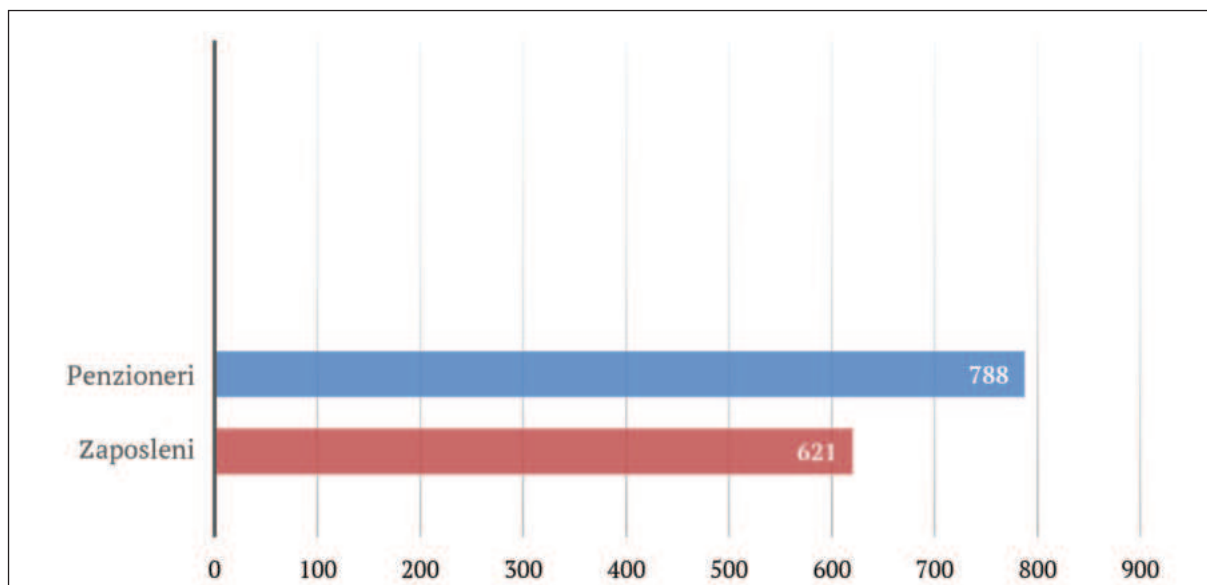
2.5.1. Zaposlenost i zarade

Tržište rada u opštini Andrijevica karakterišu ograničene mogućnosti zapošljavanja, sa dominacijom radnih mjesta u javnom sektoru – u organima lokalne samouprave, opštinskim preduzećima i ustanovama. Privredne aktivnosti privatnog sektora su relativno skromne, a njihova struktura pokazuje da se najveći broj malih preduzetnika bavi trgovinom, ugostiteljstvom, zanatskim uslugama i poljoprivredom.

Broj zaposlenih od 2020. do 2024. godine uvećan je za 112 lica (sa 494 na 606) što predstavlja ukupno povećanje od 22,67%. Kada je u pitanju zapošljavanje sa evidencije nezaposlenih lica, u prethodno navedenom periodu, zaposleno je oko 272 lica što predstavlja 11,3% u prosjeku u odnosu na ukupnu nezaposlenost u tom periodu. U 2025. godini zaposlenje su dobila 43 lica od čega su 23 žene, dok je broj prijavljenih slobodnih radnih mjesta 46.

Grafik 3: Broj zaposlenih po godinama za period od 2022. do 2024. godine
Izvor: Monstat, Uprava prihoda i carina

Grafik 4: Broj zaposlenih i broj penzionera u opštini Andrijevica, 2022-2024. Izvor: Monstat, Fond PIO

Poređenje broja zaposlenih i broja penzionera takođe ukazuje na nepovoljna kretanja na lokalnom tržištu rada. U posmatranom periodu (2022-2024) broj penzionera je u prosjeku bio oko 30% veći od broja zaposlenih.

	Zarada (bruto)	Zarada bez poreza i doprinosa (neto)
2020.	664	445
2021.	714	479
2022.	721	593
2023.	845	688
2024.	909	749

Tabela 4: Prosječne zarade u opštini Andrijevica, 2020-2024. (u eurima) Izvor: Monstat

Neto prosječna zarada u opštini Andrijevica porasla je sa 445 EUR u 2020. godini, na 749€ u 2024. godini što predstavlja kumulativni nominalni rast od 68,31%. ali je i dalje značajno ispod nivo prosječne zarade u državi.

2.5.2. Nezaposlenost

U narednoj tabeli prikazan je broj nezaposlenih u opštini Andrijevica u odnosu na Crnu Goru u prethodne tri godine. **Vidimo da je pad nezaposlenosti na nivou Crne Gore veći u odnosu na pad nezaposlenosti u opštini Andrijevica, kao i da je smanjenje nezaposlenosti među ženama veće nego među muškarcima. Opet, ovo je trend potpomognut dodjelom nadoknada za majke sa troje i više djece.**

	2022.	2023.	2024.
Andrijevica	850	822	736
Žene	412	404	363
Muškarci	438	418	373
Crna Gora	46026	39690	32814
Žene	26592	23171	19634
Muškarci	19434	16519	13180

Tabela 5: Broj nezaposlenih u Andrijevici i Crnoj Gori, 2022-2024. Izvor: ZZZCG

Zabrinjava činjenica da je među nezaposlenima značajan broj njih sa VSS, različitih obrazovnih smjerova. Ovaj podatak istovremeno predstavlja šansu za razvoj preduzetništva uz kreiranje podsticajnih mjera za otvaranje novih radnih mjesta, i u dijelu unapređenja kadrova u Opštini i njenim službama.

Stopa nezaposlenosti ostaje značajna, sa izraženim problemom dugoročne nezaposlenosti i nedostatkom radnih mjesta za visokoobrazovane kadrove. Mladi, žene i starija radna snaga spadaju u kategorije koje su posebno pogođene problemom nezaposlenosti, a trend odlaska radno sposobnog stanovništva dodatno otežava situaciju na tržištu rada.

Važno je napomenuti da je Opština Andrijevica u 2025. godini usvojila **Odluku o podršci preduzetništvu**, kojom se građanima starosti od 18 do 40 godina dodjeljuju bespovratna sredstva do 10.000 eura za pokretanje ili razvoj sopstvenog biznisa. Kroz ovu mjeru lokalna samouprava računa na **otvaranje novih radnih mjesta**, jačanje omladinskog preduzetništva i pokretanje dodatnih privrednih aktivnosti, čime bi se dugoročno smanjila nezaposlenost, povećala ekonomska samoodrživost i podstakao lokalni razvoj.

2.6. Privreda

Stepen razvijenosti jedinice lokalne samouprave za period 2019/2021. god. mjeran je na osnovu odredbe člana 13 Zakona o regionalnom razvoju („Službeni list Crne Gore broj 20/11,20/15,47/19) donošenjem Pravilnika o izmjeni Pravilnika o utvrđivanju liste stepena razvijenosti jedinica lokalne samouprave za period 2019-2021. god.

Stepen konkurentnosti jedinice lokalne samouprave za period 2019-2021.god. mjeran je na osnovu odredbe člana 17 Zakona o regionalnom razvoju („Službeni list Crne Gore broj 20/11,20/15,47/19) donošenjem Pravilnika o utvrđivanju liste stepena konkurentnosti jedinica lokalne samouprave.

Indeks razvijenosti² i indeks konkurentnosti³ jedinica lokalne samouprave svjedoče o stepenu razvijenosti privrede i atraktivnosti poslovnog ambijenta u lokalnoj samoupravi. Prema podacima Ministarstva ekonomskog razvoja, indeks razvijenosti opštine Andrijevica za period 2019/2021. god. je 54,37, što je značajno ispod prosjeka države. U odnosu na državni prosjek, indeks konkurentnosti opštine Andrijevica za period 2019-2021 iznosio je 100.7, a opština je bila 11. na listi rangiranja, od ukupno 24 opštine koje su tada rangirane. Pozitivan efekat predstavlja to što je indeks razvijenosti rastao u odnosu na stanje iz 2016-2018 godine kada je iznosio 41,56 a indeks konkurentnosti takođe rastao u odnosu na 2012-2014 koji je iznosio 37,92. godine, ali su oba indeksa i dalje ispod nivoa razvijenosti i konkurentnosti razvijenih opština u državi.

2.6.1. Razvijenost lokalne privrede

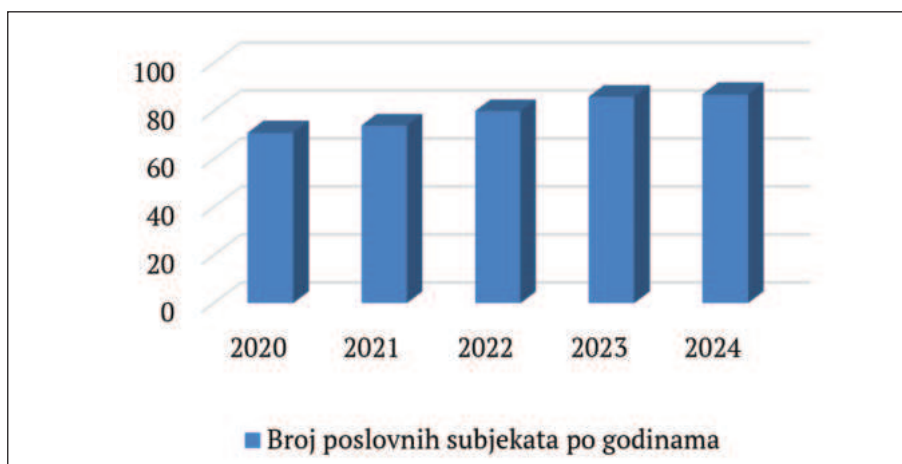
Proces tranzicije i ekonomske krize uticali su na ekonomsko stanje u Andrijevici. Nekada su na teritoriji opštine funkcionisala preduzeća koja su zapošljavala veliki broj radnika i koja su bila nosioci privrednog razvoja opštine. Ta preduzeća su tokom tranzicionih procesa prestala

² Indeks razvijenosti predstavlja trogodišnje prosječno ponderisano odstupanje standardizovanih vrijednosti osnovnih pokazatelja od nacionalnog prosjeka. Pokazatelji koji ulaze u sastav indeksa razvijenosti izračunati su na osnovu podataka u periodu od tri godine koje prethode postupku ocjenjivanja i to su: stopa nezaposlenosti, dohodak JLS per capita, budžetski prihodi JLS (sopstveni zakonom ustupljeni) per capita, stopa rasta stanovništva i stopa obrazovanja stanovništva na nivou JLS.

³ Indeks konkurentnosti predstavlja trogodišnji prosjek pokazatelja poslovnog okruženja i poslovnog sektora, koji se izračunava na osnovu analize kvalitativnih i kvantitativnih podataka na nivou jedinice lokalne samouprave. Indeks konkurentnosti predstavlja kompozitni pokazatelj dobijen na osnovu 125 indikatora i to: 96 statističkih i 29 anketnih, strukturiranih u osam skupova (podfaktora), koje formiraju dva faktora konkurentnosti: poslovno okruženje i poslovni sektor. U ukupnoj strukturi indeksa konkurentnosti, poslovno okruženje predstavlja dominantan factor sa ponderom 0,844, dok kvalitet poslovnog sektora ima manji uticaj sa ponderom 0,166. 5

sa radom. Između ostalog, zatvoren je pogon fabrike kože „Polimka”, fabrika konditorskih proizvoda „Soko Štark”, fabrika ventilacione i izolacione opreme „Termovent” i fabrika „Mermer”.

Prema podacima MONSTAT-a (Statistički biznis registar Crne Gore), u 2024. godini u555ku-pan broj privrednih subjekata u Crnoj Gori iznosio je 58998, što predstavlja povećanje od 9,1% u odnosu na 2023. godinu, kada ih je bilo 54 094.

Grafik 5: Broj aktivnih poslovnih subjekata u opštini Andrijevica, 2022–2024.

Izvor: Statistički biznis registar Crne Gore, MONSTAT

Prema podacima dobijenim od Monstata, u 2024. godini u opštini Andrijevica poslovalo je 87 privrednih subjekata, što predstavlja 0,15% u odnosu na privredne subjekte u Crnoj Gori. U odnosu na 2020. godinu gdje je bilo registrovano 71 privredni subjekat ili 0,2 % bjeleži se rast broja privrednih subjekata ali je i dalje ovaj pokazatelj jako nizak u odnosu na razvijene opštine u Crnoj Gori.

Sektori sa najvećim brojem zaposlenih u opštini Andrijevica u januaru 2024. godine su (po redosledu od najmanjeg ka najvećem):

Sektor P Obrazovanje

Sektor O Državna uprava i odbrana, obavezno socijalno osiguranje

Sektor E Snabdijevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti

Sektor Q Zdravstvena i socijalna zaštita

Sektor R Umjetničke, zabavne i rekreativne djelatnosti.

2.6.2. Podrška razvoju privrede

Razvoj privrede opštine Andrijevica zasniva se na ciljanoj podršci preduzetništvu, s posebnim fokusom na nezaposlene osobe, naročito žene, kao ključnu ciljnu grupu za podsticanje zapošljavanja i samostalnog rada. Opština je definisala prioritetne oblasti za bespovratnu finansijsku podršku, kroz koje želi da osnaži ove kategorije stanovništva:

Poljoprivreda i prerada hrane

Turizam i ugostiteljstvo

Uslužne djelatnosti

Zanatske i kreativne djelatnosti

Zelene tehnologije i održive inicijative

Obrazovne i socijalne usluge

Ove djelatnosti prepoznate su kao potencijalni generatori novih radnih mjesta, sa posebnim naglaskom na razvoj održivih, inkluzivnih i inovativnih poslovnih modela.

Kroz usvojenu odluku iz 2025. godine, opština pruža bespovratnu podršku do 10.000 eura za pokretanje ili unapređenje biznisa, ciljajući prvenstveno nezaposlene mlade ljude i žene, sa jasnim ciljem povećanja njihove ekonomske samostalnosti i integracije na tržište rada.

Pored finansijske pomoći, planirane su i aktivnosti edukacije, mentorstva i jačanja kapaciteta korisnika kako bi se povećale šanse za uspjeh njihovih poslovnih poduhvata.

Ovakav pristup doprinosi smanjenju nezaposlenosti, unapređenju rodne ravnopravnosti u privredi i stvaranju održivih izvora prihoda za lokalno stanovništvo.

2.7. Poljoprivreda

Na osnovu dobijenih podataka urađenim popisom poljoprivrede 2024. godine, dobijeni su sledeći podaci:

- ukupan broj registrovanih poljoprivrednih gazdinstava;
- ukupan stočni fond;
- ukupan broj pčelinjih društava;
- površine pod zasadima voća;
- ukupan broj organskih proizvođača (koji posjeduju sertifikat za biljnu proizvodnju);
- površina povrtarskih kultura u zatvorenom prostoru.

Prema popisu poljoprivrede (Monstat) sprovedenom u periodu od 1. oktobra do 1. decembra 2024. godine, opština Andrijevica broji 595 registrovanih poljoprivrednih gazdinstava.

Podaci strukture zemljišta pokazuju da se radi o sitnim i iscjepkanim posjedima sa niskim stepenom korišćenja, niskim prosječnim prinosima, lošom opremljenosti poljoprivrednom mehanizacijom, nedovoljnom radnom snagom kao i niskim ulaganjima po jedinici površine.

Podaci strukture zemljišta (MONSTAT 2024), pokazuju da korišćeno poljoprivredno zemljište iznosi 2308,7 ha od čega livade i pašnjaci čine 1977,5 ha, oranice 56,9 ha, voćnjaci 254,4 ha i okućnica 19,9 ha, što predstavlja dobru osnovu za razvoj poljoprivrede, naročito stočarstva.

Doprinos razvoju poljoprivrede na teritoriji opštine Andrijevica čine subvencije koje opština kreira kroz agrobudžet koji se povećava iz godine u godinu i čini u prosjeku 3.5% operativnog budžeta opštine Andrijevica. Stimulativne mjere su namijenjene da se dodatno razviju poljoprivredni kapaciteti, unaprijedi prerada poljoprivrednih proizvoda, uveća stočni fond i nabavi oprema za unapređenje voćarstva i drugih kultura.

Opština Andrijevica je za 2025. godinu Agrobudžetom opredijelila ukupno 100.000,00€ za razvoj poljoprivrede kroz podsticajne mjere. Ova sredstva se podsticajem Sekretarijata za opštu upravu, društvene djelatnosti, urbanizam, komunalnu djelatnost i zaštitu životne sredine realizuju kao direktna podrška poljoprivrednim proizvođačima i to kao:

- Podrška u nabavci brojlera;
- Podrška programu unapređenja stočarstva i svinjarstva;
- Podrška u nabavci kazana za pečenje rakije;
- Podrška u adaptaciji koliba i štalskih objekata;
- Podrška u nabavci mašina i alata za voćarstvo i ratarstvo;
- Podrška u nabavci visokih tunela i profesionalnih plastenika;
- Podrška u nabavci organskog i mineralnog đubriva;
- Finansijska podrška mladim bračnim parovima u ruralnom području za unapređenje kvaliteta života;
- Program za unapređenje pčelarstva;
- Promocija poljoprivrednih proizvoda i edukacija poljoprivrednih proizvođača;
- Mjera za poboljšanje života u ruralnim područjima.

Poljoprivreda ima velike šanse za dalji razvoj, korišćenjem ogromnih prirodnih potencijala koji trenutno predstavljaju neiskorišćenu mogućnost.

2.7.1. Stočarstvo

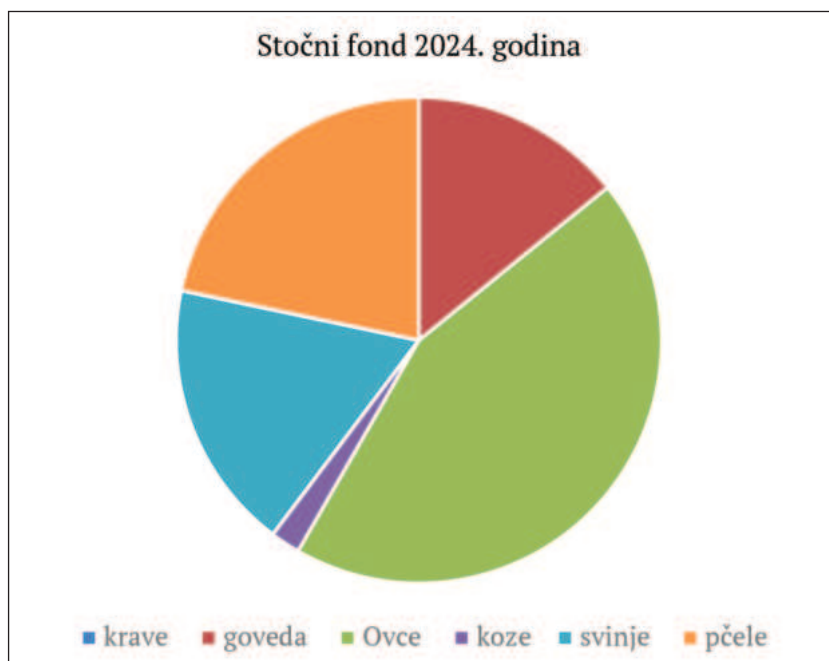
Zastupljenost govedarstva na teritoriji opštine Andrijevica ogleda u broju gazdinstava koje se bave proizvodnjom mlijeka i preradom mliječnih proizvoda. Na teritoriji opštine registrovano je trideset malih proizvođača i prerađivača mlijeka sa ukupno 130 muznih grla krava. Godišnja proizvodnja mlijeka dobijena od ovog broja muznih grla iznosi oko 400.000 litara mlijeka. Uglavnom su zastupljene autohtone rase goveda (slabo mliječne krave), čiji način uzgoja odgovara našem podneblju.

Vrsta stoke	Ukupan broj
Goveda	1111
Muzne krave	716
Ostale krave	20
Ovce	3459
Koze	156
Svinje	1412
Živina	17.495
Košnice pčela	1711

Tabela 6: Brojno stanje stočnog fonda 2024. godina (Popis poljoprivrede za 2024. godinu - Monstat)

Nedostatak je lošija produktivnost u pogledu proizvodnje mesa i mlijeka, kao i reproduktivne osobine goveda. Veliki nedostatak čitavog sjevernog regiona Crne Gore ujedno i opštine Andrijevica, jeste ograničen broj otkupnih stanica i udaljenost jedine mljekare od oko 200km, što otežava poljoprivrdnim proizvođačima sam plasman mliječnih proizvoda. Time se ostvaruje suprotan efekat od onog koji bi podsticao proizvodnju mlijeka i bavljenjem stočarstvom.

Lokalna samouprava opredijeljuje sredstva za nabavku rasnih steonih junica, sa ciljem povećanja mini stočarskih farmi i poboljšanja genetskog potencijala goveda. Na teritoriji opštine Andrijevica već postoji nekoliko malih farmi koje odgovaraju ovom opisu pa je cilj da ih u narednim godinama bude više.

Grafik 6: Struktura stočnog fonda po vrstama stoke u opštini Andrijevica, 2024.

Izvor: Monstat, Popis poljoprivrede 2024. godina

2.7.2. Ovčarstvo

Ovčarstvo je u Andrijevici tradicionalno dominantna grana stočarstva sa gotovo 3459 grla ovaca. Međutim, postoji tendencija smanjenja bavljenja ovčarstvom jer je otkupna cijena mesa jako niska. Na području opštine Andrijevica 11 gazdinstava posjeduje preko 100 grla ovaca i smatraju se ozbiljnim proizvođačima jagnječeg mesa. Većinom se uzgajaju ovce autohtone rase i to: pramenka (vasojevički soj ovce), i pešterka, koje su skromne po pitanju ishrane i smještaja i prilagodivije ovdašnjim klimatskim uslovima. Na teritoriji Opštine se u veoma malim količinama proizvodi ovčije mlijeko i ovčiji sir.

2.7.3. Svinjarstvo

Na području Opštine postoji nekoliko malih farmi svinja. Proizvodnja je obavlja na tradicionalno-ekstenzivan način, za sopstvene potrebe. Međutim, sprovodeći aktivnost popisa poljoprivrednih gazdinstava u toku 2024. godine, primjetno je da broj svinja uvećan na teritoriji opštine 1412 grla i kroz interakciju sa poljoprivrednicima prepoznata je zainteresovanost većeg broja poljoprivrednika za prelazak sa tradicionalnog na komercijalni uzgoj svinja.

2.7.4. Živinarstvo

Na teritoriji opštine Andrijevica postoje 3 farme koka nosilja koje posjeduju oko 12.000 koka nosilja. Takođe, postoji jedna farma brojlera, koja u jednom turnusu proizvede oko 10.000 tovnih pilića.

2.7.5. Pčelarstvo

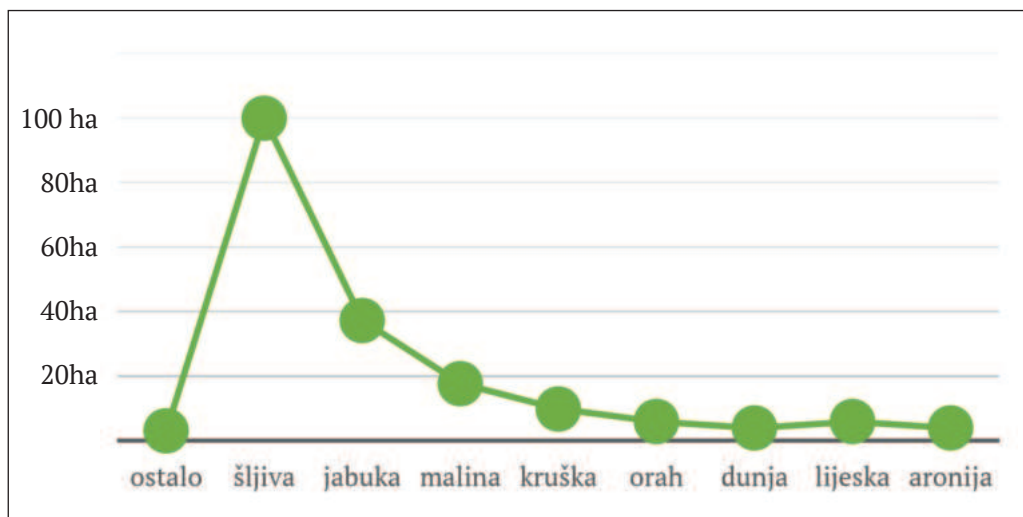
Podneblje opštine Andrijevica je pogodno za razvoj pčelarstva. Zahvaljujući raznovrsnom reljefu i raznolikoj flori, pčelarstvo sve više dobija na značaju, što se može zaključiti na osnovu kvaliteta meda i proizvoda od meda, koje nudi ovaj kraj. Na teritoriji Opštine je formirano udruženje pčelara koje broji 17 članova.

Lokalna samouprava kontinuirano radi na unapređenju pčelarstva kroz direktnu podršku po pčelinjem društvu i za nabavku košnica za mlade pčelare. Na području opštine Andrijevica registrovano je 5 pčelara, koji posjeduju ukupno 618 pčelinjih društava.

2.7.6. Voćarstvo

Voćarstvo kao grana zauzima jedno od vodećih mjesta u cjelokupnoj poljoprivrednoj proizvodnji. Da bi se u ovoj grani poljoprivredne proizvodnje postigli dobri rezultati, neophodno je da budu ispunjeni brojni abiotički i biotički faktori. U odnosu na nekadašnju sortnu strukturu, sadašnja je dosta izmijenjena i uglavnom preovladavaju visoko - produktivne selekcionisane sorte voća.

Zasadi voća u opštini Andrijevica su zastupljeni na površini od 251,4 ha. Najviše su zastupljene površine pod zasadam šljive 99.86ha (53%), jabuke 37.20ha (20%), maline 17.62ha (10%), kruške 9.79 (5%), orah 5.87 (3%) i lijeska 5.87ha (3%), dunja 3.90ha (2%), aronija 3.90ha (2%).

Grafik 7: Površine pod voćnim zasadima. Izvor: Direktorat za plaćanja (direktna plaćanja u biljnoj proizvodnji po hektaru obradive površine)

2.7.7. Biljna proizvodnja

Klimatski uslovi na teritoriji opštine Andrijevica su povoljni za gajenje mnogih poljoprivrednih kultura, ali uslovi za sve kulture nisu podjednako povoljni, pa se mora ozbiljno pristupiti njihovom odabiru kako bi se ostvarili veći proizvodni, a samim tim i veći finansijski rezultati. Od povrtarskih kultura najviše se uzgajaju: krompir, kupus, luk, paprika, i paradajz. Sve ove povrtarske kulture se uzgajaju prvenstveno za ishranu u domaćinstvima. Međutim, postoji sve veća zainteresovanost za plasteničkom proizvodnjom. Trenutno funkcioniše nekoliko rasadnika i jedna plastenička proizvodnja ukrasnog bilja. S tim u vezi, lokalna samouprava je do 2025. godine realizovala niz podsticajnih mjera koja su se odnose na dodjelu plastenika većem broju poljoprivrednika.

2.7.8. Organska proizvodnja

Organska proizvodnja dobija sve više na značaju. U poređenju sa susjednim opštinama, a imajući u vidu veličinu opštine, u Andrijevici je registrovan značajan broj organskih proizvođača i taj broj se povećava iz godine u godinu. Najzastupljenija vrsta organske proizvodnje na teritoriji opštine je biljna proizvodnja.

Red. br.	Godina	Broj organskih proizvođača
1.	2014.	24
2.	2018.	37
3.	2021.	41
4.	2024.	56

Tabela 7: Broj organskih proizvođača u opštini Andrijevica, 2014-2024.

Na osnovu svega predstavljenog, zaključuje se da opština Andrijevica posjeduje značajne kapacitete za razvoj poljoprivrede. Posmatrajući prethodne periode možemo zaključiti da je poljoprivreda u fazi opadanja, a razlog tome je nepovoljna starosna struktura stanovništva, migracije mladih i nedovoljna ulaganja u poljoprivredu u ovim krajevima.

Većinu poljoprivrednog zemljišta (83%) čine pašnjaci i livade, stočarstvo nije zastupljeno u onoj mjeri koja bi se smatrala proporcionalna prirodnim resursima sa kojim Opština raspolaže.

Proizvodnja kravljeg mlijeka je godinama na istom nivou bez mogućnosti otkupa, uglavnom vezano za preradu na gazdinstvima.

U mljekarstvu su niski prinosi zbog slabog sistema ishrane i genetskog materijala stoke, a to za posljedicu ima smanjenje stočnog fonda. Takođe, neophodno je podsticati različite vidove finalizacije proizvoda, naročito u oblasti stočarstva, te razvijati ratarsku proizvodnju koja bi se koristila za proizvodnju vlastite hrane za stoku čime bi se smanjili troškovi proizvodnje.

Potrebno je omogućiti poljoprivrednim proizvođačima da plasiraju svoje proizvode i budu konkurentniji na tržištu.

„Kuća Voća“, projekat od strateškog značaja za opštinu Andrijevica, projekat je u fazi izgradnje i isti bi trebalo staviti u funkciju, jer je to projekat preko kojeg će povećati ukupna poljoprivredna proizvodnja, i značajno povećati broj zasada uz pomoć lokalne samouprave kroz podsticajne mjere razvoja poljoprivrede. U narednom periodu potrebno je nastaviti podršku podsticajnim mjerama sa lokalnog nivoa, kako bi poljoprivreda kao strateška grana do 2029. godine imala veći stepen razvijenosti.

Drugi podaci od važnosti za oblast poljoprivrede

Obrazovanje lica koje donosi dnevne odluke na poljoprivrednom gazdinstvu (menadžer) u opštini Andrijevica:

Bez škole	Osnovna škola	Trogodišnja srednja škola	Četvorogodišnja srednja škola	Viša škola	Fakultet	Magistratura	Doktorat
z	97	93	303	44	54	Z	-

Tabela 8. Obrazovanje lica

Korišćeno poljoprivredno zemljište, ha	Oranice, ha	Voćnjaci-plantažni, ha	Voćnjaci-ekstenzivni, ha	Vinogradi, ha	Livade i pašnjaci, ha	Okućnica, ha	Rasadnici, ha
2308,7	56,9	67,0	187,4	-	1977,5	19,9	-

Tabela 9. Korišćeno poljoprivredno zemljište (bez katuna i komuna)

Uсловно grlo	Goveda	Muzne krave	Ostale krave	Ovce	Priplodne ovce	Koze	Priplodne koze	Svinje	Suprasne krmače	Živina	Kokoške nosilje	Košnica pčela
1819	1111	716	20	3459	2564	156	126	1412	85	17495	15489	1701

Tabela 10. Uсловно grlo, brojno stanje stoke, živine i košnica pčela

Broj gazdinstava koja posjeduju traktor	Broj traktora	Kombajni	Kamioni	Travokosačice		Vrsta druge mehanizacije i opreme				
				Traktorske	Samohodne	Prese za baliranje sijena	Mašine za sjetvu i sadjnju	Atomizeri- traktorski priključci	Muzilice	Ostala oprema
57	62	z	32	23	33	12	7	z	31	93

Tabela 11. Mehanizacija i oprema

Broj gazdinstava prema navodnjavanoj površini	Ukupna navodnjavana površina korišćenog poljoprivrednog zemljišta u posljednjih 12 mjeseci, ha	Navodnjavana površina u posljednjih 12 mjeseci						
		Žita, ha	Krompir na oranicama, ha	Krmno bilje na oranicama, ha	Ostala navodnjavana površina, ha	Plantažno voće, ha	Plantažni citrusi, ha	Povrće na oranicama, ha
97	49,5	5,8	4,2	-	-	38,2	-	1,2

Tabela 12. Poljoprivredna gazdinstva prema navodnjavanoj površini i prema vrstama biljaka

2.8. Turizam – potencijal održivog razvoja opštine Andrijevica

Opština Andrijevica, smještena u srcu sjeveroistočne Crne Gore, predstavlja prostor izuzetne prirodne ljepote, bogate kulturno-istorijske baštine i tradicionalnog načina života, što je čini jednom od rijetkih preostalih autentičnih destinacija u zemlji. Iako relativno mala po površini i broju stanovnika, ova opština ima sve preduslove da se pozicionira kao važan akter u razvoju održivog i specijalizovanog turizma na nacionalnom i regionalnom nivou.

Andrijevica se nalazi na tromeđi planinskih masiva Komova, Bjelasice i Prokletija, što je svrstava među rijetke destinacije koje na malom prostoru nude toliko raznovrsnosti – od planinskih vrhova i visoravni, preko izrazito čistih rijeka, do živopisnih sela u kojima se i dalje čuva tradicionalni način života. Prirodni ambijent je pogodan za razvoj različitih oblika turizma tokom cijele godine: planinarski i biciklistički turizam, eko-turizam, seoski i gastronomski turizam, zimski sportovi u nižem intenzitetu, kao i kulturni i duhovni turizam. Takođe, područje opštine Andrijevica idealno je za razvoj sportskog i zdravstvenog turizma i iste treba razraditi prilikom izrade strategije razvoja turizma

Posebna vrijednost ovog prostora ogleda se u očuvanom pejzažu i nedirnutoj prirodi. Zahvaljujući neposrednoj blizini Nacionalnog parka „Prokletije“, sa prirodnim draguljem - planinom Komovi, obuhvatajući teritorijalno planine Bjelasicu i Jelovicu, Andrijevica ima potencijal da se razvije kao „zeleni kapacitet“ crnogorskog turizma – destinacija namijenjena putnicima koji traže mir, prirodnu ljepotu i autentična iskustva. Rast broja stranih posjetilaca u posljednjim godinama potvrđuje da tržište prepoznaje ovu specifičnu ponudu.

Tokom perioda 2020–2024. godine, zabilježen je **konstantan rast turističkog prometa**. Broj dolazaka turista se gotovo **desetostruko povećao**, sa svega 204 dolaska u 2020. (što je i posledica pandemije COVID 19) na 1.964 u 2024. godini. Od toga, **više od 75% su strani turisti**, što ukazuje na snažan potencijal Andrijevice kao međunarodno atraktivne mikro-destinacije. Broj noćenja je rastao još brže – sa 1.545 u 2020. na čak 5.826 u 2024. godini, pri čemu je udio stranih turista dostigao 82%.

Godina	Dolasci turista	Strani	Domaći	Noćenja turista	Strani	Domaći
2020.	204	118	86	1.545	967	578
2021.	523	404	119	2.565	2.097	468
2022.	767	582	185	3.259	2.878	381
2023.	1.343	829	514	3.817	2.945	877
2024.	1.964	1.484	480	5.826	4.822	1.004

Tabela 13. Dolasci i noćenja turista po godinama

U opštini trenutno postoji mreža manjih i srednjih smještajnih kapaciteta – od hotela u gradskom jezgru, do etno sela, hostela, eko-katuna i planinarskih domova u ruralnim i planinskim zonama. Hotel „Komovi“ u centru grada, hostel „Mojan“, katuni „Štavna“ i „Jelovica“, kao i planinarski dom „Krivi Do“ nude sadržaje prilagođene različitim profilima gostiju – od sportskih entuzijasta i planinara do porodica i ljubitelja prirode. Dodatno, porast broja **registrovanih seoskih domaćinstava koja nude smještaj i tradicionalnu ishranu**, pokazuje da lokalno stanovništvo prepoznaje turizam kao dodatni izvor prihoda.

U nastavku su prikazani smještajni kapaciteti opštine Andrijevice.

	Naziv subjekta	Adresa	Br. ležaja
1.	Hotel „Komovi“	Andrijevice bb	90
2.	DOO „Restoran Most“	Most B. bb	30
3.	Hotel „Zvezdana dolina“	Ulotina	12
4.	DOO „Vila Đekić“	Miravčine bb	24
5.	Etno selo „Koljeno“	Ulotina	24
6.	Eko katun „Štavna“	Štavna Komovi	50
7.	Eko katun „Jelovica“	Jelovica	18
8.	Seosko domaćinstvo „Kraljska koliba“	Selo Kralje	8
9.	Seosko domaćinstvo „Đeković“	Rudo Brdo	6
10.	DOO „Konak Mara“	Trešnjevnik	10
11.	Seosko domaćinstvo „Vila Kristina“	Gornje Luge	5
12.	Seosko domaćinstvo „Marijanović“	Gradišnica	10
13.	Seosko domaćinstvo „Đerković“	Košutiće	10
14.	Seosko domaćinstvo „Božički katun“/Mikša Č.	Štavna	16
15.	Seosko domaćinstvo „Miljanov do“	Konjuhe	9
16.	Seosko domaćinstvo „Graca“	Božiće	5
17.	Seosko domaćinstvo „Vučeljić Dragan“	Talanovac	4
18.	Seosko domaćinstvo „Babović Nebojša“	Dulipolje	4
19.	Hostel „Mojan“	Konjuhe	22
20.	Seosko domaćinstvo „Vučeljić rooms“	Ulotina bb	9
21.	DOO „AM Saša Mitrović“	Andrijevice	16
22.	Planinarski dom „Krivi do“	Krivi do	20
23.	Seosko domaćinstvo „Nikolić“	Prljanje	6
24.	Eko katun „Staro katutište“	Bačko brdo	8
25.	Seosko domaćinstvo „Jošanica“	Jošanica	5
26.	Seosko domaćinstvo „Vuletić Srboljub“	Trešnjevo	4
27.	DOO „Dubirog Perovića“	Kralje	10

Tabela 14. Smještajni kapaciteti opštine Andrijevice - broj ležajeva, 2025. god.

Iako je struktura turističke ponude još uvijek u razvoju, njena snaga je upravo u autentičnosti i raznovrsnosti. Kombinacija prirodnih resursa, tradicionalnog načina života i kulturno-istorijskog nasljeđa pruža osnovu za diferenciranu turističku ponudu.

U narednom periodu, razvoj turizma u Andrijevi treba da se oslanja na sljedeće strateške principe:

- 1. Održivi i odgovorni turizam** – očuvanje prirodnih resursa i kulturnog identiteta uz ekonomsku korist za lokalno stanovništvo.
- 2. Sezonska diverzifikacija** – proširenje ponude na vansezonske mjesece kroz sportske, obrazovne i wellness sadržaje.
- 3. Digitalna transformacija** – bolja promocija putem digitalnih platformi, online rezervacija i integracija sa regionalnim turističkim klasterima.

4. Podrška lokalnim inicijativama – uključivanje mladih, žena i domaćinstava kroz obuke i pristup fondovima za pokretanje i unapređenje turističkih usluga.

Analiza resursa:

Prirodni resursi

- Planinski masivi **Komovi i Bjelasica**.
- Rijeka **Lim** i pritoke (mogućnosti za ribolov, kajaking, rafting)
- Netaknute šume i pašnjaci
- Ljekovito bilje i bogata flora/fauna

Kulturni resursi

- Tradicionalna arhitektura (katuni, drvene kuće, mlinovi)
- Kulturno-istorijski spomenici i crkve
- Etno naslijeđe, običaji i lokalna kuhinja

Infrastruktura

- Osnovna putna povezanost sa Kolašinom, Beranama i Plavom
- Nedovoljno razvijeni smještajni kapaciteti
- Postojeće, ali skromne sportsko-rekreativne zone

SWOT analiza

Snage:

- Izuzetna prirodna ljepota i netaknuta okolina
- Autentična kultura i tradicija
- Geografski položaj između više turističkih zona

Slabosti:

- Nedovoljno razvijena turistička infrastruktura
- Slaba međunarodna prepoznatljivost
- Nedostatak stručne radne snage u turizmu

Prilike:

- Rastući trend eko i avanturističkog turizma
- Mogućnost prekogranične saradnje sa Albanijom i Srbijom
- Korišćenje EU fondova i IPA programa

Prijetnje:

- Odlazak mladog stanovništva
- Potencijalni pritisak masovnog turizma na prirodu
- Klimatske promjene

Strateški ciljevi

- **Razvoj cjelogodišnje turističke ponude** – zimski, ljetnji, kulturni i eko programi
- **Povećanje smještajnih kapaciteta** kroz razvoj malih hotela, etno-sela i glampinga
- **Digitalna transformacija turizma** – online promocija i rezervacije
- **Brendiranje i promocija** – pozicioniranje Andrijevice kao vrhunske planinske destinacije
- **Očuvanje i održivo korišćenje prirodnih resursa**

Ključne mjere i projekti

A. Razvoj infrastrukture i ponude

- Izgradnja **Centra za planinski turizam Komovi-Bjelasica**
- Postavljanje **via ferrata** staza i penjališta
- Kreiranje **tematskih pješačkih i biciklističkih ruta**
- Razvoj **zipline** linije
- Uređenje kamping i **glamping** zona

B. Kulturni i etno turizam

- Osnivanje **etno-sela i živog muzeja**
- Festival planinske kulture i sajam domaćih proizvoda
- Obnova starih mlinova i crkava
- Organizovanje kulturno-istorijskih tura

C. Eko i agroturizam

- Uvođenje **agroturističkih ruta** i programa „U gostima kod domaćina“
- Centar za edukaciju o flori i fauni
- Oznaka kvaliteta „Proizvedeno u Andrijevi“

D. Digitalizacija i promocija

- Mobilna aplikacija „Visit Andrijevica“
- Profesionalni promotivni video i VR ture
- Aktivna prisutnost na društvenim mrežama i međunarodnim sajmovima

Uz odgovarajuću institucionalnu podršku, ulaganja u infrastrukturu i stratešku promociju, Andrijevica ima realnu šansu da do 2030. godine izgradi imidž „**zelene planinske destinacije Crne Gore**“ – mjesta koje spaja tradiciju, prirodu i mir, a istovremeno pruža visok kvalitet boravka za savremenog putnika.

2.9. Analiza zdravstva, školstva i socijalne zaštite

2.9.1. Zdravstvo

Na teritoriji opštine Andrijevica, zdravstvenu zaštitu na primarnom nivou građanima pruža Dom zdravlja Andrijevica i to iz djelatnosti: dijagnostike, plućnih bolesti i tuberkuloze, zaštite i unapređenja mentalnog zdravlja, zdravstvenu zaštitu djece i mladih sa poremećajima u tjelesnom razvoju i psihičkom zdravlju, fizikalne terapije i rehabilitacije, patronažne djelatnosti, djelatnosti preventivne medicine, epidemiologije, imunizacije protiv zaraznih bolesti i sanitetskog prevoza. Zdravstvena zaštita se pruža preko izabranog tima ili izabranog doktora i izabranog ginekologa. U cilju obavljanja djelatnosti na primarnom nivou, Dom Zdravlja organizuje:

- Izabrane doktore:
 - Izabrani doktor za odrasle,
 - Izabrani doktor za djecu i
 - Izabrani doktor za žene
- Centre za podršku:
 - Centar za plućne bolesti i tuberkulozu,
 - Centar za dijagnostiku uključujući laboratorijsku i radiološku dijagnostiku,
 - Centar za prevenciju u okviru kojeg funkcionišu populaciono savjetovalište, savjetovalište za djecu, savjetovalište za mlade, i savjetovalište za reproduktivno zdravlje
- Jedinice za podršku:
 - Jedinica za patronažu
 - Jedinica za fizikalnu terapiju i
 - Jedinica za sanitetski prevoz

Struktura zapošljenih zdravstvenih radnika, doktora i medicinskih tehničara je sljedeća:

- 5 ljekara specijalista
- 1 ljekar opšte prakse
- 3 diplomiranih pravnika
- 2 diplomirana ekonomista

- 1 specijalista zdravstvene njege
- 2 fizioterapeuta
- 1 visoki medicinski tehničar
- 1 viši laboratorijski tehničar
- 19 medicinskih sestara / tehničara
- 3 laboratoriska tehničara
- 15 zaposlenih nemedicinske struke

Prema dobijenim podacima, najčešće hronične i akutne bolesti među populacijom su: kardiovaskularna i cerebrovaskularna oboljenja, seronegativni zglobovi i vanzglobni reumatizam, šećerna bolest, akutne i infekcije gornjih disajnih puteva, nespecifične, najčešće virusne etiologije.

Što se tiče medicinskog kadra, trenutna struktura i broj zapošljenih zadovoljava potrebe stanovništva s tim što postoji deficit specijalista i ljekara opšte prakse. Najčešći uzroci smrtnosti su maligna, kardiovaskularna i cerebrovaskularna oboljenja.

2.9.2. Školstvo

U Andrijevici postoje dvije osnovne i jedna srednja škola.

U okviru OŠ „Bajo Jojić”, pored matične škole, radi i 10 područnih ustanova. Nastava u područnim ustanovama se izvodi od I-V razreda dok je u matičnoj školi organizovana nastava od I-IX razreda. Većina školskih objekata je u solidnom stanju, dok su objekti u PO Trepča, Kralje i Gnjili Potok u lošem stanju.

Što se tiče opremljenosti za izvođenje nastave, kao glavni nedostaci u većini objekata mogu se izdvojiti ogledna nastavna sredstva, pristup internetu i kompjuterska oprema. Školski objekti imaju dobar pristup, s tim što nijedan objekat nema regulisan pristup za lica sa invaliditetom. Pri matičnoj školi radi i 1 obrazovna jedinica predškolskog vaspitanja i obrazovanja za uzrast djece od 3-6 godina raspoređenih u tri vaspitne grupe – jedna za cjelodnevni i 2 grupe za poludnevni boravak. Prostorije su u solidnom stanju, mada pojedine ne zadovoljavaju u potpunosti standarde (kuhinja i toaleti). Ukupan broj učenika koji pohađaju nastavu od I do IX razreda iznosi 344 učenika, od čega 150 učenika pohađa razrede od VI do IX.

Jedan od ključnih problema OŠ „Bajo Jojić” jeste nedostatak sportske sale, jer stara hala nije u funkciji. Opština je, u saradnji sa Ministarstvom prosvjete, kandidovala ovaj projekat kod Uprave za kapitalne projekte nakon čega je izrađeno idejno rješenje i glavni projekat sportske dvorane. Očekivani period početka radova na izgradnji hale je 2025. godina.

OŠ „Milić Keljanović” Konjuhe je devetogodišnja osnovna škola, ima dvije zgrade matične škole i četiri područna odjeljenja, od kojih samo jedno radi i to PO Đulići u kojem se izvodi nastava od I do V razreda. Ukupan broj učenika u školskoj 2022/23. godini na nivou škole je 36.

Predškolsko obrazovanje u Andrijevici u matičnom vrtiću pohađa 60 polaznika, u selu Trešnjevju 22 polaznika, a u PO Gračanica 4 polaznika, Kralje 3 polaznika, Slatina 5 polaznika i Zabrđe 4 polaznika.

Mjesto polaznika	Broj polaznika
Matični vrtić Andrijevice	60
Trešnjevo	22
PO Gračanica	4
PO Kralje	3
PO Slatina	5
PO Zabrđe	4
Ukupno	98

Tabela 15: Broj polaznika predškolskog obrazovanja

JU Srednja mješovita škola u Andrijevići je formirana 1996. godine. U školskoj 2025/2026. godini, srednju školu pohađa učenika po sljedećim obrazovnim profilima:

Evidentan je konstantan trend opadanja broja učenika koji pohađaju JU Srednja mješovita škola u Andrijevići. Razlozi su sadržani u smanjenju broja stanovnika opštine Andrijevića, uslijed negativnih demografskih trendova.

Broj upisanih učenika za školsku 2020/2021. godinu: 139 učenika.
Broj upisanih učenika za školsku 2021/2022. godinu: 115 učenika
Broj upisanih učenika za školsku 2022/2023. godinu: 95 učenika
Broj upisanih učenika za školsku 2023/2024. godinu: 89 učenika
Broj upisanih učenika za školsku 2024/2025. godinu: 86 učenika
Za 2025/2026. godinu sledi drugi upisni rok, tako da broj od 86 učenika (koliko ih je sad) nije konačan.

Za školsku 2024/2025. godinu, u ponudi su bili sljedeći obrazovni programi:

- Opšta gimnazija
- Veterinarski tehničar
- Poljoprivredni tehničar
- Prehrambeni tehničar
- Proizvođač prehrambenih proizvoda
- Instalater termotehničkih sistema

U školskoj 2025/2026. godini ponudili smo nove smjerove i to:

- Opšta gimnazija
- Tehničar drumskog saobraćaja
- Automehaničar
- Kozmetičar/ka
- Izvođač hortikulturnih radova

U pogledu opremanja JU Srednja mješovita škola važno je napomenuti da je Opština, u saradnji sa Ministarstvom prosvjete i Ministarstvom javnih radova, u fazi izgradnje višenamjenske sportske dvorane. Škola trenutno raspolaže sa 12 učionica površine 523m², dvije laboratorije za prehrambene i veterinarske tehničare površine sa po 30m². U sklopu projekta sportske dvorane biće urađen i vanjski sportski teren za potrebe odvijanja nastave koji će biti opremljen svim potrebnim sportskim rekvizitima.

2.9.3. Socijalna zaštita

Centar za Socijalni rad za opštine Berane, Andrijevića i Petnjica je jedinstvena javna ustanova koja vrši poslove socijalne i dječje zaštite u skladu sa Zakonom o socijalnoj i dječjoj zaštiti, odlukom o osnivanju Centa za socijalni rad i Statutom javne ustanove. Centar za socijalni rad Andrijevića osnovan je 1992. godine. Osnovne djelatnosti Centar obavlja preko svojih formiranih službi, i to:

- Služba za djecu i mlade, odrasle i stara lica,
- Služba za materijalna davanja i pravne poslove,
- Služba za finansijko-administrativne i tehničke poslove.

Centar za socijalni rad za opštine Berane, Andrijevića i Petnjica odnosno PJ u Andrijevići obavlja značajnu ulogu u oblasti socijalne i dječje zaštite, ali se u radu suočava sa određenim izazovima koji zahtijevaju podršku lokalne zajednice.

Prije svega, Centar nema adekvatne prostorije za rad, što u velikoj mjeri otežava svakodnevno funkcionisanje i kvalitet pružanja usluga korisnicima. Obezbeđivanje novog i funkcionalnog objekta značajno bi unaprijedilo efikasnost rada i omogućilo kvalitetniju podršku korisnicima.

Analiza podataka pokazuje da je broj korisnika određenih prava u porastu. Posebno je izražen rast korisnika dodatka za njegu i pomoć – od 207 u 2020. godini do 557 u 2025. godini. Ovaj trend ukazuje na izražene potrebe starije populacije, je potrebno razmotriti osnivanje **Dnevnog boravka za odrasle i stare**, što bi omogućilo starijim osobama kvalitetniju brigu, socijalizaciju i podršku u svakodnevnom životu.

Sa druge strane, iako broj zahtjeva za naknadu po osnovu rođenja djeteta u periodu 2020–2025. godine (223 zahtjeva) ukazuje na niske demografske pokazatelje, važno je pružiti dodatnu podršku mladima. Jedna od mjera koja bi omogućila mladima bolje uslove je osnivanje **Centra za mlade**, koji bi bio prostor za okupljanje, razvoj kreativnih i obrazovnih programa, kao i aktivnije uključivanje mladih u društvenu zajednicu.

U Centru za socijalni rad su obrazovani stručni timovi za:

- Starateljstvo
- Porodični smještaj – hraniteljstvo i porodični smještaj
- Usvojenje
- Zaštitu od zlostavljanja, zanemarivanja i nasilja u porodici.

Zakonom o socijalnoj i dječjoj zaštiti su uređena osnovna **materijalna davanja iz socijalne zaštite** (materijalno obezbjeđenje, lična invalidnina, dodatak na njegu i pomoć, zdravstvena zaštita, troškovi sahrane, jednokratna novčana pomoć, naknada roditelju ili staratelju korisnika prava na ličnu invalidninu) i osnovna **materijalna davanja iz dječje zaštite** (naknada za novorođeno dijete, naknada po osnovu rođenja djeteta, dodatak za djecu, naknada po osnovu rođenja troje ili više djece, refundacija naknade zarade i naknada zarade za porodijsko odnosno roditeljsko odsustvo, refundacija naknade zarade i naknade zarade za rad sa polovinom punog radnog vremena, troškovi ishrane u predškolskim ustanovama, pomoć za vaspitanje i obrazovanje djece i mladih sa posebnim obrazovnim programom).

U nadležnosti Centra za socijalni rad je i sprovođenje Zakona o povlasticama lica sa invaliditetom.

U narednoj tabeli dat je prikaz broja korisnika socijalne i dječje zaštite u Andrijevici u 2025. godini.

Materijalno davanje	Broj korisnika
Materijalno obezbjeđenje	48
Lična invalidnina	27
Dodatak na njegu i pomoć	557
Naknada za novorođeno dijete	17 (zaključno sa septembrom)

Tabela 16: Broj korisnika davanja iz oblasti socijalne i dječje zaštite, 2025.

Izvor: Centar za socijalni rad

2.10. Infrastruktura i stanje životne sredine

2.10.1. Putna infrastruktura

Putna infrastruktura na teritoriji opštine Andrijevica obuhvata mrežu državnih i lokalnih saobraćajnica, koje se dijele na kategorizovane i nekategorizovane puteve. Ukupna dužina kategorizovanih puteva iznosi 112,6 km, od čega:

- 31 km čine magistralni putevi (dio magistralnog puta M-9: Kolašin – Mateševo – Andrijevica – Murino – Bjeluha),
- 7,9 km regionalni putevi (dio regionalnog puta R2: Berane – Andrijevica),
- 84,6 km lokalni putevi.

U periodu od 2021. do 2025. godine, zahvaljujući sredstvima iz budžeta lokalne samouprave i budžeta Uprave za javne radove, asfaltirano je približno 50 km puteva.

Uprkos značajnim ulaganjima u obnovu i sanaciju saobraćajnica u više mjesnih zajednica, dio putne mreže i dalje se nalazi u nezadovoljavajućem stanju. Uzroci za to su višestruki – od učestalog prekoračenja dozvoljenog opterećenja vozila, preko nedostatka radne snage za redovno održavanje, do teritorijalne razuđenosti same opštine, koja broji 18 mjesnih zajednica. Dodatni izazov predstavlja ograničena tehnička i logistička opremljenost lokalnog preduzeća zaduženog za održavanje puteva.

U periodu do 2029. godine, opština Andrijevica će usmjeriti pažnju na izradu projektno-tehničke dokumentacije za izgradnju novih saobraćajnica, kao i na rekonstrukciju i adaptaciju postojećih putnih pravaca. Poseban fokus biće stavljen na sanaciju kritičnih tačaka koje ugrožavaju bezbjednost saobraćaja, s ciljem obezbjeđenja efikasnije i sigurnije putne povezanosti na cijeloj teritoriji opštine.

2.10.2. Upravljanje otpadnim vodama

Dužina postojeće kanalizacione mreže u opštini Andrijevica iznosi aproksimativno 3 km. Na nju je priključeno oko 1000 korisnika dok privredni objekti i škole nisu priključeni na mrežu, već imaju svoje septičke jame. U toku 2018. godine izgrađen je kolektor za prečišćavanje otpadnih voda koji još uvijek nije stavljen u funkciju iz razloga što je izgrađen na pogrešnoj lokaciji, suprotno PUP-u opštine Andrijevica i na istom prirodnom padom nije moguće dovesti cjelokupnu kanalizacionu mrežu, već on pokriva samo 1/3 užeg gradskog jezgra, dok su 2/3 nepokrivene. U budućem periodu potrebno je sagledati sve aspekte i mogućnost izgradnje novog uređaja za prečišćavanje otpadnih voda na lokaciji koja odgovara svim potrebama i tehničkim standardima za ovu vrstu posla. Takođe, potrebno je raditi na širenju kanalizacione mreže i omogućavanju priključenja novih korisnika na istu. Povećanje broja korisnika na javnu infrastrukturu je bitan u pogledu poštovanja Zakona o zaštiti životne sredine koji definiše plaćanje naknade za korišćenje individualnih septičkih jama. Do 2029. godine potrebno je nabaviti specijalizovanu mašinu za održavanje kanalizacione mreže nadležnom preduzeću, kako bi efikasno i pravovremeno radili na održavanju kanalizacione mreže i smanjili troškove na održavanju iste angažujući vozila iz susjednih opština.

2.11. Kultura i sport

JU Centar za kulturu i sport organizuje kulturno-zabavni život u opštini Andrijevica. Ustanova je osnovana 1993. godine, a od oktobra 2008. djeluje u novootvorenoj zgradi Doma kulture, bruto površine 1097 m². U okviru Centra za kulturu djeluje i gradska biblioteka sa fondom od 11.560 knjiga, kao i čitaonica osnovana 1892. godine.

Pored Doma kulture, koji se nalazi u gradskom jezgri, u okolnim selima izgrađeni su višenamjenski domovi koji se koriste za okupljanje i organizovanje kulturnih i sportskih manifestacija. Domovi postoje u Trepči, Trešnjevju, Zabrđu, Slatini, Gračanici, Ulotini, Đulićima, Gornjim Lugama, Kraljima i Rijeci Marsenića.

Glavna kulturno-zabavna manifestacija „Andrijevički dani kulture“ održava se svake godine i značajno obogaćuje kulturni život građana, privlačeći veliki broj posjetilaca. Na teritoriji opštine nalaze se brojni kulturno-istorijski spomenici, među kojima su najznačajniji Spomen-park Knjaževac i Crkva Svetog Arhangela Mihaila. Vrijedno je pomenuti i Zavičajni dom u Kraljima, kao i lokalitet Manastir u selu Košutiće, koji su zbog svoje važnosti uključeni u projekat Kultura ruta Andrijevica.

Kroz javne konkurse za raspodjelu sredstava za projekte nevladinim organizacijama, koji se raspisuju jednom godišnje, opština Andrijevica podstiče razvoj kulturnih i sportskih organizacija. Sredstva obezbijeđena ovim putem služe za nabavku potrebne opreme, organizovanje sportskih i kulturnih manifestacija i sprovođenju drugih aktivnosti od značaja za funkcionisanje i razvoj NVO registrovanim u opštini.

U cilju unapređenja sporta, u 2025. godini, opština Andrijevica je iz sopstvenog budžeta izdvojila sredstava u iznosu od oko 300.000 eura za potrebe rekonstrukcije stadiona malih sportova.

Na prostoru bivše kasarne vojske JNA u Andrijevici, koji je dat na raspolaganje opštini, planira se detaljna razrada sportskih i drugih sadržaja, a već su započezte aktivnosti na izgradnji elergetski efikasne Hale sportova, čija vrijednost se procjenjuje na oko 2 miliona eura, što će značajno unaprijediti sportsku infrastrukturu i omogućiti nove sadržaje za mlade u opštini. Takođe, u sklopu osnovne i srednje škole, započet je postupak totalne rekonstrukcije postojeće školske sale I do 2029. Godine će biti izgrađen objekat vrijednosti 3,6 miliona eura. Projekat rekonstrukcije školske sale radi Ministarstvo prosvjete i Ministarstvo javnih radova u saradnji sa opštinom Andrijevica.

Kako bi omogućili diverzifikaciju turizma i unapređenje sportske infrastrukture, u budućem periodu potrebno je raditi na stvaranju uslova za realizaciju sledećih projekata:

- izgradnja akva parka;
- izgradnja zatvorenog i otvorenog bazena;
- klizalište;
- rekonstrukcija gradskog stadiona sa izgradnjom atletske staze.

U opštini Andrijevica aktivni su fudbalski, rukometni, streljački, šahovski i fly fishing klubovi, koji se takmiče u nižim rangovima i postižu zapažene rezultate, posebno muški i ženski rukometni klub „Komovi“ i Fly fishing klub „Lim“.

Šire područje opštine raspolaže izuzetnim potencijalima za bavljenje outdoor sportskim disciplinama, kao što su planinski biciklizam, pješačenje i planinarenje, paraglajding, mušičarenje, kajaking i slično.

2.12. Vodosnabdijevanje

Stanovništvo opštine Andrijevica se snabdijeva vodom sa izvorišta „Krkori“ koji je kaptiran 1984. godine sa instaliranim kapacitetom 107 litara u sekundi, zatim 2015/2016. godine izvedeni su radovi na vodozahvatu izvorišta Krkori sa instalacionim kapacitetom oko 505 litara u sekundi. Sa ovog vodovoda snabdijeva se oko 1.250 stanovnika opštine, javnih ustanova, zdravstva, školstva. Pored gradskog područja na ovom vodovodnom sistemu uključene su dijelom mjesne zajednice: Trešnjevo, Zabrđe, Slatina, Prisoja, Seoce, Andželate i Bojoviće. U tabelranom prikazu ispod prikazani su potrošnja vode i fakturisana količina otpadne vode u periodu od 2020. godine do 2025. godine.

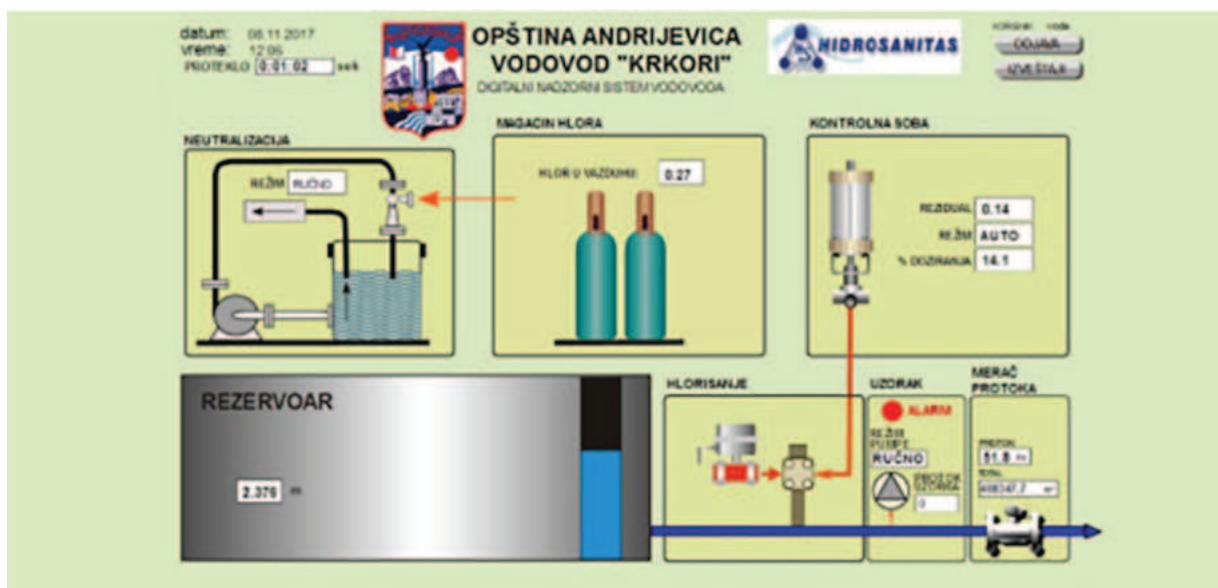
Godina	Javno sanbdijevanje / fakturirana količina m ³	Komunalne otpadne vode fakturisana količina m ³
2020.	85.599,00m ³	20.148,00m ³
2021.	102.521,00m ³	22.825,00m ³
2022.	101.674,00m ³	22.947,00m ³
2023.	106.761,00m ³	25.012,00m ³
2024.	97.264,00m ³	22.807,00m ³
(30. 06. 2025)	41.666,00m ³	10.337,00m ³

Tabela 17: Fakturisana količina vode i komunalnih otpadnih voda po godinama

Godina	Broj priključaka na javno vodosnabdijevanje	Broj korisnika - javno vodosnabdijevanje	Broj priključaka komunalne otpadne vode	Broj korisnika komunalne otpadne vode
2020.	630	1250	255	350
2021.	632	1250	257	350
2022.	632	1250	257	350
2023.	637	1250	262	350
2024.	644	1250	263	350
2025.	655	1250	264	350

Tabela 18: Broj korisnika i broj priključaka na vodovodnu i kanalizacionu mrežu po godinama

Uslugama vodosnabdijevanja je obuhvaćeno oko 30% domaćinstava. Ostala domaćinstva se snabdijevaju vodom iz seoskih izvorišta. U periodu do 2029. godine Opština Andrijevica u saradnji sa vodovodnim društvom, Ministarstvom ekologije i Svjetskom bankom će raditi na realizaciji projekta potpune rekonstrukcije gradskog vodovoda sekundarne mreže u dužini od cc 15km, gdje će se pored proširivanja vodovodne mreže i smanjenja gubitaka, implementirati najbolja it rješenja za praćenje potrošnje i detekciju gubitaka na sistemu. Potpunom rekonstrukcijom gradskog vodovoda bi dobili kontinuirano snabdijevanje vodom, naročito potrošača na visokim kotama u ljetnjem periodu, proširenje vodovodne mreže i novi broj priključaka kao i smanjenje gubitaka koje trenutno iznosi više od 90%. Takođe, poseban fokus treba staviti na unapređenje vodosnabdijevanja na seoskom području kroz izgradnju i rekonstrukciju seoskih vodovoda, kao i održavanje istih.

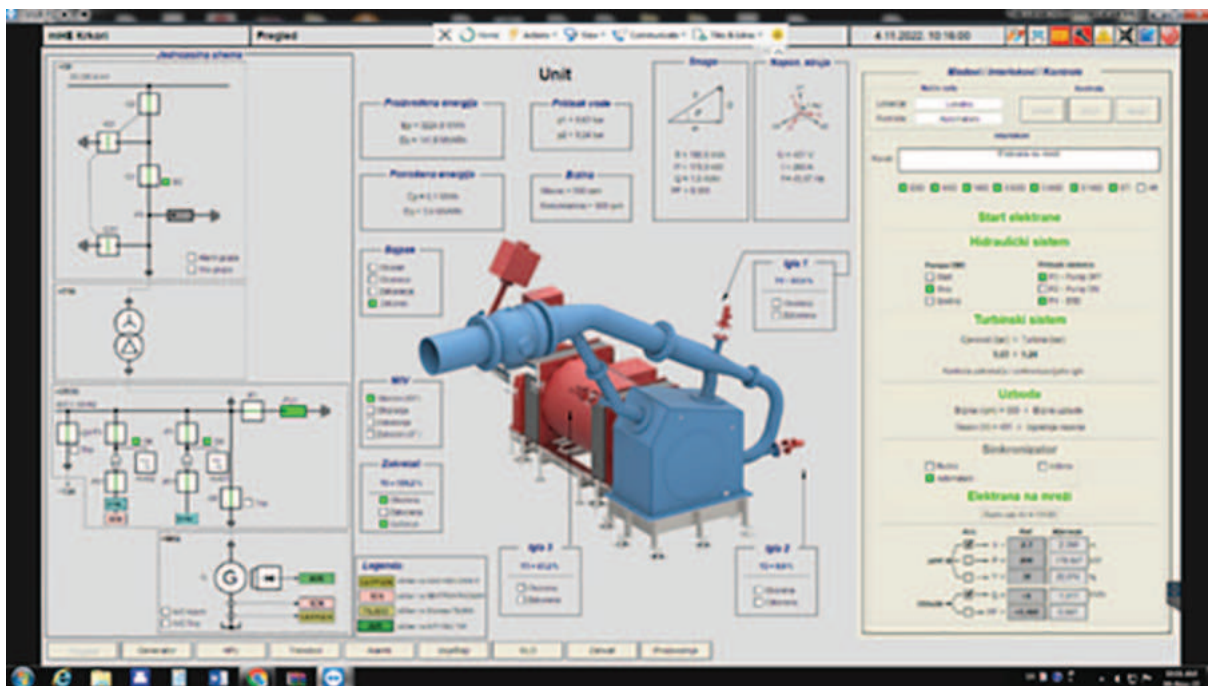
Slika 6: Prikaz hlorisanja vode SKADA sistema

mHe „Krkori“

Na gradskom vodovodu izgrađena je mini hidroelektrana „Krkori“ instalisane snage 398 kilovata. Puštena je u rad u aprilu 2021. godine.

Prihodi po osnovu prodaje električne energije iznose oko 208.000,00€ godišnje (podatak iz 2024. god)

Otkupna cijena iznosi 0,10841 eurocenti po kilovatu.

Slika 7: SCADA sistem MHE Krkori

Slika 8: MHE Krkori

Valorizacija hidropotencijala na ovakav način dobra je preporuka za sve lokalne samouprave koje imaju izvoriste sličnog kapaciteta kao Opština Andrijevica.

2.13. Komunalna infrastruktura

Prema Zakonu o upravljanju otpadom, kao i Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o upravljanju otpadom, **otpad** predstavljaju sve vrste materija koje je imalac odbacio, namjera-va da odbaci ili je dužan da odbaci u skladu sa odredbama istog Zakona.

Vrste otpada su:

- **Komunalni otpad** – otpad nastao u domaćinstvima (kućni otpad), kao i otpad nastao obavljanjem određenih djelatnosti koji je, zbog svoje prirode ili sastava, sličan otpadu iz domaćinstava;

- **Komercijalni otpad** – otpad koji nastaje u privrednim subjektima, institucijama i drugim organizacijama, koje se u cjelini ili djelimično bave trgovinom, uslugama, kancelarijskim poslovima, sportom, rekreacijom ili zabavom, ne uključujući otpad iz domaćinstava i industrijskog otpada;

- **Industrijski otpad** – otpad nastao u bilo kojoj industriji ili zanatstvu, kao i na lokacijama na kojima se one nalaze, a koji se po svom sastavu i karakteristikama razlikuje od komunalnog otpada.

U zavisnosti od **opasnih karakteristika** koje mogu uticati na zdravlje ljudi i životnu sredinu, otpad može biti:

- **neopasan** – otpad koji, zbog svoje količine, koncentracije ili fizičke, hemijske i biološke prirode, ne ugrožava zdravlje ili životnu sredinu i nema karakteristike opasnog otpada;

- **inertan** – otpad koji nije podložan bilo kojim fizičkim, hemijskim ili biološkim promjenama; ne rastvara se, ne sagorijeva ili na drugi način fizički ili hemijski reaguje, nije biološki razgradiv ili ne utiče nepovoljno na druge materije sa kojima dolazi u kontakt na način koji može da dovede do zagađenja životne sredine ili ugrozi zdravlje ljudi; ne posjeduje ni jednu od karakteristika opasnog otpada (akutna ili hronična toksičnost, infektivnost, kancerogenost, radioaktivnost, zapaljivost, eksplozivnost); sadržaj zagađujućih materija u njegovom vodenom ekstraktu ne prelazi zakonom propisane vrijednosti;

- **opasan** – otpad koji po svom porijeklu, sastavu ili koncentraciji opasnih materija može prouzrokovati opasnost po životnu sredinu i zdravlje ljudi i ima najmanje jednu od opasnih karakteristika (eksplozivnost, zapaljivost, sklonost oksidaciji, akutna otrovnost, infektivnost, sklonost koroziji, u kontaktu sa vazduhom oslobađa zapaljive gasove, u kontaktu sa vazduhom ili vodom oslobađa otrovne supstance, sadrži toksične supstance sa odloženim djelovanjem, kao i ekotoksične karakteristike, organski je peroksid).

Sakupljanje, transport i odlaganje otpada na uređenu deponiju za potrebe Opštine Andrijevica čija je to izvorna, statutarna nadležnost vrši D.O.O. „Komunalno Andrijevica“. Evidenciju o količinama, vrsti i strukturi otpada takođe vrši nadležno društvo. Jedan od ključnih problema sa kojima se suočava opština Andrijevica je i postojanje divljih deponija gdje građani nesavjesno odlažu veće količine otpada, čiji se broj konstantno uvećava, a D.O.O. „Komunalno Andrijevica“ nema dovoljno kapaciteta niti resursa da se izbori sa tim problemom. Svijest građana o odlaganju otpada je na jako nezavidnom nivou, te iz tog proizilazi suština problema, ovim planom ćemo sprovesti akcije, kampanje i edukaciju sa ciljem unapređenja svijesti građana. Takođe, jedna od komponenti u planu sadržaće i mjere kaznene politike koje u prethodnom periodu nisu bile zastupljene. Potrebno je ojačati administrativne i tehničke kapacitete nadležnog preduzeća kako bi, uz novu mehanizaciju i opremu, došli do što većeg broja korisnika i pokrili cjelokupnu teritoriju opštine Andrijevica kontejnerima i odvozom smeća. Cilj je u zelenim kampanjama sprovesti edukaciju stanovništva u Andrijevici kako bi građani znali sve o vrsti otpada kao i o načinu sortiranja istog.

Napominjemo da su tokom 2024. godine, u cilju unapređenja ekoloških uslova, u saradnji sa Eko fondom, sanirane četiri nelegalne deponije otpada.

2.14. Telekomunikacije

Prema podacima Agencije za elektronske komunikacije, operatori koji pružaju usluge fiksne telefonije na teritoriji opštine Andrijevica su Crnogorski Telekom, One Crna Gora i M:tel. Broj aktivnih priključaka fiksne telefonije, na kraju 2024. godine, iznosi ukupno 516 (za fizička i pravna lica).

Operatori koji pružaju usluge širokopojasnog pristupa internetu na teritoriji opštine Andrijevica su Crnogorski Telekom, Mtel i SBS Net Montenegro.

Prema podacima kojima Agencija raspolaže (na osnovu podatka o broju završetaka), krajnjem korisniku usluga širokopojasnog pristupa internetu (koji podrazumijeva pristup brzinama većim od 2 Mb/s) omogućena je na sljedeće načine:

- Pristup putem bakarne parice (xDSL odnosno ADSL i VDSL, koji ima 20%, odnosno 18% domaćinstava, respektivno;
- Pristup putem optičkih vlakana (FTTx) koji ima 10% domaćinstava, i
- Pristup putem kablovskih mreža (KDS/HFC) koji ima 20% domaćinstava na teritoriji opštine Andrijevica.

Čak 60% domaćinstava nema pristup širokopojasnim pristupom.

Kada je u pitanju brzina pristupa internetu, skoro 60% domaćinstava ima brzinu ispod 2 Mb/s, skoro 15% od 2Mb/s do 30Mb/s, skoro 4% od 30Mb/s do 100Mb/s, dok nešto manje od 22% domaćinstava ima brzinu pristupa internetu preko 100Mb/s.

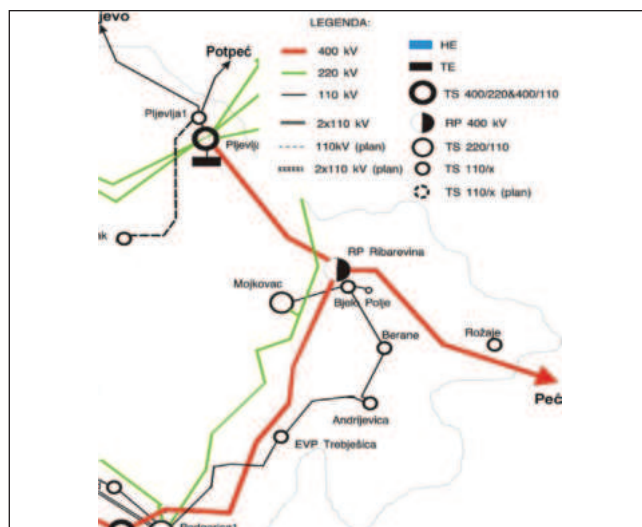
Operatori koji pružaju usluge mobilnih elektronskih komunikacija na teritoriji opštine Andrijevica su Crnogorski Telekom, M:tel i One Crna Gora.

Operatori koji pružaju usluge distribucije AVM sadržaja na teritoriji opštine Andrijevica su Crnogorski Telekom, M:tel, Radio–difuzni centar i Telemach.

2.15. Elektroenergetsko snabdijevanje

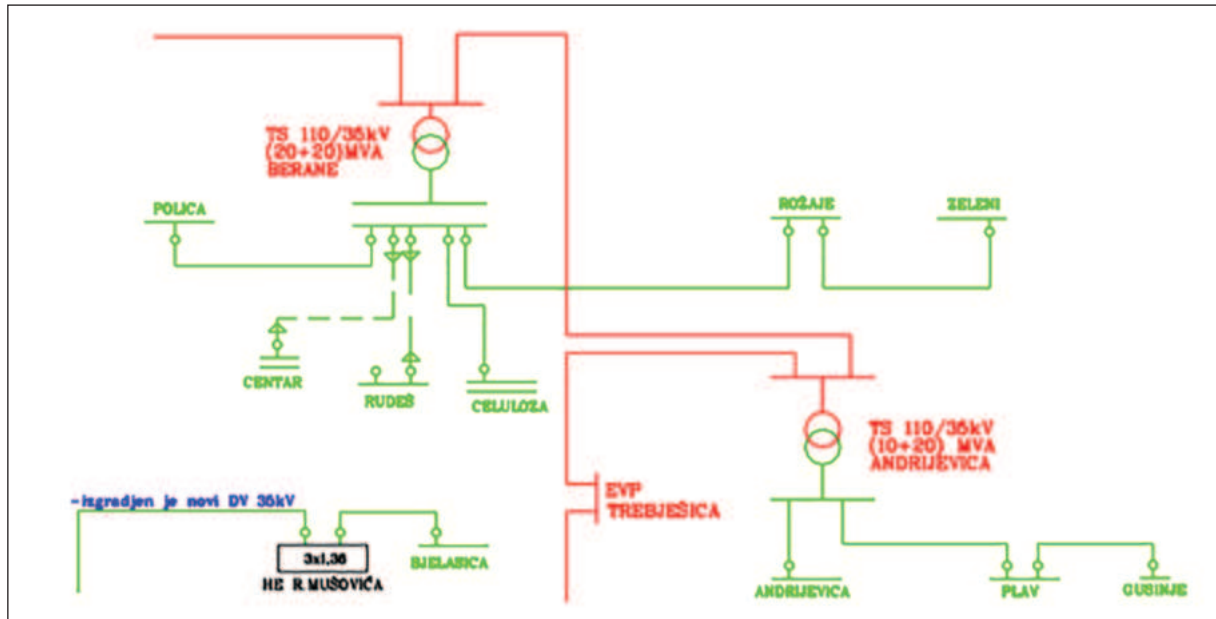
2.15.1. Snabdijevanje električnom energijom

Svi potrošači Opštine Andrijevica napajaju se iz EES-a Crne Gore preko TS Andrijevica 110/35 kV, (20 + 10) MVA i obližnje TS Andrijevica 35/10kV (2,5 + 2,5) MVA. TS 110/35 kV je priključena prema principu „ulaz-izlaz“ na dalekovod TS Berane–TS Trebješica. Dvostranim napajanjem stvoreni su uslovi na prenosnom nivou za sigurno snabdijevanje potrošača električnom energijom Andrijevice u odnosu na prethodno riješenje sa „T-spojem“. Opština Andrijevica ima 2710 potrošača od čega 4 potrošača na 10 KW mreži.

Slika 9: Energetska shema napajanje Andrijevice

Na sljedećem grafikonu prikazana je šema 35 kV mreže sa konekcijom na napojnu 110/35 kV TS Andrijevice. Podaci o dužinama i presjecima kablovskih (KK) i vazdušnih vodova (VV) distributivne mreže gradskog i vangradskog područja nijesu bili raspoloživi.

Slika 10: Sistem napajanja

Ključni problem u elektroenergetskom snabdijevanju lokalnog stanovništva sadržani su u lošoj NN mreži gdje uslijed nedovoljnog broja trafostanica i veoma dugih strujnih vodova dolazi do gubitka ili pada napona, a vrlo često dolazi do otkaza u radu uslijed vremenskih nepogoda. U dobijenom aktu od strane CEDIS-a definisani su dalji koraci rada CEDIS-a na revitalizaciji NN mreže, izgradnja stubnih trafo-stanica i planirane investicije u energetske sektor.

2.15.2 Investicije

Na području opštine Andrijevice su kroz investicione projekte planirana ulaganja ukupne vrijednosti 2.984.411€. Pregled aktivnosti na istim dat je u narednoj tabeli.

Naziv investicije	Planirana vrijednost investicije bez PDV-a (€)	Status
Izgradnja KB 10kV od TS 35/10kV Andrijevice do SM br.1 na novom DV 10kV Seoce-STS 10/0,4 Gornje Luge	63.025	U toku su pripremne aktivnosti.
Izgradnja 35 kV DV Andrijevice – Gusinje (ukupna vrijednost investicije iznosi 1.538.749€)	1.538.749	Završena izrada projektnog zadatka. Pribavljeni UTU. Potpisan ugovor sa projektantom, u toku odabir revidenta.
Izgradnja DV 10 kV Seoce - STS 10/0,4 kV "Gornje Luge"	159.434	U toku su pripremne aktivnosti.
Građevinska sanacija objekta TS 35/10kV Andrijevice, AN	25.500	Nezapočet

Izgradnja STS 10/0,4 kV 160kVA "Trešnjevo 3" sa priključnim DV 10 kV i uklapanjem u NNM	27.000	Pribavljena Odluka o lokaciji. Završena izrada i revizija projektne dokumentacije. Riješeni IPO za izgradnju. Potpisan ugovor sa izvođačem radova i stručnim nadzorom. Radovi u završnoj fazi.
Izgradnja STS 10/0,4 kV 160kVA "Kruška" sa uklapanjem u NNM	17.000	Nezapočet
Kabliranje dionice DV 10 kV Trešnjevo (priključak za STS 10/0,4 kV "Izbjegličko Naselje") i NN kablovski izvod sa STS 10/0,4 kV "Izbjegličko Naselje", KO Slatina, Andrijevica	18.000	Pribavljeni UTU. Završena izrada projektne dokumentacije. Potpisan ugovor sa revidentom. Riješeni IPO za izgradnju.
Rekonstrukcija TS 35/10 kV Andrijevica, AN	386.750	U toku izrada projektnog zadatka.
Izgradnja DV 10 kV od STS 10/0,4 kV "Trešnjevo 2"- do A stuba u Trepču DV 10 kV Dolac-Gornja sela"	54.500	Završena izrada projektnog zadatka. Pribavljena Odluka o lokaciji. Završena izrada i revizija projektne dokumentacije.
Ugradnja reklozera na DV 10kV "Konjuhe"-AN	70.000	Završena izrada projektnog zadatka. Potpisan ugovor sa izvođačem radova.
Ugradnja reklozera na DV 10kV "Kralje"-AN	70.000	Završena izrada projektnog zadatka. Potpisan ugovor sa izvođačem radova.
Izgradnja TS 10/0,4 "Ulotina 1"	24.000	Završena izrada projektnog zadatka. U toku pribavljanje Odluke o lokaciji.
Izgradnja TS 10/0,4 "Bojoviće 1"	35.900	Završena izrada projektnog zadatka. U toku pribavljanje Odluke o lokaciji.
Zamjena 10kV postrojenja u TS 35/10kV "Andrijevica"	250.000	U toku izrada projektnog zadatka.
Izgradnja TS 10/0,4 „Gračanica 1“	24.200	U toku su pripremne aktivnosti.
Izgradnja TS 10/0,4 „Đuliće 1“	19.500	Završena izrada projektnog zadatka. U toku pribavljanje Odluke o lokaciji.
Izgradnja KB 10kV od TS 35/10kV Andrijevica do SM br.1 na novom DV 10kV Seoce-STs 10/0,4 Gornje Luge - faza II	82.353	U toku su pripremne aktivnosti.
Izgradnja TS 10/0,4 „Konjuhe - Brod“	19.500	Završena izrada projektnog zadatka. U toku pribavljanje Odluke o lokaciji.
Projektovanje i nabavka opreme i izvođenje radova na uzemljenju neutralne tačke 10 kV mreže TS 35/10 Andrijevica	99.000	Nezapočet

Tabela 19: Pregled aktivnosti na investicionim projektima koji su u toku

2.16. Kadrovski i finansijski kapaciteti

2.16.1. Kadrovski plan

Kadrovski plan donosi se u skladu sa članom 58 stav 1 tačka 19 i obavezom propisanom članom 145 Zakona o lokalnoj samoupravi („Službeni list Crne Gore“, br. 2/18, 34/19, 38/20, 50/22 i 84/22), odnosno donosi ga predsjednik Opštine i on je odgovoran za njegovo sprovođenje. Kadrovski plan donosi se za kalendarsku godinu, u roku od 30 dana od dana donošenja budžeta opštine, i sadrži projekcije za naredne dvije godine.

U skladu sa članom 146 stav 1 alineja 2 Zakona o lokalnoj samoupravi, jedinica za upravljanje ljudskim resursima vrši poslove koji se odnose na predlaganje kadrovskog plana za organe lokalne uprave, stručne službe, odnosno posebne službe. Nadalje Odluka o organizaciji i načinu rada lokalne uprave („Službeni list Crne Gore – opštinski propisi“, br. 5/21) propisuje da je Sekretarijat za opštu upravu, društvene djelatnosti, urbanizam, komunalnu djelatnost i zaštitu životne sredine, organ nadležan za upravljanje ljudskim resursima, pa je i ovaj plan sačinjen i predložen u skladu sa naprijed navedenim nadležnostima.

Kadrovski plan za 2025. godinu, sačinjen je nakon usvajanja Odluke o budžetu Opštine Andrijevica za 2025. godinu („Službeni list Crne Gore – opštinski propisi“, br. 5/25 od 23.01.2025. godine), te će se popuna sistematizovanih radnih mjesta vršiti u skladu sa Kadrovskim planom, Pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta organa lokalne uprave, stručnih službi i posebnih službi, a nakon pribavljene saglasnosti nadležnog Ministarstva i potvrde o obezbijedenim finansijskim sredstvima od strane organa nadležnog za finansije.

Sadržina Kadrovskog plana je u skladu sa Uredbom o sadržaju, postupku i načinu pripreme i izmjene kadrovskog plana za organe državne uprave i službe vlade („Službeni list Crne Gore“, br. 50/18), i sastoji se od uvodnog dijela, tabelarnog dijela i obrazloženja.

Uvodni dio sadrži podatke o usklađenosti kadrovskog plana sa strateškim dokumentima, programom rada Vlade i organa državne uprave i propisima kojima se uređuju nadležnosti i obaveze organa državne uprave i službi Vlade.

Tabelarni dio kadrovskog plana sadrži podatke o:

- sistematizovanim radnim mjestima prema zvanjima i kategorijama,
- broju zaposlenih državnih službenika, odnosno namještenika na neodređeno i određeno vrijeme, po zvanjima i kategorijama,
- broju potrebnih državnih službenika, odnosno namještenika na određeno i neodređeno vrijeme, po zvanjima i kategorijama,
- broju državnih službenika, odnosno namještenika koji će u toku kalendarske godine za koju se kadrovski plan donosi ispuniti uslov za penziju,
- broju državnih službenika, odnosno namještenika koji će biti stavljani na raspolaganje organu uprave nadležnom za upravljanje kadrovima, kao i
- broju potrebnih pripravnika prema nivou kvalifikacije obrazovanja.

Obrazloženje kadrovskog plana sadrži podatke o:

- realizaciji kadrovskog plana za prethodnu godinu;
- projekcije kadrovskog planiranja za naredne dvije godine;
- potrebu za izmjenom akta o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji;
- obaveze koje proističu iz strateških, planskih dokumenata ili propisa;
- potrebu za povećanjem ili smanjenjem broja državnih službenika, odnosno namještenika;
- projekcije broja državnih službenika, odnosno namještenika koji će biti stavljani na raspolaganje Upravi za kadrove ili ispuniti uslov za penziju.

Pored ovih podataka obrazloženje sadrži i:

- razloge zbog kojih kadrovski plan za prethodnu godinu nije realizovan;
- razloge zbog kojih treba da se poveća ili smanji broj državnih službenika, odnosno namještenika na neodređeno vrijeme;
- razloge za povećanje broja državnih službenika, odnosno namještenika na određeno vrijeme, u skladu sa obezbijeđenim sredstvima u budžetu.

Podaci u Kadrovskom planu su prezentovani na osnovu podataka iz Pravinika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u organima lokalne uprave, stručnim službama, odnosno posebnim službama.

Prema organizacionoj strukturi, u momentu donošenja Kadrovskog plana za 2025. godinu, Opština Andrijevica se sastoji od:

1. Sekretarijati

- Sekretarijat za opštu upravu, društvene djelatnosti, urbanizam, komunalnu djelatnost i zaštitu životne sredine,
- Sekretarijat za finansije, ekonomiju i lokalne javne prihode

2. Stručne službe

- Služba predsjednika opštine
- Stručna služba Skupštine Opštine

3. Posebne službe

- Služba zaštite i spašavanja,
- Služba komunalne policije i inspeksijske službe.

Obrazloženje

1. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Sekretarijatu za opštu upravu, društvene djelatnosti, urbanizam, komunalnu djelatnost i zaštitu životne sredine br. 019-3135/2021-0455 od 27. 8.2 021. godine sistematizovano je 21 radno mjesto sa ukupno 24 izvršioca.

Sistematizovana su sljedeća radna mjesta: sekretar Sekretarijata, glavni gradski arhitekta, zaštitnik imovinsko-pravnih interesa opštine, samostalni savjetnik I za prostorno planiranje – 1 izvršilac, samostalni savjetnik I urbanista – 1 izvršilac, viši savjetnik II za poslove urbanizma i legalizacije objekata – 1 izvršilac, samostalni savjetnik I za slobodan pristup informacijama, upravljanje komunalnim otpadom i zaštitu životne sredine – 1 izvršilac, viši savjetnik III za poslove zaštite životne sredine – 1 izvršilac, viši savjetnik III za informacioni sistem – 1 izvršilac, Samostalni savjetnik I za stambeno-komunalne poslove i preduzetništvo – 1 izvršilac, samostalni savjetnik II za službeničke odnose i upravljanje kadrovima – 1 izvršilac, viši savjetnik II za opšte i društvene poslove, mjesne zajednice i NVO – 1 izvršilac, savjetnik I matičar – 1 izvršilac, samostalni referent poslovni sekretar – 1 izvršilac, samostalni referent administrator – 1 izvršilac, samostalni referent za prijem zahtjeva i elektronsko zavođenje pošte – 2 izvršioca, samostalni referent arhivar – 1 izvršilac, viši namještenik II portir, dostavljač, domar – 3 izvršioca, viši namještenik I higijeničar – 1 izvršilac, viši namještenik II za ugostiteljske poslove – 1 izvršilac, namještenik – higijeničar – 1 izvršilac.

Popunjena radna mjesta: sekretar Sekretarijata na određeno vrijeme, samostalni savjetnik 1 za prostorno planiranje 1 izvršilac na neodređeno vrijeme, samostalni savjetnik 1 – urbanista, 1 izvršilac, na neodređeno vrijeme, viši savjetnik 2 za poslove urbanizma i legalizacije objekata 1 izvršilac, na neodređeno vrijeme, samostalni savjetnik 1 za stambeno-komunalne poslove i preduzetništvo, 1 izvršilac na neodređeno vrijeme, samostalni savjetnik 2 za službeničke odnose i upravljanje kadrovima 1 izvršilac, na neodređeno vrijeme, viši savjetnik 2 za opšte i društvene poslove, mjesne zajednice i NVO 1 izvršilac, na neodređeno vrijeme, savjetnik 1 – matičar, 1 izvršilac, na neodređeno vrijeme, samostalni referent-poslovni sekretar 1 izvršilac

na neodređeno vrijeme, samostalni referent-administrator 1 izvršilac, na neodređeno vrijeme, samostalni referent za prijem zahtjeva i elektronsko zavođenje pošte 1 izvršilac, na neodređeno vrijeme, samostalni referent-arhivar 1 izvršilac, na neodređeno vrijeme, viši namještenik 2 – portir, dostavljač, domar 3 izvršioca, na neodređeno vrijeme, viši namještenik 1 – higijeničar 1 izvršilac na neodređeno vrijeme..

Predviđa se popuna: samostalni savjetnik 1 za slobodan pristup informacijama, upravljanje komunalnom otpadom i zaštitu životne sredine, 1 izvršilac na neodređeno vrijeme, viši savjetnik 3 za poslove zaštite životne sredine, 1 izvršilac, na neodređeno vrijeme, viši savjetnik 3 za informacijski sistem, 1 izvršilac na neodređeno vrijeme, samostalni referent za prijem zahtjeva i elektronsko zavođenje pošte 1 izvršilac, na neodređeno vrijeme, viši namještenik 2 za ugostiteljske poslove, 1 izvršilac, na neodređeno vrijeme, namještenik-higijeničar, 1 izvršilac na neodređeno vrijeme.

Predviđa se raspisivanje javnih konkursa za popunu radnih mjesta: glavni gradski arhitekta, gdje trenutno poslove obavlja vršilac dužnosti, i zaštitnik imovinsko-pravnih interesa opštine, koji nije imenovan.

U toku 2024. godine donesen je Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta br. 019-523/2024-04 od 25.10.2024. godine.

U ovom Sekretarijatu nema službenik/a koji će u toku 2025. godine steći zakonske uslove za starosnu penziju.

2. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Sekretarijatu za finansije, ekonomiju i lokalne javne prihode br. 402-3134/2021-041 od 27. 8. 2021. godine sistematizovano je 15 radnih mjesta sa ukupno 22 izvršioca/teljke.

Sistematizovana su sljedeća radna mjesta: sekretar Sekretarijata, šef Odjeljenja za budžet i trezor - 1 izvršilac, samostalni savjetnik II za računovodstvo i finansije – 2 izvršioca, samostalni savjetnik III za budžet i trezor – 1 izvršilac, samostalni savjetnik I za vodoprivredu i imovinu – 1 izvršilac, viši savjetnik III za poslove javnih nabavki – 1 izvršilac, samostalni savjetnik III za poljoprivredu – 1 izvršilac, samostalni savjetnik I za privredu, preduzetništvo i turizam – 1 izvršilac, šef odjeljenja lokalnih javnih prihoda – 1 izvršilac, samostalni savjetnik I za razrez poreza, taksi i kontrolu lokalnih javnih prihoda – 2 izvršioca, viši savjetnik II za razrez poreza, taksi i kontrolu naplate lokalnih javnih prihoda – 2 izvršioca, viši savjetnik III za razrez poreza, taksi i drugih lokalnih javnih prihoda – 3 izvršioca, poreski inspektor III – 1 izvršilac, referent za terensku naplatu lokalnih javnih prihoda – 3 izvršioca, referent za naplatu lokalnih javnih prihoda - 1 izvršilac.

Popunjena su radna mjesta: samostalni savjetnik 2 za računovodstvo i finansije, 2 izvršioca na neodređeno vrijeme, samostalni savjetnik 3 za budžet i trezor, 1 izvršilac, na neodređeno vrijeme, samostalni savjetnik 1 za vodoprivredu i imovinu, 1 izvršilac, na neodređeno vrijeme, samostalni savjetnik 1 za privredu, preduzetništvo i turizam, 1 izvršilac, na neodređeno vrijeme, viši savjetnik 3 za poslove javnih nabavki, 1 izvršilac, na neodređeno vrijeme, samostalni savjetnik 3 za poljoprivredu, 1 izvršilac, na neodređeno vrijeme, šef Odjeljenja lokalnih javnih prihoda – 1 izvršilac, na neodređeno vrijeme, viši savjetnik 2 za razrez poreza, taksi i kontrolu naplate lokalnih javnih prihoda – 2 izvršioca, na neodređeno vrijeme, viši savjetnik 3 za razrez poreza, taksi i drugih lokalnih javnih prihoda – 2 izvršioca, na neodređeno vrijeme, poreski inspektor 3 – 1 izvršilac, na neodređeno vrijeme, referent za terensku naplatu lokalnih javnih prihoda – 2 izvršioca, na neodređeno vrijeme, referent za naplatu lokalnih javnih prihoda - 1 izvršilac, na neodređeno vrijeme.

Mjesto sekretara Sekretarijata pokriva vršilac dužnosti, pa se planira raspisivanje javnog konkursa za popunu istog, u skladu sa zakonom. Potrebno je popuniti: samostalni savjetnik 1 za razrez poreza, taksi i kontrolu lokalnih javnih prihoda, 2 izvršioca na neodređeno vrijeme, viši savjetnik 3 za razrez poreza, taksi i drugih lokalnih javnih prihoda, 1 izvršilac, na neodređeno vrijeme, referent za terensku naplatu lokalnih javnih prihoda, 1 izvršilac, na neodređeno vrijeme.

U toku 2024. godine nije bilo izmjena, niti donošenja novog Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u ovom organu.

U ovom Sekretarijatu nema službenika/ca koji će u toku 2025. godine steći zakonske uslove za starosnu penziju.

3. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Službi predsjednika Opštine br. 018-3133-2021-01 od 27. 8. 2021. godine sistematizovano je 6 radnih mjesta sa ukupno 8 izvršilaca.

Sistematizovana su sljedeća radna mjesta: menadžer – 1 izvršilac, samostalni savjetnik II administrativnog poslova – 1 izvršilac, savjetnik III administrativnog poslova – 1 izvršilac, viši savjetnik III za administrativne poslove – 1 izvršilac, samostalni referent – sekretarica predsjednika – 1 izvršilac, samostalni referent vozač – 3 izvršioca.

Popunjena radna mjesta: samostalni savjetnik 2 – administrator na projektima, 1 izvršilac, na neodređeno vrijeme, savjetnik 3 – administrator na projektima 1 izvršilac, na neodređeno vrijeme, samostalni referent-sekretarica predsjednika, 1 izvršilac na neodređeno vrijeme, samostalni referent vozač, 2 izvršioca na neodređeno vrijeme.

Potrebno popuniti: menadžer Opštine – pokriva ga izvršilac dužnosti, viši savjetnik 3 za administrativne poslove, 1 izvršilac na neodređeno vrijeme, samostalni referent – vozač, 1 izvršilac na neodređeno vrijeme.

U toku 2024. godine nije bilo izmjena, niti donošenja novog Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u ovom organu.

U toku 2024. godine došlo je do upražnjavanja radnog mjesta samostalni referent vozač, 1 izvršilac, na neodređeno vrijeme, iz razloga presanka radnog odnosa po sili zakona (zbog smrti zaposlenog).

U ovoj službi u toku 2025. godine, jedan službenik će steći zakonski uslov za odlazak u penziju.

4. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Stručne službe Skupštine br. 016-94/2023-02/1 od 18. avgusta 2023. godine sistematizovana su 4 radna mjesta sa ukupno 4 izvršioca.

Sistematizovana su radna mjesta: sekretar/ka Skupštine, samostalni/a savjetnik/ca 1 – lektor, samostalni referent/kinja-administrativnog poslova/ka, viši namještenik 1 – dostavljač, vozač.

Radno mjesto sekretara Skupštine pokriva izvršilac dužnosti, iz reda zaposlenih u organima lokalne uprave, a krajem 2024. godine raspisan je i javni konkurs te se očekuje popuna ovog radnog mjesta u 2025. godini na period od 5 godina.

Popunjena radna mjesta: samostalni referent/kinja - administrator/ka 1 izvršilac na neodređeno vrijeme.

Potrebno je popuniti: samostalni/a savjetnik/ca lektor 1 izvršilac, na neodređeno vrijeme, i viši namještenik 1 – dostavljač, vozač 1 izvršilac, na neodređeno vrijeme.

U toku 2024. godine nije bilo izmjena niti donošenja novog Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Stručne službe Skupštine.

U ovoj službi u 2025. godini nema službenika/ca koji će steći zakonski uslov za odlazak u penziju.

5. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Službi zaštite i spašavanja br. 11 od 21.02.2024. godine sistematizovano je 11 radnih mjesta, sa ukupno 31 izvršilac.

Sistematizovana su sljedeća radna mjesta: komandir Službe – 1 izvršilac, zamjenik komandira službe – 1 izvršilac, rukovodilac/teljka vatrogasac/kinja spasilac/teljka 1 izvršilac, viši savjetnik III za radne odnose i poslove zaštite na radu – 1 izvršilac, savjetnik III za operativno-planske poslove – 1 izvršilac, referent-vatrogasac spasilac - 16 izvršilaca, referent administrativni izvršilac – 1 izvršilac, referent dispečer – 5 izvršilaca, referent magacioner – 2 izvršioca, referent sekretarica – 1 izvršilac, namještenik radnik na održavanju čistoće – 1 izvršilac.

Popunjena radna mjesta: Rukovodilac/teljka – vatrogasac/kinja-spasilac/teljka, 1 izvršilac, na neodređeno vrijeme, viši savjetnik III za radne odnose i poslove zaštite na radu – 1 izvršilac, na neodređeno vrijeme, savjetnik III za operativno-planske poslove – 1 izvršilac, na neodređeno vrijeme, **referent-vatrogasac spasilac, 13 izvršilaca, na neodređeno vrijeme, referent-dispečer, 3 izvršioca na neodređeno vrijeme**, referent-sekretarica 1 izvršilac, na neodređeno vrijeme, namještenik radnik na održavanju čistoće 1 izvršilac, na neodređeno vrijeme.

Potrebno popuniti: komandir Službe zaštite, 1 izvršilac, pokriva ga vršilac dužnosti, potrebno izvršiti popunu putem javnog konkursa, zamjenik komandira, 1 izvršilac, referent vatrogasac-spasilac, 3 izvršioca na neodređeno vrijeme, referent dispečer, 2 izvršioca na neodređeno vrijeme, referent-administrativni izvršilac, 1 izvršilac na neodređeno vrijeme.

U ovoj službi nema zaposlenih koji će u 2025. godini steći zakonski uslov za odlazak u penziju.

6. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Službi komunalne policije i inspeksijske službe br. 714-624/2022-06 od 24. 2. 2022. godine sistematizovano je 7 radnih mjesta sa ukupno 9 izvršilaca.

Sistematizovana su radna mjesta: načelnik službe, rukovodilac komunalne policije, komunalni i saobraćajni inspektor – 1 izvršilac, komunalni inspektor III za stambeno-komunalne poslove i poslove turizma – 1 izvršilac, inspektor III za lokalne puteve i poslove saobraćaja – 1 izvršilac, savjetnik I interni kontrolor za prekršajne naloge – 1 izvršilac, samostalni referent komunalni policajac – 3 izvršioca.

Popunjena radna mjesta: komunalni i saobraćajni inspektor – 1 izvršilac na neodređeno vrijeme, komunalni inspektor III za stambeno-komunalne poslove i poslove turizma – 1 izvršilac, na neodređeno vrijeme inspektor III za lokalne puteve i poslove saobraćaja – 1 izvršilac, na neodređeno vrijeme.

Potrebno popuniti: Predviđa se sprovođenje postupka oglašavanja radnih mjesta načelnik službe i rukovodilac komunalne policije. Nadalje popuniti: savjetnik I interni kontrolor za prekršajne naloge – 1 izvršilac, samostalni referent komunalni policajac – 3 izvršioca.

U ovoj službi nema službenik/a koji će u toku 2025. godine steći zakonske uslove za stariju penziju.

Kadrovski plan je donesen nakon usvajanja Odluke o budžetu Opštine Andrijevica za 2025. „Službeni list Crne Gore - opštinski propisi“, br. 5/25“ od 23.01.2025. godine, odnosno u roku koji propisuje Zakon o lokalnoj samoupravi. Ovom odlukom predviđena su sredstva za popunu potrebnih radnih mjesta.

Sva popunjavanja radnih mjesta u 2025. godini, vršiće se u skladu sa Kadrovskim planom.

U toku 2025. godine nije planirano angažovanje pripravnika.

Poštujući Kadrovski plan potrebna radna mjesta će se popunjavati, nakon dobijenih saglasnosti Ministarstva finansija i poštujući obezbijeđena, odnosno predviđena finansijska sredstva. U ovom periodu ne predviđa se zapošljavanje izvršilaca na određeno vrijeme, osim imenovanja, postavljenja i izbora, u skladu sa zakonom. Zbog moguće izmjene odredbi Zakona o lokalnoj samoupravi, radi usklađivanja sa Zakonom o državnim službenicima i namještenicima u pogledu uslova za odgovarajuća radna mjesta, biće potrebna izmjena Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u organima lokalne uprave, stručnim službama, odnosno posebnim službama.

Zbog važnosti ljudskih resursa u svim oblastima, Kadrovski plan omogućava stvaranje kompetentnih, stručnih i adekvatnih kadrova koji osiguravaju ostvarivanje poslova lokalne samouprave u svim segmentima rada.

U kadrovskom planu, pored zbirnih, dati su i pojedinačni podaci za organe lokalne uprave, stručne službe, odnosno posebne službe Opštine Andrijevica.

Za sprovođenje kadrovskog plana odgovoran je predsjednik Opštine.

2.16.2. Finansijski kapaciteti

Prihodi

Prihodi opštine obuhvataju prihode po osnovu poreza, taksi, naknada, prodaje nepokretnosti i sl.

Struktura budžetskih prihoda opštine Andrijevice je takva da nju čine dominantno transferi iz egalizacionog fonda kao i transferi opštinama po osnovu ustupljenih poreza od južnih opština. Pored ovih prihoda, značajne prihode generišu i porezi i naknade kao izvorni prihodi opštine Andrijevice.

Prihodnom stranom budžeta se planiraju sredstva za kako operativni tako i kapitalni budžet.

Iz bilansa plana prihoda za 2026., 2027. i 2028. godinu možemo vidjeti uvećanje sredstava po osnovu naknada čiju osnovu čine naknade za korišćenje šuma i voda, dok prihod po osnovu poreza bjeleži neznatno uvećanje. Primitak od Egalizacionog fonda je planiran na konstantnu vrijednost kao i prihod po osnovu transfera sjevernim opštinama, ali ovdje treba imati u vidu osnovicu mjerenja učešća opštine Andrijevice u egalizaciji jer iz godine u godinu, opština bjeleži pad broja stanovnika što je jedan od faktora umanjenja koeficijenta akontativne raspodjele budžeta egalizacije. Takođe, dajemo osvrt i na zakonsko rješenje dodjele transfera sjevernim opštinama, njegovu usklađenost sa Zakonom o finansiranju lokalne samouprave i mogućnošću njegove promjene. Umanjenjem egalizacionog fonda, gubitkom pomenutog prihoda, opština Andrijevice došla bi u poziciju nelikvidnosti.

Rashodi

Rashodnu stranu budžeta, pored zarada zaposlenih u lokalnoj samoupravi, dominantno čine transferi institucijama čiji je osnivač opština. Pored transfera i zarada finansiraju se socijalna davanja, novorođenčad (po odluci 500 eura), za sklopljeni brak (1000 eura), podsticajne mjere zapošljavanju (10000 eura), podsticajne mjere poljoprivredi, sportski kolektivi, studentske stipendije, NVO i dr.

Nivo realizovanosti kapitalnog budžeta u odnosu na operativni dio budžeta nije usklađen, te u periodu 2026-2029 godina treba sprovesti mjere koje će doprinijeti boljoj realizaciji kapitalnog budžeta.

Analizom prihodne i rashodne strane budžeta može se zaključiti da dolazi do blagog povećanja rashodne strane budžeta, naročito kod društava čiji je osnivač opština, što uvećava transfere prema njima, dok se na prihodnoj strani nije generisao nijedan stalni prihod većeg obima.

Podsticajne mjere zapošljavanju sigurno će dati snažan impuls smanjenju broja nezaposlenih lica, kao i uvećanju sredstava na prihodnoj strani.

Otežavajuću okolnost generisanju prihoda opštine Andrijevice predstavljaju negativne demografske karakteristike kao i negativan indeks razvijenosti i konkurentnosti gdje će se uslijed smanjenja broja stanovnika po automatizmu smanjiti i prihodi od Egalizacionog fonda. Loši demografski aspekti i migracije dodatno otežavaju finansijske okolnosti, te je potrebno u saradnji sa svim državnim institucijama, nadležnim ministarstvima i vladom raditi na usklađivanju politika i strategija za razvoj sjevernih opština kako bi zadržali postojeći broj stanovnika i smanjili negativne indikatore.

3. SWOT analiza

SWOT analiza⁴ pomaže da se sagledaju i grupišu unutrašnje prednosti koje se mogu iskoristiti u cilju eliminisanja postojećih, unutrašnjih nedostataka u jedinici lokalne samouprave. Istovremeno, kroz SWOT analizu se mogu sagledati mogućnosti koje će se zajedno sa prednostima iskoristiti u cilju razvojnog planiranja. Tokom SWOT analize prepoznaju se i prijetnje (rizici), koji mogu negativno da utiču na razvoj opštine, a njihov uticaj se tokom planiranja može predvidjeti i minimizirati. Drugim riječima, prednosti i slabosti se izводе iz karakteristika i dinamike lokalne zajednice, a mogućnosti i prijetnje nastaju pod uticajem spoljašnjih okolnosti (spoljni faktori).

Specifični strateški cilj	Snage (S)	Slabosti (W)	Prilike (O)	Prijetnje (T)
1. Unaprijediti demografske pokazatelje kroz razvoj privrede, zaposlenosti i valorizaciju resursa	Visok udio obrazovanih stanovnika; Povoljan geografski položaj; Kvalitetan vazduh, voda i zemljište; Tradicija poljoprivrede i stočarstva; Potencijal za formiranje klastera	Rapidno opadanje broja stanovnika; Izražen trend depopulacije, naročito mladih; Visok stepen nezaposlenosti; Struktura nezaposlenih ne odgovara potrebama tržišta; Negativan prirodni priraštaj	Programi samozapošljavanja i prekvalifikacije; Izgradnja dionice auto-puta prema Andrijevici; Podrška mladima kroz nacionalne i EU programe; Partnerstvo sa dijasporom	Nastavak trenda migracija; Negativan uticaj ekonomske krize na otvaranje radnih mjesta; Dalje smanjenje nataliteta
2. Povećati kvalitet života kroz javnu infrastrukturu, usluge i socijalnu sigurnost	Postojanje primarne zdravstvene zaštite; Organizovana socijalna zaštita; Aktivna lokalna samouprava; Postojeći institucionalni okvir u kulturi (dom kulture, biblioteka)	Nerazvijena sportska infrastruktura (posebno u ruralnim područjima); Slaba digitalna povezanost; Centralizacija zdravstvenog sistema; Nedostatak javnog prevoza	Kapitalni budžet i fondovi; Unapređenje sportske infrastrukture (sportska dvorana, tereni); Programi obuka za EU projekte; Digitalizacija javnih usluga	Smanjenje državnih ulaganja u infrastrukturu; Dalja depopulacija i starenje stanovništva; Socijalna isključenost ugroženih grupa

⁴ SWOT analiza (Strength - Snage; Weaknesses - Slabosti; Opportunities - Mogućnosti; Threats - Prijetnje) omogućava da se na logičan način prikažu i analiziraju prikupljene informacije i jedan je od najčešće korišćenih analitičkih modela u planiranju.

3. Razviti konkurentnu i održivu turističku ponudu	Park prirode „Komovi“ i Bjelasica; Biološka raznovrsnost i očuvana životna sredina; Tradicionalna arhitektura, zanatstvo i domaća radinost; Povoljan položaj u odnosu na regionalne centre (Kolašin, Berane, Plav)	Nedovoljni smještajni kapaciteti; Nizak nivo profesionalizma u turizmu; Slaba promocija kulturno-istorijskog nasljeđa; Loša saobraćajna povezanost	Razvoj ruralnog, eko i sportsko-rekreativnog turizma; Skijalište „Jelovica“; Regionalne turističke rute; EU podrška turizmu	Konkurencija razvijenijih destinacija; Nekontrolisana gradnja u zoni PPPN Bjelasica-Komovi; Ekološki rizici turizma; Klimatske promjene
4. Očuvati i valorizovati kulturno-istorijsko nasljeđe	Bogato kulturno nasljeđe (karaule, crkve, spomenici); Duga tradicija i običaji; Aktivne lokalne manifestacije i folklore	Nedovoljna promocija i valorizacija nasljeđa; Nedostatak stručnih kadrova u kulturi; Mala posjećenost događaja; Nedovoljna ulaganja	Saradnja sa Ministarstvom i međunarodnim fondovima; Digitalizacija kulturne baštine; Povezivanje kulture sa turizmom; Edukacija mladih o nasljeđu	Propadanje objekata zbog neodržavanja; Nedostatak svijesti u zajednici; Komercijalizacija i gubitak autentičnosti; Zapostavljanje kulturnih programa
5. Održivo upravljanje resursima i zaštita životne sredine	Zaštićeno područje Park prirode „Komovi“; Raznovrsni šumski i vodni resursi; Postojanje kolektora otpadnih voda; Potencijal obnovljivih izvora energije	Nepostojanje plana upravljanja otpadom; Nizak nivo ekološke svijesti stanovništva; Neizgrađena kanalizaciona mreža na cijelom području; Energetski neefikasni objekti	Proizvodnja i plasman organske hrane; Eko i avanturistički turizam; Izrada plana upravljanja otpadom; EU i UN fondovi za zaštitu prirode	Devastacija prostora (sječa šuma, krivolov, eksploatacija šljunka); Nedostatak finansija za ekološke projekte; Klimatske promjene; Nelegalna gradnja

4. Razvojni ciljevi opštine

4.1. Opšti cilj

Na osnovu SWOT analize, i imajući u vidu prepoznate probleme i potencijale za razvoj opštine Andrijevica, definisan je sljedeći **opšti cilj**: „Stvaranje uslova za održiv socio-ekonomski razvoj opštine Andrijevica kroz unapređenje kvaliteta života, razvoj lokalne privrede i turizma, očuvanje prirodnih i kulturnih resursa i jačanje demografske stabilnosti.“

4.2. Specifični ciljevi i prioriteti

Za ostvarenje navedenog opšteg cilja u periodu 2025-2029. prepoznati su sljedeći specifični strateški ciljevi i prioriteti.

Specifični strateški cilj 1: Unaprijediti demografske pokazatelje kroz razvoj lokalne privrede, povećanje zaposlenosti i održivu valorizaciju prirodnih resursa.

Indikator	Sredstvo provjere	Polazna osnova	Željena vrijednost
Smanjena stopa iseljavanja mladih u Andrijevici	Izveštaj jedinice lokalne samouprave, Monstat	N/A	Stopa iseljavanja mladih u Andrijevici smanjena za 25 % do 2029. god.
Povećan broj novootvorenih radnih mjesta	Izveštaj jedinice lokalne samouprave, Monstat, Poreska uprava	N/A	50 novootvorenih radnih mjesta do 2029. god.
Broj izgrađenih postrojenja za flaširanje vode	Izveštaj jedinice lokalne samouprave, Ministarstvo poljoprivrede	N/A	1 postrojenje do 2029. god.
Rast broja registrovanih malih preduzeća	Izveštaj jedinice lokalne samouprave Izveštaj Monstata	N/A	20 do 2029. god.
Smanjenje negativnog prirodnog priraštaja	Izveštaj jedinice lokalne samouprave, Monstat	-34,5	Smanjen negativni prirodni priraštaj za 30% do 2029. god.

- **Prioritet 1.1. Unapređenje prerađivačkih kapaciteta**

- Projekat 1.1.1. Kuća voća
- Projekat 1.1.2. Pogon za preradu ljekovitog i aromatičnog bilja
- Projekat 1.1.3. Mini pogon za cijedenje voća
- Projekat 1.1.4. Izgradnja sušare za voće, povrće i pečurke

- **Prioritet 1.2. Unapređenje poslovnog ambijenta kroz realizaciju ciljanih podsticajnih mjera privredi**

- Projekat 1.2.1. Izrada biznis zone u Andrijevici
- Projekat 1.2.2. Podrška ženskom preduzetništvu

- Projekat 1.2.3. Izrada strategije zapošljavanja Opštine Andrijevica
- Projekat 1.2.4. Podrška osnivanju mmsp
- Projekat 1.2.5. Podrška zapošljavanju mladih ljudi kroz davanje bespovratnih grantova
- Projekat 1.2.6. Izrada kataloga privrednih potencijala opštine Andrijevica
- **Prioritet 1.3. Razvoj poljoprivrede u Andrijevici**
 - Projekat 1.3.1. Osnivanje centra za otkup, preradu i plasman poljoprivrednih proizvoda u Andrijevici
 - Projekat 1.3.2. Razvoj voćarstva i malinarstva u Andrijevici
 - Projekat 1.3.3. Pogon za preradu mlijeka
 - Projekat 1.3.4. Agro-turistička domaćinstva u Andrijevici
 - Projekat 1.3.5. Program navodnjavanja poljoprivrednih površina
 - Projekat 1.3.6. Organska poljoprivreda i sertifikacija proizvoda
 - Projekat 1.3.7. Pčelarski centar "Med sa Komova"
 - Projekat 1.3.8. Kreiranje podsticajnih mjera poljoprivredi sa lokalnog nivoa
 - Projekat 1.3.9. Jačanje kapaciteta organske proizvodnje
 - Projekat 1.3.10. Zaštita geografskog porijekla mlečnih proizvoda iz Andrijevice
 - Projekat 1.3.11. Pravljenje raznih vrsta sireva na tradicionalan način
 - Projekat 1.3.12. Izgradnja mrestilišta u Andrijevici
 - Projekat 1.3.13. Zaštita ribljeg fonda
 - Projekat 1.3.14. Izgradnja hranilica i pojilica za divljač na više lokacija
 - Projekat 1.3.15. Nabavka reproduktivnih grla divljači
 - Projekat 1.3.16. Izrada strategije razvoja poljoprivrede
- **Prioritet 1.4. Valorizacija obnovljivih izvora energije i eksploatacija mineralnih sirovina**
 - Projekat 1.4.1. Izgradnja solarnih elektrana
 - Projekat 1.4.2. Izgradnja vjetroelektrana
 - Projekat 1.4.3. Izgradnja mhe Trepča
 - Projekat 1.4.4. Izgradnja mhe Perućica
 - Projekat 1.4.5. Eksploatacija mineralnih sirovina nalazišta Piševo 1
 - Projekat 1.4.6. Eksploatacija mineralnih sirovina nalazišta Piševo 2
- **Prioritet 1.5. valorizacija hidro potencijala u cilju izgradnje postrojenja za flaširanje vode**
 - Projekat 1.5.1. Izgradnja postrojenja za flaširanje vode u Sjenožetima
 - Projekat 1.5.2. Izgradnja postrojenja za flaširanje vode na gradskom vodovodu

Specifični strateški cilj 2: Povećati kvalitet života kroz javnu infrastrukturu, usluge i socijalnu sigurnost

Indikator	Sredstvo provjere	Polazna osnova	Željena vrijednost
Broj asfaltiranih i rekonstruisanih km lokalnih puteva po prioritetima	Izvještaj jedinice lokalne samouprave	N/A	Asfaltirano i rekonstruisano 30 km puteva do 2029. god.
Broj km novoprobijenih puteva	Izvještaj jedinice lokalne samouprave i mjesne zajednice	N/A	Probijeno 10 km do 2029. god.
Broj novoizgrađenih sportskih objekata	Izvještaj jedinice lokalne samouprave i Ministarstva prosvjete	N/A	Izgrađena 2 objekta do 2029.god.

Broj novoizgrađenih seoskih vodovoda	Izveštaj jedinice lokalne samouprave, DOO Vodovod i kanalizacija	N/A	Izgrađeno 7 seoskih vodovoda do 2029. god.
Broj km nove ulične rasvjete	Izveštaj jedinice lokalne samouprave	N/A	5 km novoizgrađene ulične rasvjete do 2029. god.
Broj novih, stubnih trafostanica 10/04kV	Izveštaj CEDIS-a	N/A	Izgrađeno 5 STS do 2029. god.
Broj novih priključaka na vodovodnu i kanalizacionu mrežu	Izveštaj DOO „Vodovod i kanalizacija“	N/A	100 novih korisnika na vodovodnu mrežu i 50 novih korisnika na kanalizacionu mrežu do 2029. god.
Revitalizacija niskonaponske mreže	Izveštaj CEDIS-a	N/A	Revitalizovana mreža u 8 MZ - Konjuhe, Đulići, Ulotina, Gračanica, Bojoviće, Gornje Luge, Trešnjevo, Seoce
Broj izrađenih kapitalnih projekata za razvoj opštine Andrijevica	Izveštaj jedinice lokalne samouprave, Uprava kapitalnih projekata	N/A	Izrađeno 10 kapitalnih projekata do 2029. god.
Zadovoljstvo građana kvalitetom javnih usluga	Sprovedeno anketiranje građana Andrijevice, publikovan izveštaj Ankete	N/A	Sprovedene i publikovane četiri ankete do 2029. god.

• **Prioritet 2.1. Unapređenje ruralne infrastrukture**

- Projekat 2.1.1. Asfaltiranje više putnih pravaca po prioritetima u MZ: Božiće, Slatina, Kralje, Trešnjevo, Prisoja, Oblo brdo, Sjenožeta, Ulotina, Gračanica, Bojoviće, Andžela-te, Sućeska, Seoce, Prisoja, Rijeka Marsenića, MZ Andrijevica, Konjuhe, Jošanica, Japan, Dulipolje, Trepča, Zabrđe
- Projekat 2.1.2. Izgradnja i rekonstrukcija seoskih vodovoda u selima: Trešnjevo, Rijeka M, Gornje Luge, Božiće i Konjuhe, Slatina i Seoce
- Projekat 2.1.3. Proboj puta Mojanski katun–Carine
- Projekat 2.1.4. Kružni prsten oko Komova
- Projekat 2.1.5. Izrada potpornih zidova na mjestima klizišta u više MZ
- Projekat 2.1.6. Rekonstrukcija i modernizacija putnih pravaca Andrijevica – Jošanica u dužini od 12 km
- Projekat 2.1.7. Rekonstrukcija i modernizacija putnih pravaca Andrijevica – Gradišnica u dužini od 12 km
- 2.1.8. Rekonstrukcija i modernizacija putnog pravca Seoce – Lukin fir (Rijeka Marsenića) i izgradnja šetališne staze

• **Prioritet 2.2. Unapređenje sportske infrastrukture**

- Projekat 2.2.1. Izgradnja sportske dvorane u Andrijevici
- Projekat 2.2.2. Rekonstrukcija gradskog stadiona sa izgradnjom atletske staze i tribina
- Projekat 2.2.3. Izgradnja hale sportova u Andrijevici
- Projekat 2.2.4. Izgradnja teniskih terena
- Projekat 2.2.5. Sređivanje poletišta za paraglajding
- Projekat 2.2.6. Izgradnja trim staze u Andrijevici

- Projekat 2.2.7. Izgradnja dječijih i sportskih igrališta
- Projekat 2.2.8. Izgradnja otvorenog i zatvorenog bazena u Andrijevici
- Projekat 2.2.9. Izrada strategije razvoja sporta i mladih
- **Prioritet 2.3. Socijalna zaštita i javne usluge**
 - Projekat 2.3.4. Rješavanje i unapređivanje stambenog pitanja socijalnih kategorija
 - Projekat 2.3.5. Donošenje programa socijalne kartice za najugroženije porodice
 - Projekat 2.3.6. Digitalizacija lokalne uprave (e servisi za građane)
 - Projekat 2.3.7. Odabir parcele i priprema projektne tehničke dokumentacije za izgradnju objekta doma starih u Andrijevici
 - Projekat 2.3.8. Izgradnja parking garaže u Andrijevici
- **Prioritet 2.4. Unapređenje elektro-energetske efikasnosti**
 - Projekat 2.4.1. Revitalizacija niskonaponske mreže sa izgradnjom novih stubnih trafo stanica u selima Jošanica, Bojoviće, Ulotina, Đuliće, Seoce, Slatina i Cecune
 - Projekat 2.4.2. Revitalizacija 10 KV dalekovoda u Andrijevici
 - Projekat 2.4.3. Postavljanje energetske efikasne fasade na stambenim objektima u Andrijevici
 - Projekat 2.4.4. Postavljanje solarnih panela na zgradi opštine
 - Projekat 2.4.5. Izrada lokalnog energetskog plana opštine Andrijevica
 - Projekat 2.5.6. Organizovanje obuke za energetskog menadžera
- **Prioritet 2.5 Unapređenje komunalne infrastrukture**
 - Projekat 2.5.1. Uklanjanje divljih deponija sa više lokacija u saradnji sa Eko fondom
 - Projekat 2.5.2. Opremanje planinarskih i biciklističkih staza korpama za odlaganje otpada
 - Projekat 2.5.3. Nabavka novih kontejnera u cilju pokrivanja što veće teritorije komunalnom infrastrukturom, sa posebnim osvrtom na park prirode Komovi
 - Projekat 2.5.4. Izrada Studije lokacije novog groblja u Andrijevici
 - Projekat 2.5.7. Izrada strategije upravljanja otpadom
 - Projekat 2.5.8. Nabavka specijalizovanih vozila za odvoz otpada
 - Projekat 2.5.9. Stavljanje u funkciju transfer stanice u Andrijevici
- **Prioritet 2.6. Zdrastvo i obrazovanje**
 - Projekat 2.6.1. Nabavka medicinske opreme za dom zdravlja
 - Projekat 2.6.2. Nabavka medicinskih aparata, uređaja i pomagala za dom zdravlja
 - Projekat 2.6.3. Nabavka potrebnih sredstava za rad Osnovnoj školi „Bajo Jojić“ u Andrijevici
 - Projekat 2.6.4. Opremanje školskih kabineta
 - Projekat 2.6.5. Sanacija krovova i fasada na područnim školama u selima
 - Projekat 2.6.6. Povećavanje učeničkog standarda

Strateški cilj 3: Razviti konkurentnu i održivu turističku ponudu

Indikator	Sredstvo provjere	Polazna osnova	Željena vrijednost
Postavljen info centar u Andrijevici	Izveštaj jedinice lokalne samouprave i TO Andrijevica	N/A	Postavljen jedan info centar u Andrijevici do 2029. god.
Povećan broj registrovanih smještajnih kapaciteta	Izveštaj TO Andrijevica, NTO, Ministarstvo turizma	29 registrovanih izdavaoca smještaja	Registrovani smještajni kapaciteti uvećani za 20% do 2029. god.
Povećani prihodi od turizma u opštini Andrijevica	Izveštaj Sekretarijata za finansije	N/A	Uvećani prihodi opštine Andrijevica od turizma za 100%

Izrada kataloga turističke ponude	Izveštaj jedinice lokalne samouprave i TO Andrijevice	N/A	Četiri štampana i promovisana kataloga turističke ponude opštine Andrijevice do 2029. godine
Broj noćenja turista	Izveštaj jedinice lokalne samouprave i TO Andrijevice	5826 noćenja	Povećanje noćenja broja turista za 20% do 2029. god.
Broj novih biciklističkih i pješačkih staza	Izveštaj jedinice lokalne samouprave i TO Andrijevice	N/A	Tri nove markirane pješačke staze i dvije nove biciklističke staze do 2029. god.
Pokrivenost mobilnim i internet servisom područja parka prirode Komovi	Izveštaj jedinice lokalne samouprave i izveštaj mrežnih operatera	N/A	100% pokriveno područje Komova mobilnim i internet servisom
Broj novih vidikovaca na teritoriji opštine Andrijevice	Izveštaj TO Andrijevice	N/A	Pet novopostavljenih vidikovaca u opštini Andrijevice do 2029. god.
Broj posjetioca turističkih manifestacija	Izveštaj TO Andrijevice	N/A	5000 posjetioca turističkih manifestacija u opštini Andrijevice do 2029.godine

• **Prioritet 3.1. Diverzifikacija turističke ponude Opštine Andrijevice**

- Projekat 3.1.1. Izgradnja avanturistikog parka u Andrijevi
- Projekat 3.1.2. Izgradnja žičare na Jelovici
- Projekat 3.1.3. Studija lokacije izgradnje žičare Andrijevice–Komovi i Andrijevice–Balj
- Projekat 3.1.4. Promocija i unapređenje katunskog i ruralnog turizma i registracija novih seoskih domaćinstava

• **Prioritet 3.2. Razvoj turizma kroz unapređenje turističke infrastrukture**

- Projekat 3.2.1. Izgradnja biciklističkih i pješačkih staza na pogodnim lokacijama
- Projekat 3.2.3. Izgradnja hostela u Andrijevi
- Projekat 3.2.4. Izgradnja info centra u Andrijevi
- Projekat 3.2.5. Pokrivanje wi fi i mobilnim signalom zone parka prirode Komovi
- Projekat 3.2.6. Nabavka opreme za potrebe klizališta (izgradnja klizališta u Andrijevi
- Projekat 3.2.7. Nabavka opreme za TO Andrijevice: skije, krplje, bicikla, čamac za splavarenje, kajaci, motorne sanke, kvadovi, paraglajding oprema...
- Projekat 3.2.8. Izgradnja vidikovaca (Balj, Rudo brdo i dr)
- Projekat 3.2.9. Izgradnja montažnog objekta za potrebe raftinga, kajakinga, fly-fishinga, paraglajdniga

• **Prioritet 3.3. Marketing i promocija turističkih potencijala opštine Andrijevice**

- Projekat 3.3.1. Izrada kataloga turističke ponude opštine Andrijevice
- Projekat 3.3.2. Izrada vizuelnog i promotivnog video materijala
- Projekat 3.3.3. Organizacija posjete Andrijevi turističkih agencija iz Crne Gore i inostranstva

• **Prioritet 3.4. Unapređenje turističkog klastera u cilju bolje turističke promocije**

- Projekat 3.4.1. Podrška proširenja turističkog klastera kroz subvencije turizmu

• **Prioritet 3.5. Razvoj seoskog i eko-turizma**

- Projekat 3.5.1. Registracija novih seoskih domaćinstva sa pružanjem usluge smještaja i hrane
- Projekat 3.5.2. Adaptacija i stavljanje u funkciju bivše karuale Đulići
- Projekat 3.5.3. Izgradnja eko katuna Rujišta
- Projekat 3.5.4. Organizacija planinarskog maratona
- Projekat 3.5.5. Organizacija sajma domaće hrane

Strateški cilj 4: Očuvati i valorizovati kulturno-istorijsko nasljeđe

Indikator	Sredstvo provjere	Polazna osnova	Željena vrijednost
Broj obnovljenih i zaštićenih kulturno istorijskih spomenika	Izvještaj JU Centra za kulturu	N/A	Dva obnovljena i zaštićena spomenika do 2029. god
Broj održanih smotri folklor	Izvještaj JU Centra za kulturu	N/A	Četiri smotre folklor do 2029. god.
Spomenici na listi zaštićenih kulturnih dobara od državnog značaja	Izvještaj Ministarstva kulture i medija Izvještaj JU Centra za kulturu	N/A	Dva spomenika uvrštena na listi zaštićenih kulturnih dobara od državnog značaja do 2029. god.

• **Prioritet 4.1. Rekonstrukcija i konzervacija kulturno istorijskih spomenika**

- Projekat 4.1.1. Konzervacija i rekonstrukcija spomenika iz I i II Svjetskog rata
- Projekat 4.1.2. Popis svih kulturno istorijskih spomenika sa teritorije opštine Andrijevice

• **Prioritet 4.2. Očuvanje tradicionalne kulture**

- Projekat 4.2.1. Organizovanje smotri folklor, narodne nošnje i gusala
- Projekat 4.2.2. Tradicionalno održavanje sabora 13. jul u Andrijevi

• **Prioritet 4.4. Unapređenje kulturnog života u Andrijevi**

- Projekat 4.4.1. Održavanje kulturnih manifestacija
- Projekat 4.4.2. Izgradnja čitaonice u sklopu JU Centar za kulturu „Mihailo Lalić“ Andrijevice

Specifični strateški cilj 5: Održivo upravljanje resursima i zaštita životne sredine

Indikator	Sredstvo provjere	Polazna osnova	Željena vrijednost
Unaprijeđeno sakupljanje, transport i tretman otpada	Izvještaj DOO „Komunalno Andrijevice“	N/A	Puštena u rad transfer stanica do 2029. god.
Površine zaštićenih područja na teritoriji opštine Andrijevice	Izvještaj JLS, Ministarstva ekologije	N/A	Proširene granice parka prirode Komovi
Broj pripremljenih projekata iz oblasti obnovljivih izvora energije	Izvještaj JSL	N/A	Pet novih projekata iz oblasti obnovljivih izvora energije do 2029. god.
Izrađen novi kolektor za prečišćavanje otpadnih voda	Izvještaj DOO „Vodovod i kanalizacija“, izvještaj jedinice lokalne samouprave	N/A	Izrađen novi kolektor za prečišćavanje otpadnih voda do 2029. god.

Rekonstrukcija gradskog vodovoda	Izveštaj DOO „Vodovod i kanalizacija“, izveštaj jedinice lokalne samouprave	N/A	Potpuno rekonstruisan gradski vodovod do 2029. godine
Broj pripremljenih projekata obaloutvrde rijeke Lim	Izveštaj jedinice lokalne samouprave, izveštaj Uprave za vode	N/A'	Pripremljeno četiri projekata obaloutvrde rijeke Lim do 2029. god.
Unaprijeđeni administrativni kapaciteti DOO „Vodovoda i kanalizacije“ i DOO „Komunalno“	Izveštaj DOO „Vodovoda i kanalizacije“ i DOO „Komunalno“	N/A	Izgrađen novi objekat za njihove potrebe do 2029. god.

• **Prioritet 5.1 Unapredjenje upravljanja otpadom i otpadnim vodama**

- Projekat 5.1.1. Završetak transfer stanice
- Projekat 5.1.2. Uklanjenje divljih deponija
- Projekat 5.1.3. Uređenje privremene deponije
- Projekat 5.1.4. Edukacija stanovništva o načinu odlaganja otpada
- Projekat 5.1.5. Izgradnja nove kanalizacione mreže
- Projekat 5.1.6. Izgradnja kolektora za prečišćavanje otpadnih voda
- Projekat 5.1.7. Implementacija mjernih stanica na rijeci Lim radi praćenja zagađenja voda
- Projekat 5.1.8. Nabavka opreme za kontinuirano praćenje požara, poplava i odbacivanja otpada u životnu sredinu (dronovi, kamere, fotoklopke i dr)

• **Prioritet 5.2. Unapređenje tehničkih i administrativnih kapaciteta službi**

- Projekat 5.2.1. Nabavka vozila za odvoz smeća za potrebe DOO Komunalno Andrijevica
- Projekat 5.2.2. Nabavka multifunkcionalnog vozila multi jet kamion za otčepljavanje kanalizacije
- Projekat 5.2.3. Nabavka kombinovanog terenskog vozila sa službu zaštite i spasavanja
- Projekat 5.2.4. Izgradnja stambene zgrade za kadrovske potrebe opštine
- Projekat 5.2.5. Izgradnja administrativno poslovne zgrade sa pratećim sadržajima za potrebe DOO Komunalno i DOO Vodovod Andrijevica

• **Prioritet 5.3. Unapređenje hidro-tehničke infrastrukture i zaštita imovine i resursa**

- Projekat 5.3.1. Rekonstrukcija gradskog vodovoda
- Projekat 5.3.2. Širenje mreže gradskog vodovoda prema seoskim sredinama
- Projekat 5.3.3. Pобољшanje vodosnadbijevanja MZ Slatina i Seoce izgradnjom pumpnih stanica
- Projekat 5.3.4. Izgradnja pješačkog mosta na Lukinom firu
- Projekat 5.3.5. Izgradnja mosta za saobraćaj na rijeci Kraljštici
- Projekat 5.3.6. Korićenje rijeke Lim na više lokacija
- Projekat 5.3.7 Nabavka i ugradnja zaštitnih mreža za zaštitu od poplava

• **Prioritet 5.4. Edukacija građana o ekologiji.**

- Projekat 5.4.1. Pošumljavanje degradiranih i opožarenih područja.
- Projekat 5.4.2. Edukativni program „Zelena Andrijevica“ u školama i lokalnoj zajednici
- Projekat 5.4.3. Akcije uklanjanja otpada odbačenog u životnu sredinu

5. Godišnji akcioni plan

U okviru Strateškog plana razvoja se priprema Godišnji akcioni plan za tekuću godinu sa projekcijama za sljedeću godinu. U okviru Godišnjeg akcionog plana predstavljeni su prioritetni projekti za tu godinu u kraćoj formi (koncept projekata). Detaljni projektni dokumenti će biti urađeni tokom sprovođenja Strateškog plana razvoja, u skladu sa izvorima finansiranja i definisanim zahtjevima. Tokom perioda sprovođenja Strateškog plana razvoja, svake godine se priprema i usvaja novi Godišnji akcioni plan za njegovu realizaciju. Istovremeno, sa pripremanjem novog Godišnjeg akcionog plana, priprema se Izvještaj o napretku i rezultatima ostvarenim tokom sprovođenja prethodnog Godišnjeg akcionog plana. Godišnji akcioni plan i izvještaj o ostvarenju akcionog plana za prethodnu godinu podnosi se Konsultativnoj grupi, Skupštini JLS i u skladu sa članom 11 stav 2 Zakona o regionalnom razvoju, Ministarstvu ekonomije.

Indikativni akcioni plan za 2026. godinu

NAZIV PROJEKTA	OČEKIVANI EFEKTI	INDIKATORI	VREMENSKI OKVIR	NOSILAC PROJEKTA	OSTALI UČESNICI	UKUPNA SREDSTVA	BUDŽET OPŠTINE	DRŽAVNI BUDŽET	OSTALI IZVORI
Specifični strateški cilj1: Unaprijediti demografske pokazatelje kroz razvoj lokalne privrede, povećanje zaposlenosti i održivu valorizaciju prirodnih resursa									
Prioritet 1.5. Valorizacija hidro potencijala u cilju izgradnje postorijenja za flaširanje vode									
Projekat 1.5.1. Izgradnja postorijenja za flaširanje vode u Sjenožetima	- Otvaranje 15 novih radnih mjesta - Smanjenje nezaposlenosti - Ubiranje novih poreskih prihoda - Povećanje stepena konkurentnosti i uvećanje stepena razvijenosti JLS	- Nova radna mjesta u realnom sektoru - Količina distribuirane vode na tržištu	od 2026. god. do 2029. god.	Privatni sektor, DOO „Mir“, Ministarstvo poljoprivrede	Opština Andrijevica	1.000.000€	-	-	1.000.000€
Prioritet 1.2 .Unapredjenje poslovnog ambijenta kroz valorizaciju ciljanih podsticajnih mjera privredi									
Podrška zapošljavanju mladih ljudi kroz davanje bespovratnih grantova	- Smanjena stopa nezaposlenosti - poboljšani demografski indikatori - 20 samozaposlenih lica do 2029. godine - Smanjen trend negativnih migracija	-20 sklopljenih ugovora o dodjeli bespovratnih grantova - Izvjestaj Sekretarijata za privredu -20 novootvorenih biznisa -20 lica manje na evidenciji ZZZCG	od 2026. god. do 2029. god.	Opština Andrijevica	-	200.000€	200.000€	-	-
Projekat 1.3.8. Kreiranje podsticajnih mjera poljoprivrede sa lokalnog nivoa	- Veći stepen razvijenosti poljoprivrede u Andrijevici - Povećana poljoprivredna proizvodnja - Veći prinosi na poljoprivrednim gazdinstvima	- Broj podsticajnih mjera za voćarstvo - Broj podsticajnih mjera za ruralni razvoj - Iznos agrobudžeta za 2025 godinu sa lokalnog nivoa	2026. god.	Opština Andrijevica		100.000 €			100.000 €

Projekat 1.3.2. Program na- vodnjavanja poljoprivrednih površina	- Obezbijeđeno na- vodnjavanje poljop- rivrednih površina u 5 mjesnih zajednica - Poboļjšano bavljenje poljoprivredom - Bolji i kvalitetni- ji uslovi za rad i funkcionisanje poljoprivrednih proizvođača	Izvjestaj JLS Foto elaborati i prateća do- kumentacija sačinjen od strane u okviru sekretarijata	2026/27.	Opština Andrijevica	REC DOO Andrijevica	50.000€			50.000€
Prioritet 1.4. Valorizacija obnovljivih izvora energije i eksploatacije mineralnih sirovina									
Projekat 1.4.5. Valorizacija nalazista vulkanita Piševo 1	- Uvećana prihodna strana budžeta na osnovu primitka od koncesione naknade - Broj novozaposlenih radnika	Izvjestaj Ministarstva kapitalnih investicija. Izvjestaj JLS	od 2026. god. do 2029. god.	Ministarstvo kapitalnih investicija, Vlada Crne Gore	Opština Andrijevica	1.000.000€	-	-	1.000.000€
Specifični strateški cilj 2: Povećati kvalitet života kroz javnu infrastrukturu, usluge i socijalnu sigurnost									
Prioritet 2.1 Unapređenje ruralne infrastrukture									
Projekat 2.1.1. Asfaltiranje više putnih pravaca po prioritetima u MZ: Božiće, Slatina, Kra- lje, Trešnjevo, Prisoja, Oblo brdo, Sjenožeta, Ulotina, Gračan- ica, Bojoviće, Andželate, Sućeska, Seoce, Prisoja, Rijeka Marsenića, MZ Andrijevica, Ko- njuhe, Jošanica, Japan, Dulipolje, Trepča, Zabrđe	- Unaprijeđena lokalna putna infrastruktura - Bolja saobraćaj- na povezanost sa mjesnim centrom - Bezbjednije odvijaj- nje saobraćaja - Bolji uslovi za život i rad stanovništva u ruralnoj sredini	Ukupna površi- na presvućena asfaltnim zas- torom i uk- upna količina ugrađenog tam- pona	od 2025. god. do 2029. god.	Opština Andrijevica	Vlada Crne Gore i Minis- tarstvo javnih radova	2.000.000€	500.000€	1.500.000€	

Projekat 2.1.2. Izgradnja seoskog vodovoda Trešnjevo Čoeča glava	- Unaprijeđena vodovodna infrastruktura i priključenje 130 domaćinstava na vodovodni sistem - Obezbijeđena pitka voda za 130 domaćinstva - Kontinuirano vodsnaabdijevanje stanovnika u dijelu selu Trešnjeva - Novi rezervoari kao akumulacija vode	-Dužina izgrađene vodovodne mreže, - Broj domaćinstava priključenih na vodovodnu mrežu	2026. god.	Opština Andrijevica, Ministarstvo javnih radova	400.000€	400.000€	400.000€	-	
Projekat 2.1.3. Proboj puta Mojanski katun – Carine	- Bolje povezivanje opštine Adrijevica sa opštinom Podgorica - Nova turistička ponuda - Otvoren pristup Komovima - Povećanje mogućnosti za outdoor sportove	- Broj kilometara novoprobijenog puta - Izvještaj TO Andrijevica i TO Podgorica	2026. god.	Opština Andrijevica	Ministarstvo odbrane Crne Gore	50.000€	20.000€	30.000€	-
Projekat 2.1.5. Izrada potpornih zidova na mjestima klizišta u Mjesnim zajednicama Gračnica i Trepča	- Sanacija oštećenog lokalnog puta - Bezbednije odvijanje sobračaja - Bolja povezanost dvije mjesne zajednice sa opštinom - Trajna sanacija problema klizanja terena	- Dva sanirana klizišta Posta-vljeni potporni zidovi i šipovi - Izvještaj nadležnog sekretarijata	2026/27. godina	Opština Andrijevica	Ministarstvo javnih radova	450.000€	100.000€	350.000€	

Prioritet 2.2. Unapređenje sportske infrastrukture								
Projekat 2.2.1. Potpuna rekonstrukcija fiskalne sale u Andrijevici	- Stvaranje potrebnih preduslova za normalno odvijanje fizičkog vaspitanja - Unaprijeđena sportska infrastruktura - Kreirani uslovi za normalno odvijanje nastave u osnovnoj i srednjoj školi u Andrijevici - Konkurentnost su-sjednim opštinama	- Novoizgrađeni objekat od 1600 m² - Izvještaj Ministarstva prosvjete	Opština Andrijevica	Ministarstvo javnih radova, Ministarstvo prosvjete	3.700.000€	-	3.700.000€	
Projekat 2.2.2. Izgradnja hale Sportova u Andrijevici	- Poboļšana sportska infrastruktura - Stvoreni uslovi za aktivnosti sportskih klubova	- Novoizgrađeni sportski objekat	Opština Andrijevica	Ministarstvo javnih radova	2.000.000€	500.000€	1.500.000€	-
Projekat 2.2.9. Izrada strategije razvoja sporta i mladih	- Uskladjivanje sa državnim strategijom razvoja sporta i mladih - Rješavanje ključnih problema mladih u zajednici - Uključivanje šire zajednice u donošenje strateškog akta	- Donesena i od Skupštine Opštine Andrijevica usvojena Strategija razvoja sporta i mladih u Andrijevici	Opština Andrijevica	Ministarstvo sporta i mladih	10 000€	10.000€		
Prioritet 2.3. Socijalna zaštita i javne usluge								
Projekat 2.3.5. Donošenje programa socijalne kartice za najugroženije porodice	- Poboļšanje životnog standarda najugroženijih porodica - Odgovor na inflaciju i skok cijena za najugroženije porodice - Stvarno sprovođenje socijalnih politika	- Odobren i od Skupštine Opštine usvojen program socijalne kartice za najugroženije porodice u Andrijevici	Opština Andrijevica	Centar za socijalni rad	100.000€	80.000€	20.000€	

Prioritet 2.4. Unapređenje elektro i energetske efikasnosti									
Projekat 2.4.1. Revitalizacija niskonaponske mreže sa izgradnjom novih stubnih trafostanica u selima Jošanica, Bojoviće, Ulotina i Đuliće, Seoce, Slatina i Cecune	- Poboľšano snabdije- jevanje električnom energijom mjesnih zajednica - Smanjenje ispada i prestanaka napajanja NN mreže - Smanjenje gubitaka na mreži	Izvršetak CEDISa i ukupna dužina revitalizovane mreže	2026/2027. godina	CEDIS	500.000€	-	-	500.000€	
Projekat 2.4.3. Postavljanje energetski efikasnih fasada na stambenim objektima u Andrijevici	- Umanjenje potrošnje električne energije - Smanjenje gubitka toplote - Povećanje životnog standarda - Poboľšanje opšte estetike gradskog jezgra	Broj objekata sa postavljenim energetski efikasnim fasadama	2026. god.	Opština Andrijevica	100 000€	100.000€	-	-	
Projekat 2.4.4. Postavljanje solarnih panela na zgradi opštine	- Smanjenje utroška električne energije - Poboľšanje sistema grijanja i hlađenja - Stvaranje energetski efikasnih objekata - Smanjenje troškova	Postavljeni solarni sistema na objektima	2026/27.god.	Opština Andrijevica, EKO FOND i EPCG Solari	60 000€	40 000€	-	20 000€	
Projekat 2.4.5. Izrada lokalnog energetskog plana	- Jasno definisano upravljanje elektro- energetskim po- tencijalima opštine za period na koji se plan donosi - Proizvodnja elektri- čne energije - Sistemi za daljinsko grijanje - Korišćenje energije	Usvojen novi lokalni energetski plan Opštine Andrijevica	2026.	Opština Andrijevica	5 000€	5 000€	-	-	

Prioritet 2.5. Unapređenje komunalne infrastrukture									
Projekat 2.5.1. Uklanjanje divljih deponija sa više lokacija u saradnji sa Eko fondom	- Čišćenje životne sredine - Uklanjanje nelegalno odloženog otpada - Bolji uslovi za razvoj turizma - Markiranje tačaka gdje se otpad nelegalno odlaže i pokrivanje istih video nadzorom	-Uklonjen otpad sa najmanje 5 divljih deponija - Odvezen i selektovan otpad na gradsku deponiju	2026./2027. godina	Opština Andrijevica	DOO Komunalno Andrijevica Eko Fond	100.000 €	20.000 €		80.000€
Projekat 2.5.7. Izrada strategije upravljanja otpadom	- Uskladjivanje sa državnim strategijom upravljanja otpadom - Definisanje ciljeva i projekata u cilju boljeg očuvanja životne sredine - Pravilan način tretmana i upravljanja otpadom	Uskladena i u Skupštini Opštine Andrijevica usvojena Strategija upravljanja otpadom za opštinu Andrijevica	2026. god.	Opština Andrijevica	DOO Komunalno Andrijevica	10.000€	10.000€		
Projekat 2.5.2. Opremanje planinarskih i biciklističkih staza korpama za odlaganje otpada	- Očuvanje prirode - Mogućnost odlaganja otpada planinara i biciklistima - Smanjenje zagađenja životne sredine - Čistiji park prirode	Broj postavljenih korpi za odlaganje otpada	2026. god.	Opština Andrijevica	DOO Park prirode Komovi	10.000€	10.000€		
Prioritet 2.6. Zdravstvo i obrazovanje									
Projekat 2.6.3. Nabavka potrebnih sredstava za rad Osnovnoj školi „Bajo Jojić“ u Andrijevići	- Bolji uslovi za odvijanje nastave u osnovnoj školi - Poboļšanje učenika standard učenika osnovne škole	Nabavljena i osnovnoj školi uručena sredstva potrebna za rad	2026. godina	Opština Andrijevica		5.000 €	5.000€		

Strateški cilj 3: Razviti konkurentnu i održivu turističku ponudu									
Prioritet 3.1. Diverzifikacija turističke ponude Opštine Andrijevica									
Projekat 3.1.1. Izgradnja avanturističkog parka u Andrijevici	- Novi sadržaj turističke ponude u Andrijevici - Novi sadržaj za mlade iz Andrijevice - Nova radna mjesta	Izrađen i revidovan glavni projekat avanturističkog parka	2025-2028. god.	Opština Andrijevica	Ministarstvo javnih radova	500.000€	100.000€	400.000€	-
Projekat 3.1.2. Priprema projektno tehničke dokumentacije za projekat izgradnje žičare na Jelovici	- Unapređenje turističkih sadržaja - Nova turistička ponuda Andrijevice - Objedinjenje skijališta - Skijalište u Andrijevici	Pripremljen glavni revidovani projekat za izgradnju projekta žičare na Jelovici	2026-2029. godina	Opština Andrijevica	Vlada Crne Gore Ministarstvo javnih radova	300.000€	-	300.000€	-
Projekat 3.1.5. Izrada strategije razvoja turizma	- Usklađivanje sa državnim strategijom razvoja turizma - Priprema nove turističke ponude Andrijevice - Praćenje novih trendova i pozitivnih indikatora u oblasti turizma	Pripremljena i na Skupštini Opštine Andrijevice usvojena Strategija razvoja turizma Opštine Andrijevice	2025-2026. god.	Opština Andrijevica	TO Andrijevica	10.000€	10.000€	-	-
Prioritet 3.5. Razvoj seoskog i eko-turizma									
Projekat 3.5.2. Adaptacija i stavljanje u funkciju bivše vojne karaule Đuliće u Andrijevici	- Nova turistička ponuda - Dodatni smještajni kapaciteti - Promocija ruralne sredine - Nova radna mjesta - Novi restoran u Andrijevici	Adaptiran i rekonstruisan objekat kasarne u Đulićima	2026-2028. god.	Opština Andrijevica	Ministarstvo javnih radova	650.000€	150.000€	-	500.000€

Projekat 3.5.3. Izgradnja Eko katuna Rujšta	- Nova turistička ponuda - Dodatni smještajni kapaciteti - Promocija ruralne sredine - Nova radna mjesta	Izgrađen i pušten u rad eko katun Rujšta Andrijevića	2025-2028. god.	Opština Andrijevića	Ministarstvo turizma, Ministarstvo javnih radova	800.000€	100.000€	700.000€	-
Prioritet 3.2. Razvoj turizma kroz unapređenje turističke infrastrukture									
Projekat 3.2.4. Izgradnja info centra u Andrijevići	- Pružanje usluga turistima - Bolja evidencija kre- tanja turista	Postavljen info centar u Andrijevići	2026. god.	Opština Andrijevića	Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera	10 000€	-	10.000€	-
Prioritet 3.3. Promocija turističkih potencijala opštine Andrijevića									
Prioritet 3.3 Marketing promocija turističkih potencijala opštine Andrijevića									
Projekat 3.3.1 Izrada kataloga turističke ponude opštine Andrijevića	- Bolja promocija tu- rizma u Andrijevići - Promocija prirodnih ljepota Andrijeviće	Publikovan novi katalog turističke ponude opštine Andrijevića	2026. god.	TO Andrijevića	Opština Andrijevića	5 000€	5 000€	-	-
Strateški cilj 4: Očuvati i valorizovati kulturno-istorijsko naslijeđe									
Prioritet 4.1. Rekonstrukcija i konzervacija kulturno-istorijskih spomenika									
Projekat 4.1.1. Konzervacija i rekonstrukcija spomenika iz I i II Svjetskog rata	- Očuvano i zaštićeno kulturno istorijsko naslijeđe - Zaštita daljeg propa- danja kulturno isto- rijskih spomenika u Andrijevići - Veća briga i bolji pristup očuvanju kulturno istorijske baštine	U potpunosti rekonstruisani i konzervirani spomenici iz I i II svjetskog rata	2025-2027. god.	Opština Andrijevića	Ministarstvo kulture, JU Centar za kulturu i sport „Mihailo Lalić“ Andrijevića	300.000€	50 000€	250.000€	-

Strateški cilj 5: Održivo upravljanje resursima i zaštita životne sredine								
Prioritet 5.1. Unapređenje upravljanja otpadom i otpadnim vodama								
Projekat 5.1.1. Puštanje u rad transfer stanice	- Unaprijeđeno upravljanje otpadom - Primarna selekcija otpada - Distribucija otpada u regionalni centar za upravljanje otpadom	Doveden napon i puštena u rad transfer stanica	2026-2027. god.	Opština Andrijevica	CEDIS	400.000€	-	400.000€
								-
Projekat 5.1.8 Nabavka opreme za kontinuirano praćenje požara, poplava i odbacivanje otpada u životnu sredinu (dronovi, kamere, fotkolpke i dr)	- Kontinuirano praćenje požara, poplavljanja i odlaganja otpada - Bolji odgovor i spremnost u kriznim situacijama - Pravovremene rekcije nadležnih službi	Nabavljena i instalirana potrebna oprema za praćenje požara, poplava i odbacivanje otpada u životnu sredinu	2025-2026. god.	Opština Andrijevica	Služba zaštite i spašavanja Andrijevica, Donatorske organizacije	200.000€	50.000€	150.000€
Prioritet 5.2. Unapređenje tehničkih i administrativnih kapaciteta službi								
Projekat 5.2.2. Nabavka multifunkcionalnog vozila (multijet kamion) za otcepljavanje kanalizacije	- Poboljšano upravljanje otpadnim vodama - Efikasniji rad službe vodovoda i kanalizacije - Smanjenje troškova poslovanja	Nabavljen multijet kamion	2025-2026. god.	Opština Andrijevica, DOO „Vodovod i kanalizacija“	IPA fondovi, ambasade, međugranična saradnja	250.000€	50.000€	200.000€
Prioritet 5.3. Unapređenje hidro-tehničke infrastrukture i zaštita imovine i resursa								
Projekat 5.3.3. Poboljšanje vodostaja i MZ Slatina i Seoce izgradnjom pumpanih stanica	- Kontinuirano vodostajanje stanovnika u MZ Slatina i Seoce - Novi broj korisnika gradskog vodovoda - Poboljšani životni uslovi stanovnika - Bolji uslovi za razvoj poljoprivrede	Rekonstrukcija i pušten u rad vodovodni sistem u MZ Slatina i Seoce	2025-2026. god.	Opština Andrijevica	DOO „Vodovod i kanalizacija“ i Ministarstvo javnih radova	500.000€	100.000€	400.000€
								-

Projekat 5.3.6. Korišćenje rijeke Lim na više lokacija	- Sprečavanje izlivanja rijeke Lim na više lokacija - Smanjenje rizika poplava - Zaštita poljoprivrednog zemljišta u neposrednoj zoni rijeke Lim	- Pripremljena četiri glavna revidovana projekta - Započeti radovi na korišćenju rijeke Lim na više lokacija	2026-2029. god.	Opština Andrijevica	Ministarstvo poljoprivrede, Uprava za vode, Vlada Crne Gore	2.000.000€	100.000€	-	1.900.000€
Prioritet 5.4. Edukacija građana o ekologiji									
Projekat 5.4.1. Pošumljavanje degradiranih i opožarenih područja	- Unapređenje biodiverziteta na području opštine Andrijevica - Sanacija opožarenih područja	Zasađeno 20.000 četinara na više lokacija opožarenih područja	2026-2028. god.	Opština Andrijevica	Uprava za šume, Ministarstvo ekologije	250.000€	50.000€	200.000€	-
Projekat 5.4.2. Edukativni program „Zelena Andrijevica“ u školama i lokalnoj zajednici	- Razvijanje svijesti o značaju životne sredine - Smanjenje negativnog uticaja na životnu sredinu	Sprovedene kampanje u sklopu programa „Zelena Andrijevica“ u školama i lokalnoj zajednici	2026-2027. god.	Opština Andrijevica	Ministarstvo ekologije, Osnovna škola	100.000€	50.000€	200.000€	-

PRELIMINARNI AKCIONI PLAN NA 2027. GODINU

U okviru Strateškog plana razvoja se priprema Godišnji akcioni plan za tekuću godinu sa projekcijama za sledeću godinu. U okviru projekcija Akcionog plana za 202. godinu predstavljeni su projekti za koje je izvjesno da će se realizovati. Lista projekata će naknadno biti dopunjena i izmijenjena nakon usvajanja kapitalnog budžeta na državnom nivou i konsultacija na lokalnom nivou, na osnovu čega će se precizno definisati izbori finansiranja i indikatori za praćenje uspešnosti projekata.

Specifični strateški cilj 1: Unaprijediti demografske pokazatelje kroz razvoj lokalne privrede, povećanje zaposlenosti i održivu valorizaciju prirodnih resursa

Prioritet 1.1. Unapređenje prerađivačkih kapaciteta

1. Mini pogon za cijedenje voća
2. Izgradnja sušare za voće, povrće i pečurke

Prioritet 1.2. Unapređenje poslovnog ambijenta kroz realizaciju ciljanih podsticajnih mjera privredi

1. Izrada kataloga privrednih potencijala opštine Andrijevica

Prioritet 1.3. Razvoj poljoprivrede u Andrijevici

1. Osnivanje centra za otkup, preradu i plasman poljoprivrednih proizvoda u Andrijevici
2. Agro- turistička domaćinstva u Andrijevici
3. Zaštita geografskog porijekla mlečnih proizvoda iz Andrijevice

Prioritet 1.4. Valorizacija obnovljivih izvora energije i eksploatacija mineralnih sirovina

1. Eksploatacija mineralnih sirovina nalazišta Piševo 2

Prioritet 1.5. Valorizacija hidro potencija u cilju izgradnje postrojenja za flaširanje vode

1. Izgradnja postrojenja za flaširanje vode na gradskom vodovodu

Specifični strateški cilj 2: Povećati kvalitet života kroz javnu infrastrukturu, usluge i socijalnu sigurnost

Prioritet 2.1. Unapređenje ruralne infrastrukture

1. Rekonstrukcija i modernizacija putnih pravaca Andrijevica–Jošanica u dužini od 12 km i Andrijevica
2. Rekonstrukcija i modernizacija putnih pravaca Andrijevica–Gradišnica u dužini od 12 km

Prioritet 2.2. Unapređenje sportske infrastrukture

1. Sređivanje poletišta za paraglajding
2. Izgradnja trim staze u Andrijevici
3. Izgradnja dječijih i sportskih igrališta

Prioritet 2.3. Socijalna zaštita i javne usluge

1. Digitalizacija lokalne uprave (e servisi za agrađane)
2. Izgradnja parking garaže u Andrijevici

Prioritet 2.4. Unapređenje elektro i energetske efikasnosti

1. Revitalizacija 10 KV dalekovoda u Andrijevici

Prioritet 2.5. Unapređenje komunalne infrastrukture

1. Opremanje planinarskih i biciklističkih staza korpama za odlaganje otpada

2. Nabavka novih kontejnera u cilju pokrivanja što veće teritorije komunalnom infrastrukturom sa posebnim osvrtom na park prirode Komovi
3. Izrada Studije lokacije novog groblja u Andrijevici

Prioritet 2.6. Zdravstvo i obrazovanje

1. Nabavka medicinske opreme za dom zdravlja
2. Opremanje školskih kabineta
3. Povećanje učeničkog standarda

Specifični strateški cilj 3: Razviti konkurentnu i održivu turističku ponudu

Prioritet 3.1. Diverzifikacija turističke ponude opštine Andrijevica

1. Promocija i unapređenje katunskog i ruralnog turizma i registracija novih seoskih domaćinstava

Prioritet 3.2. Razvoj turizma kroz unapređenje turističke infrastrukture

1. Izgradnja biciklističkih i pješačkih staza na pogodnim lokacijama
2. Pokrivanje wi-fi mobilnim signalom zone parka prirode Komovi
3. Nabavka opreme za potrebe klizališta (izgradnja klizališta u Andrijevici)
4. Izgradnja vidikovaca (Balj, Rudo brdo i dr)

Prioritet 3.3. Marketing i promocija turističkih potencijala opštine Andrijevica

1. Izrada vizuelnog i promotivnog video materijala

Prioritet 3.5. Razvoj seoskog i eko-turizma

1. Organizacija planinarskog maratona
2. Organizacija sajma domaće hrane

Specifični strateški cilj 4: Očuvati i valorizovati kulturno-istorijsko nasleđe

Prioritet 4.2. Očuvanje tradicionalne kulture

1. Tradicionalno održavanje sabora 13. jul u Andrijevici

Prioritet 4.4. Unapređenje kulturnog života u Andrijevici

1. Održavanje kulturnih manifestacija

Specifični strateški cilj 5: Održivo upravljanje prirodnim resursima i zaštita životne sredine

Prioritet 5.1. Unapređenje upravljanja otpadom i otpadnim vodama

1. Završetak transfer stanice
2. Uklanjanje divljih deponija
3. Izgradnja nove kanalizacione mreže
4. Izgradnja kolektora za prečišćavanje otpadnih voda

Prioritet 5.2. Unapređenje tehničkih i administrativnih kapaciteta službi

1. Nabavka vozila za odvoz smeća za potrebe DOO Komunalno Andrijevica
2. Nabavka kombinovanog terenskog vozila za službu zaštite i spavanja

Prioritet 5.3. Unapređenje hidro-tehničke infrastrukture i zaštita imovine i resursa

1. Pобољшanje vodosnadbijevanja MZ Slatina i Seoce izgradnjom pumpnih stanica
2. Korišćenje rijeke Lim na više lokacija

Prioritet 5.4. Edukacija građana o ekologiji

1. Akcija uklanjanja otpada odbačenog u životnu sredinu

PROJEKTI

Strategija razvoja opštine Andrijevica sadrži više razvojnih projekata koji su prepoznati kao pokretači održivog razvoja optine Andrijevice. Slijedi pregled predloženih projekata sa aktivnostima uključujući kratak opis projekta predložene aktivnosti, očekivane rezultate i indikatore, ciljnu grupu, partnere i okvirni budžet. Za pojedine projekte, u trenutku izrade SPR 2025-2029 god. nisu poznati svi detalji. Ovo se posebno odnosi na neophodna budžetska sredstva jer je za finansijski okvir projekata neophodno prethodno uraditi idejna rješenja, glavni projekat, „cost benefit analizu i dr. Svakako konkretniji podaci u vezi svakog od navedenih projekata biće prezentovani u godišnjim akcionim planovima na osnovu kojih će se realizovati SPR Andrijevice 2025-2029. god.

RAZRADA PROJEKATA IZ AKCIONOG PLAN

Specifični strateški cilj 1: Unaprijediti demografske pokazatelje kroz razvoj lokalne privrede, povećanje zaposlenosti i održivu valorizaciju prirodnih resursa.

Naziv projekta:	Izgradna postrojenja za flaširanje vode u Sjenožetima			
Prioritet 1.5.	Valorizacija hidropotencijala u cilju izgradnje postrojenja za flaširanje vode			
Očekivani rezultati	Komercijalna valorizacija izvora pitke vode, kreiranje novog brenda flaširane vode iz Andrijevice, stvaranje novih radnih mjesta, povećani prihodi opštine i lokalnih partnera			
Indikatori i sredstva provjere	Količina proizvedene i distribuirane vode na godišnjem nivou. Broj zaposlenih. Prisustvo novog brenda na tržištu.			
Period sprovođenja	2026-2029. god.			
Opis aktivnosti	S obzirom na to da su aktivnosti na izgradnji ovog postrojenja u završnoj fazi, očekuje se puštanje u rad vodovodnog sistema u toku 2026. godine, dok je nabavka proizvodne linije odnosno postrojenja za flaširanje vode u postupku odabira. Objekat i linija za flaširanje vode su izgrađeni i za isti nedostaje samo odgovarajuća oprema. Pored ovih aktivnosti, vlasnici kompanije radiće na pitanju marketinga i brendiranja proizvoda.			
Ciljne grupe	Lokalno stanovništvo, privreda, turistički sektor			
Nosioci aktivnosti	DOO „Vila mir“			
Učesnici u implementaciji	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Opština Andrijevica, privatni partneri			
Izvori finansiranja	Budžet Opštine	Državni budžet	Drugi izvori	Ukupno
	-	-	1.000.000	1.000.000€

Naziv projekta:	Izrada biznis zone u Andrijevici			
Prioritet 1.2.	Unapređenje poslovnog ambijenta kroz realizaciju ciljanih podsticajnih mjera privredi			
Očekivani rezultati	Kreiran prostor za nove investitore Smanjena stopa nezaposlenosti kroz otvaranje firmi Privučeni domaći i strani investitori Dugoročno povećanje prihoda opštine			
Indikatori i sredstva provjere	Površina biznis zone (u ha) Broj osnovanih firmi Broj zaposlenih			
Period sprovođenja	2025-2029. god.			
Opis aktivnosti	U sklopu projekta odradiće se planiranje i projektovanje biznis zone, regulacija zemljišta i infrastrukture kao i promocija iste investitorima iz zemlje i inostranstva. Nakon toga lokalna samouprava će uspostaviti menažment koji će se baviti promocijom zone i dovođenjem investitora			
Ciljne grupe	Preduzetnici, investitori, lokalna radna snaga, nezaposlena lica			
Nosioci aktivnosti	Opština Andrijevica			
Učesnici u implementaciji	Ministarstvo ekonomije, investitori			
Izvori finansiranja	Budžet Opštine	Državni budžet	Drugi izvori	Ukupno
	100.000 €	50.000€	50.000€	200.000€

Naziv projekta:	Izrada kataloga privrednih potencijala opština Andrijevica			
Prioritet 1.2.	Unapređenje poslovnog ambijenta kroz realizaciju ciljanih podsticajnih mjera privredi			
Očekivani rezultati	Unapređenje privrednog ambijenta u Andrijevici Bolja promocija privrednih i drugih potencijala u Opštini Veća zainteresovanost investitora za ulaganje u Andrijevici			
Indikatori i sredstva provjere	Izrađen katalog privrednih potencijala Andrijevice Medijski predstavljen katalog privrednih potencijala Andrijevice			
Period sprovođenja	2024-2025. god.			
Opis aktivnosti	U sklopu ovog projekta treba uvrstiti sve privredne potencijale opštine Andrijevica, hidro potencijal, šumski potencijal, poljoprivredni i mineralni potencijal. Kroz katalog privrednih potencijala Opštine biće prikazani svi lokaliteti potencijalni za investiranje. Ovim projektom bliže će se predstaviti svi potencijali opštine Andrijevica investitorima iz zemlje i inostranstva.			
Ciljne grupe	Nezaposlena lica iz Andrijevice Klaster udruženja Privrednici			
Nosioci aktivnosti	Opština Andrijevica			
Učesnici u implementaciji	TO Andrijevica			
Izvori finansiranja	Budažet Opštine	Državni budžet	Drugi izvori	Ukupno
	5.000€	-	-	5.000€

Naziv projekta:	Podrška ženskom preduzetništvu			
Prioritet 1.2.	Unapređenje poslovnog ambijenta kroz realizaciju ciljanih podsticajnih mjera privredi			
Očekivani rezultati	Veći broj žena preduzetnica u opštini Povećana ekonomska nezavisnost žena Osnaživanje ženskog preduzetništva kroz grantove i odluke			
Indikatori i sredstva provjere	Broj osnovanih ženski biznisa Broj dodijeljenih grantova Izveštaj o sprovedenim obukama			
Period sprovođenja	2026-2029. god.			
Opis aktivnosti	U sklopu projekta organizovaće se obuke za žene u biznisu. Nakon toga lokalna uprava će kreirati grant šeme i dodjelu finansijske podrške, te organizovati mentorstva i povezati preduzetnice sa tržištom. Nakon ovih aktivnosti, sprovedeće se aktivnosti na promociji ženskog preduzetništva.			
Ciljne grupe	Preduzetnice i nezaposlene žene			
Nosioci aktivnosti	Opština Andrijevica			
Učesnici u implementaciji	Ministarstvo ekonomije, NVO sektor			
Izvori finansiranja	Budžet Opštine	Državni budžet	Drugi izvori	Ukupno
	50.000€	100.000€	50.000€	200.000€

Naziv projekta:	Izrada strategije zapošljavanja u opštini Andrijevica			
Prioritet 1.2.	Unapređenje poslovnog ambijenta kroz realizaciju ciljanih podsticajnih mjera privredi			
Očekivani rezultati	Sistemska pristup rješavanju nezaposlenosti u Andrijevici Povezivanje obrazovanja i tržišta rada Povećana zaposlenost mladih i stručnih kadrova Dugoročno planiranje lokalne ekonomije			
Indikatori i sredstva provjere	Usvojena strategija zapošljavanja u opštini Andrijevica Broj novih programa zapošljavanja Smanjena stopa nezaposlenosti u opštini Andrijevica			
Period sprovođenja	2025-2026. god.			
Opis aktivnosti	U prvim koracima će se uraditi analiza tržišta rada i potrebe privrede, nakon čega će se pristupiti, nakon čega će se uključiti šira zajednica sa relevantnim akterima u pripremi izrade nacrtu strategije. Nakon izrade nacrtu strategije slijedi usvajanje iste u Skupštini opštine Andrijevice i dalje praćenje njene implementacije i monitoringa.			
Ciljne grupe	Nezaposleni, mladi, poslodavci			
Nosioci aktivnosti	Opština Andrijevica			
Učesnici u implementaciji	ZZZCG, škole i poslodavci			
Izvori finansiranja	Budžet Opštine	Državni budžet	Drugi izvori	Ukupno
	10.000€	-	-	10.000€

Specifični strateški cilj 2: Povećati kvalitet života kroz javnu infrastrukturu, usluge i socijalnu sigurnost

Naziv projekta:	Asfaltiranje više putnih pravaca po prioritetima u MZ: Božiće, Slatina, Kralje, Trešnjevo, Prisoja, Oblo brdo, Sjenožeta, Ulotina, Gračanica, Bojoviće, Andželite, Sućeska, Seoce, Prisoja, Rijeka Marsenića, MZ Andrijevića, Konjuhe, Jošanica, Japan, Dulipolje, Trepča, Zabrđe			
Prioritet 2.1.	Unapređenje ruralne infrastrukture			
Očekivani rezultati	Bolja povezanost sa administrativnim centrom Bezbjednije odvijanje saobraćaja Poboljšani uslovi za razvoj poljoprivrede u ruralnim područjima Bolji životni uslovu stanovnika			
Indikatori i sredstva provjere	Broj asfaltiranih km u mjesnim zajednicama			
Period sprovođenja	2025-2029. god.			
Opis aktivnosti	U sklopu projekta izvršiće se priprema projektno-tehničke dokumentacije za sanaciju gore navedenih putnih pravaca, nakon čega će se sprovesti tenderski postupak za odabir izvođača radova i nadzornog organa. Po završetku administrativno-tehničke dokumentacije, pristupiće se asfaltiranju putnih prava u više mjesnih zajednica. Postavljanjem novog asfaltnog zastora obezbijediće se bolji uslovi i bolja saobraćajna povezanost lokalnog stanovništva sa opštinskim centrom.			
Ciljne grupe	Lokalno stanovništvo, turisti, poljoprivredni proizvođači			
Nosioci aktivnosti	Opština Andrijevica			
Učesnici u implementaciji	Ministarstvo javnih radova i Vlada Crne Gore			
Izvori finansiranja	Budžet Opštine	Državni budžet	Drugi izvori	Ukupno
	500.000€	1.500.000€	-	2.000.000€

Naziv projekta:	Izgradnja seoskog vodovoda u selu Trešnjevo			
Prioritet 2.1.	Unapređenje ruralne infrastrukture			
Očekivani rezultati	Obezbijedena pitka voda za 13 domaćinstava u selu Trešnjevo Stabilno i sigurno vodosnadbijevanje Poboljšan standard života i zdravlja građana			
Indikatori i sredstva provjere	Izveštaj o kvalitetu vode Broj novih priključaka			
Period sprovođenja	2026. godina			
Opis aktivnosti	U sklopu realizacije projekta izgradnje seoskog vodovoda u selu Trešnjevo preostali dio poslova se odnosi na izgradnju tri rezervoara i 60 priključnih šahtova kao i sanaciju pristupnih puteva i instaliranju kodne opreme. Ministarstvo javnih radova će u toku 2026. godine sprovesti tender za odabir izvođača radova i nadzornog organa, nakon čega će se pristupiti izvođenju preostalih radova.			
Ciljne grupe	Dio stanovnika MZ Trešnjevo			
Nosioci aktivnosti	Opština Andrijevica			
Učesnici u implementaciji	Ministarstvo poljoprivrede, Ministarstvo javnih radova			
Izvori finansiranja	Budžet Opštine	Državni budžet	Drugi izvori	Ukupno
	-	450.000€	-	450.000€

Naziv projekta:	Proboj puta Mojanski katun-Carine			
Prioritet 2.1.	Unapređenje ruralne infrastrukture			
Očekivani rezultati	Bolja povezanost opštine Andrijevica sa opštinom Podgorica Stvoreni uslovi za bolju promociju Komova Bolja turistička ponuda			
Indikatori i sredstva provjere	Broj posjetioca predmetne regije Oživljavanje ruralnog područja i otvaranje novih radnih mjesta			
Period sprovođenja	2025-2027. god.			
Opis aktivnosti	U saradnji sa opštinom Podgorica i ministarstvom odbrane, u toku 2026. godine, sastav ministarstva odbrane - vojna inženjerija, izvršiće proboj putnog pravca Mojanski katun-Carine. Nakon navedenog, opština Podgorica kao i opština Andrijevica, preduzeće potrebne radnje u cilju stavljanja ovog putnog pravca u funkciju (izrada projektno-tehničke dokumentacije, sprovođenje tenderskih postupaka, izvođenje radova i dr)			
Ciljne grupe	Stanovništvo potkanskog kraja Turisti Rekreativci Planinari Stanovništvo opštine Andrijevica i opštine Podgorica			
Nosioci aktivnosti	Opština Andrijevica, Opština Podgorica			
Učesnici u implementaciji	Ministarstvo odbrane, TO Andrijevica, TO Podgorica, Agencija za razvoj i izgradnju Podgorice			
Izvori finansiranja	Budžet Opštine	Državni budžet	Drugi izvori	Ukupno
	100.000€	-	400.000€	500.000€

Naziv projekta:	Izgradnja sportske dvorane u Andrijevici			
Prioritet 2.2.	Unapređenje sportske infrastrukture			
Očekivani rezultati	Povećan broj sportskih aktivnosti i treninga u zatvorenom prostoru Unaprijeđeni uslovi za takmičenje na regionalnom nivou Stvaranje preduslova za razvoj školskog sporta i rekreativnih programa Smanjenje odliva mladih sportista u druge opštine			
Indikatori i sredstva provjere	Broj sportskih klubova korisnika hale Kalendar sportskih događaja Broj izgrađenih kvadrata hale			
Period sprovođenja	2025-2029. god.			
Opis aktivnosti	Izrada idejnog i glavnog projekta dvorane. Izbor izvođača i sprovođenje građevinskih radova. Opremanje dvorane (tribine, podloge, svlačionice). Uspostavljanje plana korišćenja i upravljačke strukture			
Ciljne grupe	Učenici OŠ Bajo Jojić i JU Srednja mješovita škola Andrijevica, sportski klubovi iz Andrijevica, rekreativci			
Nosioci aktivnosti	Opština Andrijevica			
Učesnici u implementaciji	Ministarstvo prosvjete i Ministarstvo javnih radova			
Izvori finansiranja	Budžet Opštine	Državni budžet	Drugi izvori	Ukupno
	-	3.800.000€	-	3.800.000€

Naziv projekta:	Rekonstrukcija gradskog stadiona sa atletskom stazom			
Prioritet 2.2.	Unapređenje sportske infrastrukture			
Očekivani rezultati	Modernizovan stadion koji zadovoljava sportske standarde Omogućeno bavljenje atletikom i drugim sportovima na otvorenom Povećana posjećenost sportskim događajima i manifestacijama Razvoj sportskog turizma kroz organizaciju različitih takmičenja			
Indikatori i sredstva provjere	Dužina i kvalitet staze Broj održanih sportskih manifestacija Broj posjeta			
Period sprovođenja	2026-2029. god			
Opis aktivnosti	U sklopu projekta izvršiće se izgradnja tribina i svlačionica kao i izgradnja atletske staze i modernizacija travnate podloge. Takođe, instaliraće se rasvjeta i prateća infrastruktura.			
Ciljne grupe	Mladi u Andrijevici, sportski klubovi, rekreativci, turisti			
Nosioci aktivnosti	Opština Andrijevica			
Učesnici u implementaciji	Fudbalski savez CG, Atletski savez CG			
Izvori finansiranja	Budžet Opštine	Državni budžet	Drugi izvori	Ukupno
	100.000€	1.000.000€	1.000.000€	2.100.000€

Naziv projekta:	Izgradnja dječijih i sportskih igrališta			
Prioritet 2.2	Unapređenje sportske infradture			
Očekivani rezultati	Sigurni i moderno opremljeni prostori za djecu i omladinu; povećano bavljenje sportom i rekreacijom.			
Indikatori i sredstva provjere	Najmanje 5 novih igrališta; broj djece i omladine korisnika; rast sportskih aktivnosti u zajednici.			
Period sprovođenja	2025–2026. god.			
Opis aktivnosti	Identifikacija i izbor lokacija u saradnji sa MZ i školama. Izrada projektno–tehničke dokumentacije. Nabavka i ugradnja opreme (klackalice, ljuljaške, sprave za vježbanje, mini-tereni). Uređenje terena i pristupnih puteva. Promocija zdravog načina života i korišćenja igrališta. Održavanje i redovan nadzor sigurnosti			
Ciljne grupe	Djeca, omladina, roditelji, sportska društva.			
Nosioci aktivnosti	Opština Andrijevica			
Učesnici u implementaciji	Škole, sportski klubovi, NVO, mjesne zajednice.			
Izvori finansiranja	Budažet Opštine	Državni budžet	Drugi izvori	Ukupno
	100.000€	50.000€	-	150.000€

Naziv projekta:	Izgradnja hale sportova u Andrijevici			
Prioritet 2.2	Unapređenje sportske infradture			
Očekivani rezultati	Multifunkcionalni sportski i kulturni centar; povećan broj sportskih sekcija i događaja.			
Indikatori i sredstva provjere	Izgrađena i opremljena hala kapaciteta do 500 gledalaca; broj održanih sportskih i kulturnih događaja godišnje.			
Period sprovođenja	2025-2029. god.			

Opis aktivnosti	Izrada glavnog projekta i pribavljanje građevinske dozvole. Građevinski radovi (temelji, konstrukcija, fasada). Nabavka i ugradnja sportske opreme (parket, tribine, rasvjeta, semafor). Uređenje okoline i parking prostora. Promotivno otvaranje i uključivanje lokalnih klubova.			
Ciljne grupe	Djeca, omladina, sportski klubovi, kulturna društva			
Nosioci aktivnosti	Opština Andrijevica			
Učesnici u implementaciji	Ministarstvo javnih radova, Ministarstvo sporta i mladih, sportski savez, lokalni klubovi			
Izvori finansiranja	Budžet Opštine	Državni budžet	Drugi izvori	Ukupno
	500.000 €	1.500.000€	-	2.000.000€

Naziv projekta:	Digitalizacija lokalne uprave (e-servisi za građane)			
Prioritet 2.3	Socijalna zaštita i javne usluge			
Očekivani rezultati	Brža i transparentnija administracija; lakši pristup uslugama.			
Indikatori i sredstva provjere	Najmanje 10 novih e-servisa; smanjenje prosječnog vremena obrade zahtjeva za 30%			
Period sprovođenja	2026-2027. god.			
Opis aktivnosti	Analiza postojećeg IT sistema i potreba. Nabavka serverske opreme i softverskih rješenja. Razvoj i implementacija e-servisa (npr. elektronski zahtjevi, prijave, plaćanja). Obuka zaposlenih. Promocija e-servisa građanima.			
Ciljne grupe	Građani, privrednici, administracija.			
Nosioci aktivnosti	Opština Andrijevica			
Učesnici u implementaciji	Ministarstvo javne uprave, IT kompanije			
Izvori finansiranja	Budžet Opštine	Državni budžet	Drugi izvori	Ukupno
	50.000 €	50.000€	100.000€	200.000€

Naziv projekta:	Revitalizacija niskonaponske mreže i izgradnja novih stubnih trafostanice			
Prioritet 2.4	Unapređenje elektro-energetske efikasnosti			
Očekivani rezultati	Pouzdanost i stabilno napajanje strujom; manji gubici i kvarovi			
Indikatori i sredstva provjere	Najmanje 5 novih trafostanica; smanjen broj prekida snabdijevanja.			
Period sprovođenja	2025-2027. god.			
Opis aktivnosti	Procjena trenutnog stanja mreže. Izrada projektne dokumentacije. Nabavka opreme i trafostanica. Izgradnja i instalacija stubnih TS Testiranje i puštanje u rad.			
Ciljne grupe	Stanovnici sela Jošanica, Bojoviće, Ulotina, Đulići, Seoce, Slatina, Cecune.			
Nosioci aktivnosti	EPCG/CEDIS			
Učesnici u implementaciji	Opština, lokalne MZ			
Izvori finansiranja	Budžet Opštine	Državni budžet	Drugi izvori	Ukupno
	-	1.500.000 €	-	1.500.000 €

Naziv projekta:	Izrada lokalnog energetskeg plana opštine Andrijevica			
Prioritet 2.4	Unapređenje elektro-energetske efikasnosti			
Očekivani rezultati	Strategijski dokument za održivu energetiku			
Indikatori i sredstva provjere	Usvojen plan; broj mjera koje su u primjeni			
Period sprovođenja	2025-2026. god.			
Opis aktivnosti	Analiza trenutne potrošnje i izvora energije Procjena potencijala OIE (solarna, hidro, biomasa) Izrada plana sa mjerama za efikasnost Javna rasprava i usvajanje u Skupštini			
Ciljne grupe	Opština, privreda, građani			
Nosioci aktivnosti	Opština Andrijevica			
Učesnici u implementaciji	Energetski eksperti, Ministarstvo energetike			
Izvori finansiranja	Budžet Opštine	Državni budžet	Drugi izvori	Ukupno
	50.000€	-	-	50.000€

Specifični strateški cilj 3: Razviti konkurentnu i održivu turističku ponudu

Naziv projekta:	Izgradnja avanturističkog parka u Andrijevici			
Prioritet 3.1.	Diverzifikacija turističke ponude Opštine Andrijevice			
Očekivani rezultati	Kreiran novi turistički proizvod; povećan broj posjetilaca; razvoj aktivnog odmora			
Indikatori i sredstva provjere	Izgrađen park sa najmanje 10 adrenalinskih sadržaja; broj posjetilaca godišnje (min. 5.000); povećanje prihoda od turizma.			
Period sprovođenja	2025-2028. god.			
Opis aktivnosti	Izbor lokacije u saradnji sa turističkim sektorom. Izrada glavnog projekta i dobijanje dozvola. Izgradnja zip-lajna, adrenalinskog poligona, pratećih sadržaja Nabavka bezbjednosne opreme i obuka instruktora. Promocija parka kroz kampanje i saradnju sa TO			
Ciljne grupe	Turisti, lokalna omladina, sportsko-rekreativne grupe			
Nosioci aktivnosti	Opština Andrijevica			
Učesnici u implementaciji	Turistička organizacija, lokalna NVO, privatni sektor			
Izvori finansiranja	Budžet Opštine	Državni budžet	Drugi izvori	Ukupno
	100.000€	400.000€	-	500.000€

Naziv projekta:	Izgradnja žičare na Jelovici			
Prioritet 3.1.	Diverzifikacija turističke ponude Opštine Andrijevice			
Očekivani rezultati	Razvijen zimski turizam; bolja povezanost ski staza i planinskih zona			
Indikatori i sredstva provjere	Izgrađena žičara dužine min. 6 km; broj korisnika (10.000 godišnje)			
Period sprovođenja	2026-2029. god.			

Opis aktivnosti	Studija izvodljivosti i idejni projekat. Izrada glavnog projekta i dobijanje dozvola. Nabavka i instalacija opreme (stubovi, sajle, gondole). Izgradnja pristupnih puteva i parkinga. Promocija i uključivanje u regionalnu ski-ponudu.			
Ciljne grupe	Turisti, skijaši, lokalno stanovništvo.			
Nosioci aktivnosti	Opština Andrijevica, Ministarstvo turizma.			
Učesnici u implementaciji	Privredni partneri, međunarodni investitori.			
Izvori finansiranja	Budžet Opštine	Državni budžet	Drugi izvori	Ukupno
	500.000€	5.500.000€	=	6.000.000€

Naziv projekta:	Studija lokacije izgradnje žičare Andrijevica–Komovi i Andrijevica–Balj			
Prioritet 3.1	Diverzifikacija turističke ponude Opštine Andrijevice			
Očekivani rezultati	Definisane prioritetne trase i ekonomska opravdanost projekata			
Indikatori i sredstva provjere	Završene dvije studije; uključene u plansku dokumentaciju			
Period sprovođenja	2025-2027.god			
Opis aktivnosti	Analiza potencijala lokacija i ekonomska opravdanost. Istraživanje uticaja na životnu sredinu. Konsultacije sa lokalnim zajednicama. Izrada finalnih studija i predloga trasa.			
Ciljne grupe	Lokalna zajednica, turisti, potencijalni investitori			
Nosioci aktivnosti	Opština Andrijevica			
Učesnici u implementaciji	Fakulteti, projektantske kuće, Ministarstvo turizma			
Izvori finansiranja	Budžet Opštine	Državni budžet	Drugi izvori	Ukupno
	120.000€	-	-	120.000€

Naziv projekta:	Izgradnja biciklističkih i pješačkih staza			
Prioritet 3.2.	Razvoj turizma kroz unapređenje turističke infrastrukture			
Očekivani rezultati	Poboljšana turistička i rekreativna ponuda; povećana fizička aktivnost građana.			
Indikatori i sredstva provjere	Najmanje 10 km novih staza; povećan broj korisnika (građani i turisti).			
Period sprovođenja	2025-2026. god.			
Opis aktivnosti	Identifikacija i projektovanje trasa. Radovi na izgradnji staza i prateće signalizacije. Uređenje odmorišta i vidikovaca. Promocija aktivnog turizma.			
Ciljne grupe	Turisti, omladina, sportske grupe i planinari.			
Nosioci aktivnosti	Opština Andrijevica			
Učesnici u implementaciji	Turistička organizacija, sportska udruženja			
Izvori finansiranja-	Budžet Opštine	Državni budžet	Drugi izvori	Ukupno
	300.000€	-	-	300.000€

Naziv projekta:	Izgradnja info-centra u Andrijevi			
Prioritet 3.2.	Razvoj turizma kroz unapređenje turističke infrastrukture			
Očekivani rezultati	Povećana informisanost turista; profesionalna prezentacija ponude			
Indikatori i sredstva provjere	Izgrađen i opremljen info-centar; broj posjetilaca (min. 10.000 godišnje)			
Period sprovođenja	2025-2026. god.			
Opis aktivnosti	Izbor lokacije i izrada projekta Izgradnja objekta. Nabavka opreme i turističkog materijala. Zapošljavanje i obuka kadra. Promotivna kampanja.			
Ciljne grupe	Turisti, lokalno stanovništvo			
Nosioci aktivnosti	Turistička organizacija Andrijevice			
Učesnici u implementaciji	Opština, Ministarstvo turizma, NVO.			
Izvori finansiranja	Budžet Opštine	Državni budžet	Drugi izvori	Ukupno
	20.000 €	-	-	20.000€

Naziv projekta:	Adaptacija i stavljanje u funkciju bivše karaule Đulići			
Prioritet 3.5.	Razvoj seoskog i eko-turizma			
Očekivani rezultati	Novi turističko–ugostiteljski kompleks; valorizacija kulturno-istorijskog objekta. Spriječeno dalje urušavanje objekta i prenamjena istog			
Indikatori i sredstva provjere	Rekonstruisana karaula; 20 novih ležajeva; povećan broj turista u Đulićima.			
Period sprovođenja	2025-2027.god.			
Opis aktivnosti	Izrada projekta rekonstrukcije i prenamjene. Građevinski radovi (restauracija, adaptacija). Uređenje enterijera (sobe, restoran, muzejski kutak). Uspostavljanje dodatnih sadržaja (zip-lajn, obaloutvrde). Promocija kroz brend eko-sela.			
Ciljne grupe	Turisti, lokalna zajednica, ugostitelji.			
Nosioci aktivnosti	Opština Andrijevice.			
Učesnici u implementaciji	Ministarstvo kulture i turizma, NVO, privatni sektor.			
Izvori finansiranja	Budžet Opštine	Državni budžet	Drugi izvori	Ukupno
	100.000€	500.000€	-	600.000€

Naziv projekta:	Izgradnja eko-katuna Rujišta			
Prioritet 3.5.	Razvoj seoskog i eko-turizma			
Očekivani rezultati	Razvijen eko-turizam; povećana ponuda autentičnog smještaja.			
Indikatori i sredstva provjere	Izgrađeno min.4 kolibe i 1 restoran na katunu; povećan broj noćenja turista.			
Period sprovođenja	2025-2028. god.			

Opis aktivnosti	Izrada projekta i planiranje infrastrukture. Izgradnja tradicionalnih objekata za smještaj od prirodnih materijala. Nabavka mobilijara i opreme. Obuka lokalnih domaćina za rad sa turistima. Promocija eko-sela na sajmovima turizma.			
Ciljne grupe	Turisti, seoska domaćinstva, lokalna omladina.			
Nosioci aktivnosti	Opština Andrijevica			
Učesnici u implementaciji	Ministarstvo turizma, NVO, lokalna zajednica			
Izvori finansiranja	Budažet Opštine	Državni budžet	Drugi izvori	Ukupno
	100.000€	700.000€	-	800.000€

Specifični strateški cilj 4: Očuvati i valorizovati kulturno-istorijsko nasljeđe

Naziv projekta:	Konzervacija i rekonstrukcija spomenika iz I i II Svjetskog rata			
Prioritet 4.1.	Rekonstrukcija i konzervacija kulturno-istorijskih spomenika			
Očekivani rezultati	Zaštićeni i obnovljeni spomenici; očuvana kulturna i istorijska baština; povećana turistička atraktivnost.			
Indikatori i sredstva provjere	Konzervirano najmanje 10 spomenika; broj posjetilaca i manifestacija na lokalitetima.			
Period sprovođenja	2025-2027. god.			
Opis aktivnosti	Evidentiranje i dokumentovanje stanja spomenika. Izrada projekata konzervacije. Sanacija i restauracija spomenika i pratećih sadržaja. Postavljanje info-tabli i turističke signalizacije. Organizacija kulturnih događaja na obnovljenim lokalitetima.			
Ciljne grupe	Lokalna zajednica, turisti, škole, kulturne institucije.			
Nosioci aktivnosti	Opština Andrijevica.			
Učesnici u implementaciji	Ministarstvo kulture, Zavod za zaštitu spomenika, NVO			
Izvori finansiranja-	Budažet Opštine	Državni budžet	Drugi izvori	Ukupno
	50.000€	250.000€	-	300.000€

Specifični strateški cilj 5: Održivo upravljanje resursima i zaštita životne sredine

Naziv projekta:	Uklanjanje divljih deponija			
Prioritet 5.1.	Unapređenje upravljanja otpadom i otpadnim vodama			
Očekivani rezultati	Smanjen broj divljih deponija; čistija životna sredina; veća ekološka svijest.			
Indikatori i sredstva provjere	Sanirano najmanje 15 deponija; broj novih deponija smanjen za 50%.			
Period sprovođenja	2025-2029. god.			

Opis aktivnosti	Mapiranje divljih deponija. Mehanizovano uklanjanje otpada i sanacija lokacija. Postavljanje znakova i kamera na rizičnim mjestima. Kampanja „Stop divljim deponijama“.			
Ciljne grupe	Građani, ekološke NVO, škole.			
Nosioci aktivnosti	Komunalno preduzeće			
Učesnici u implementaciji	Opština, NVO, Ministarstvo ekologije			
Izvori finansiranja-	Budžet Opštine	Državni budžet	Drugi izvori	Ukupno
	50.000€	150.000€	-	200.000€

Naziv projekta:	Izgradnja nove kanalizacione mreže			
Prioritet 5.1	Unapređenje upravljanja otpadom i otpadnim vodama			
Očekivani rezultati	Poboljšano odvođenje otpadnih voda; smanjenje zagađenja.			
Indikatori i sredstva provjere	Izgrađeno min. 10 km kanalizacije; povećan broj priključenih domaćinstava.			
Period sprovođenja	2025–2029. god.			
Opis aktivnosti	Projektovanje kanalizacione mreže. Izgradnja kolektora i priključaka. Uređenje terena nakon radova Edukacija građana o pravilnom korišćenju.			
Ciljne grupe	Građani, privreda, škole			
Nosioci aktivnosti	Opština Andrijevica			
Učesnici u implementaciji	DOO Vodovod i kanalizacija Andrijevica, Ministarstvo ekologije			
Izvori finansiranja	Budžet Opštine	Državni budžet	Drugi izvori	Ukupno
	500.000€	2.000.000€	500.000€	3.000.000€

Naziv projekta:	Izgradnja kolektora za prečišćavanje otpadnih voda			
Prioritet 5.1	Unapređenje upravljanja otpadom i otpadnim vodama			
Očekivani rezultati	Prečišćavanje otpadnih voda; očuvanje rijeka i podzemnih voda.			
Indikatori i sredstva provjere	Izgrađen 1sistem za prečišćavanje otpadnih voda; smanjenje zagađenja rijeka za 70%.			
Period sprovođenja	2025-2029. god.			
Opis aktivnosti	Studija izvodljivosti i izbor lokacije. Izrada projektno–tehničke dokumentacije. Izgradnja kolektora i postrojenja za prečišćavanje. Edukacija osoblja i građana.			
Ciljne grupe	Građani, turistička privreda, poljoprivreda			
Nosioci aktivnosti	Opština Andrijevica			
Učesnici u implementaciji	Ministarstvo ekologije, DOO Vodovod i kanalizacija Andrijevica, međunarodni partneri			
Izvori finansiranja-	Budžet Opštine	Državni budžet	Drugi izvori	Ukupno
	500.000€	3.000.000€	1.500.000€	5.000.000€

Naziv projekta:	Nabavka opreme za kontinuirano praćenje požara, poplava i odbacivanja otpada u životnu sredinu (dronovi, kamere, fotoklopke i dr)			
Prioritet 5.1	Unapređenje upravljanja otpadom i otpadnim vodama			
Očekivani rezultati	Brza reakcija na požare i zagađenje; unaprijeđen sistem zaštite životne sredine			
Indikatori i sredstva provjere	Nabavljena oprema (dronovi, kamere, fotoklopke); broj intervencija.			
Period sprovođenja	2025–2026. god.			
Opis aktivnosti	Nabavka dronova, kamera, fotoklopki i softvera. Obuka službenika. Testiranje sistema i uvođenje u upotrebu. Monitoring i izvještavanje.			
Ciljne grupe	Građani, ekološke službe, civilna zaštita			
Nosioci aktivnosti	Opština, Direktorat za vanredne situacije			
Učesnici u implementaciji	Ministarstvo ekologije, NVO			
Izvori finansiranja	Budžet Opštine	Državni budžet	Drugi izvori	Ukupno
	50.000€	150. 000€	-	150.000€

Naziv projekta:	Nabavka multifunkcionalnog vozila (multi-jet kamion) za otčepljavanje kanalizacije			
Prioritet 5.2.	Unapređenje tehničkih i administrativnih kapaciteta službi			
Očekivani rezultati	Unaprijeđene komunalne usluge; brže otklanjanje kvarova.			
Indikatori i sredstva provjere	Nabavljeno vozilo; broj intervencija godišnje (min. 100).			
Period sprovođenja	2025-2026. god.			
Opis aktivnosti	Nabavka specijalnog vozila. Obuka radnika. Uvođenje vozila u redovan rad.			
Ciljne grupe	Građani, privreda, škole.			
Nosioci aktivnosti	DOO Vodovod i kanalizacija Andrijevica			
Učesnici u implementaciji	Opština Andrijevica , Ministarstvo ekologije			
Izvori finansiranja	Budžet Opštine	Državni budžet	Drugi izvori	Ukupno
	50.000€	200.000€	-	250.000€

Naziv projekta:	Rekonstrukcija gradskog vodovoda			
Prioritet 5.3.	Unapređenje hidro-tehničke infrastrukture i zaštita imovine i resursa			
Očekivani rezultati	Stabilno i kvalitetno vodosnabdijevanje; smanjenje gubitaka vode, povećanje broja korisnika.			
Indikatori i sredstva provjere	Rekonstruisan glavni cjevovod faze 2; broj priključenih domaćinstava; smanjenje kvarova za 80%.			
Period sprovođenja	2025-2029. god.			
Opis aktivnosti	Izrada glavnog projekta. Zamjena dotrajalih cjevovoda. Modernizacija pumpnih stanica i rezervoara Testiranje i monitoring sistema			
Ciljne grupe	Stanovnici Andrijevice, privreda			

Nosioci aktivnosti	Opština Andrijevic, DOO Vodovod i kanalizacija Andrijevic			
Učesnici u implementaciji	Svjetska banka, Ministarstvo ekologije			
Izvori finansiranja	Budžet Opštine	Državni budžet	Drugi izvori	Ukupno
	500.000€	500.000€	2.000.000€	3.000.000€

Naziv projekta:	Poboljšanje vodosnabdijevanja MZ Slatina i Seoce izgradnjom pumpnih stanica			
Prioritet 5.3.	Unapređenje hidro-tehničke infrastrukture i zaštita imovine i resursa			
Očekivani rezultati	Pouzdanost vodosnabdijevanje u ruralnim područjima.			
Indikatori i sredstva provjere	Izgrađene min. 2 pumpne stanice; povećan broj domaćinstava sa redovnim snabdijevanjem			
Period sprovođenja	2025-2026. god.			
Opis aktivnosti	Izrada projekta. Nabavka opreme i pumpi. Izgradnja pumpnih stanica. Edukacija i obuka za održavanje.			
Ciljne grupe	Stanovnici sela Slatine i Seoca			
Nosioci aktivnosti	Opština Andrijevic, DOO "Vodovod i kanalizacija"			
Učesnici u implementaciji	Ministarstvo ekologije, lokalna zajednica i Ministarstvo javnih radova			
Izvori finansiranja	Budžet Opštine	Državni budžet	Drugi izvori	Ukupno
	100.000€	400.000€	-	500.000€

Naziv projekta:	Pošumljavanje degradiranih i opožarenih područja			
Prioritet 5.4.	Edukacija građana o ekologiji			
Očekivani rezultati	Povećana površina pod šumama; smanjen rizik od erozije i klizišta.			
Indikatori i sredstva provjere	Pošumljeno min. 50 ha; povećan broj sadnica.			
Period sprovođenja	2026-2028. god.			
Opis aktivnosti	Identifikacija degradiranih površina Nabavka i sadnja autohtonih sadnica. Održavanje i monitoring rasta sadnica. Edukativne kampanje sa školama.			
Ciljne grupe	Građani, škole, poljoprivrednici			
Nosioci aktivnosti	Opština Andrijevic			
Učesnici u implementaciji	Ministarstvo ekologije, NVO, škole			
Izvori finansiranja-	Budžet Opštine	Državni budžet	Drugi izvori	Ukupno
	50.000€	200.000€	-	250.000€

Naziv projekta:	Edukativni program „Zelena Andrijevic“			
Prioritet 5.4.	Edukacija građana o ekologiji			
Očekivani rezultati	Veća ekološka svijest građana; uključivanje mladih u zaštitu prirode.			
Indikatori i sredstva provjere	Realizovano min. 20 radionica i akcija; broj učesnika (min. 500).			
Period sprovođenja	2026–2027. god.			

Opis aktivnosti	Organizacija predavanja i radionica u školama. Terenske akcije čišćenja i sadnje drveća. Promotivne kampanje u lokalnoj zajednici. Izrada priručnika za djecu i mlade.			
Ciljne grupe	Učenici, omladina, lokalna zajednica			
Nosioci aktivnosti	Opština Andrijevića			
Učesnici u implementaciji	Škole, NVO, Ministarstvo ekologije			
Izvori finansiranja	Budžet Opštine	Državni budžet	Drugi izvori	Ukupno
	50.000€	50.000€	-	100.000€

MONITORING

Sa ciljem da se prati ostvarenje Strateškog plana razvoja, lokalna uprava će uspostaviti mehanizam monitoringa efikasnosti implementacije Strateškog plana i upotrebe resursa, kao i mjerenja efekata koji se postižu realizacijom predviđenih projekata. Usvajanje Strateškog plana razvoja pratiće izrada Godišnjeg akcionog plana, kao i usvajanje istog. Monitoring će biti zasnovan na prikupljanju relevantnih informacija za svaki projekat pojedinačno, i to u dijelu: procesnih indikatora (faza u kojoj se nalazi realizacija projekta, a koja će pratiti realizaciju aktivnosti), finansijskih indikatora (opredijeljeni i realizovani budžet za projekte čija realizacija je u toku), fizičkih indikatora, koji će obuhvatiti prikupljanje podataka o učincima i rezultatima. Za prikupljanje podataka biće zadužen menadžer, u saradnji sa partnerima koji učestvuju u sprovođenju pojedinačnih projekata. Menadžer projekata će o učincima, rezultatima, procesnim i finansijskim indikatorima izvještavati predsjednika, koji će dostaviti podatke za potrebe rada Skupštine opštine Andrijevića. U skladu sa Pravilnikom o metodologiji za izradu Strateškog plana razvoja jedinice lokalne samouprave, menadžer opštine će pripremati izvještaj o sprovođenju Strateškog plana razvoja i dostavljati ga Ministarstvu ekonomije.

Strateški cilj	Indikator	Izvor verifikacije	Početna vrijednost	Ciljani ishod (2029)
Specifični strateški cilj 1: Unaprijediti demografske pokazatelje kroz razvoj lokalne privrede, povećanje zaposlenosti i održivu valorizaciju prirodnih resursa.	Smanjena stopa iseljavanja mladih ljudi iz Andrijevice	- Izvještaj JLS - Izvještaj Monstata	N/A	Stopa iseljavanja mladih smanjena za 25 % do 2029. god.
	Broj novootvorenih radnih mjesta	- Izvještaj JLS - Izvještaj Monstata - Izvještaj ZZZCG		50 novootvorenih radnih mjesta do 2029. godine
	Broj izgrađenih postrojenja za flaširanje vode	- Izvještaj JLS, izvještaj Ministarstva ekonomije		Izgrađeno jedno postrojenje do 2029. godine
	Rast broja registrovanih malih preduzeća	- Izvještaj JLS - Izvještaj Poreseke uprave		20 novootvorenih preduzeća do 2029. god.

Specifični strateški cilj 2: Povećati kvalitet života kroz javnu infrastrukturu, usluge i socijalnu sigurnost	Broj km asfaltiranih i rekonstruisanih lokalnih puteva po prioritetima	- Izvještaj JLS	-	Asfaltirano i rekonstruisano 30 km do 2029. god.
	Broj km novoprobijenih puteva	- Izvještaj JLS		Probijeno 10 km do 2029. god.
	Broj novoizgrađenih sportskih objekata	- Izvještaj JLS - Izvještaj Ministarstva javnih radova		Izgrađena dva sportska objekta do 2029. god.
	Broj novoizgrađenih seoskih vodovoda	- Izvještaj JLS - Izvještaj Ministarstva javnih radova		Izgrađeno sedam seoskih vodovoda do 2029. god.
	Broj km novoizgrađene ulične rasvjete	- Izvještaj JLS		5 km novoizgrađene ulične rasvjete do 2029. god.
	Broj novih stubnih trafostanica 10/04 KV	- Izvještaj CEDIS		Izgrađeno pet STS do 2029. god.
	Broj novih priključaka na vodovodnu i kanalizacionu mrežu	- Izvještaj DOO „Vodovod i kanalizacija“		100 novih korisnika na vodovodnu mrežu i 50 novih korisnika na kanalizacionu mrežu
	Zadovoljstvo građana kvalitetom javnih usluga	- Sprovedeno anketiranje građana Andrijevice Publikovana anketa		Sprovedene i publikovane četiri ankete do 2029.god.
	Revitalizacija niskonaponske mreže	- Izvještaj CEDIS		Revitalizovana mreža u osam mjesnih zajednica-Konjuhe, Đuliće, Ulotina, Gračanica, Bojoviće, Gornje Luge, Trešnjevo, Seoce
	Broj izrađenih kapitalnih projekata za razvoj opštine Andrijevice	- Izvještaj JLS		Izrađeno 10 kapitalnih projekata do 2029. god.

Specifični strateški cilj 3: Poboljšanje turističke ponude Opštine Andrijevice	Povećan broj registrovanih smještajnih kapaciteta	- Izvještaj TO	29 registrovanih izdavaoca smještaja	Registrovani smještajni kapaciteti uvećani za 20% do 2029. god.
	Broj noćenja turista	- Izvještaj JLS - Izvještaj TO Andrijevice	5826 noćenja	+20% do 2029. god.
	Postavljen info centar u Andrijevici	- Izvještaj TO Andrijevice - Izvještaj JLS	N/A	Postavljen jedan info centar u Andrijevici do 2029. god.
	Povećani prihodi od turizma u opštini Andrijevice	- Izvještaj Sekretarijata za finansije		Uvećani prihodi opštine Andrijevice od turizma za 100%
	Izrada kataloga turističke ponude	- Izvještaj JLS - Izvještaj TO Andrijevice		Četiri štampana i promovisana kataloga turističke ponude opštine Andrijevice do 2029. god.
	Broj novih biciklističkih i pješačkih staza	- Izvještaj JLS - Izvještaj TO Andrijevice		Tri nove markirane pješačke staze i dvije nove biciklističke staze do 2029. god.
	Broj novih vidikovaca postavljenih na teritoriji opštine Andrijevice	- Izvještaj TO Andrijevice		Pet novopostavljenih vidikovaca do 2029. god.
	Broj posjetioca turističkih manifestacija	- Izvještaj TO Andrijevice		5000 posjetioca u opštini Andrijevice do 2029. god.
Specifični strateški cilj 4: Očuvati i valorizovati kulturno-istorijsko nasleđe	Pokrivenost mobilnim i internet servisom područja parka prirode Komovi	- Izvještaj JLS - Izvještaj mobilnih operatera		100% pokriveno područje Komova mobilnim i internet servisom
	Broj obnovljenih i zaštićenih kulturno-istorijskih spomenika	- Izvještaj Centra za kulturu	N/A	Dva obnovljena i zaštićena spomenika do 2029. god.
	Broj održanih smotri folk-lora	- Izvještaj Centra za kulturu		Četiri smotre folk-lora do 2029. god.
	Spomenici na listi zaštićenih kulturnih dobara od državnog značaja	- Ministarstvo kulture i medija - Izvještaj Centra za kulturu		Dva spomenika uvrštena na listi zaštićenih kulturnih dobara od državnog značaja do 2029. god.

Strateški cilj 5: Održivo upravljanje resursima, i zaštita živote sredine	Unaprijeđeno sakupljanje, transport i tretman otpada	- Izvještaj DOO „Komunalno“ Andrijevice	N/A	Puštena u rad transfer stanica do 2029. god.
	Kontrolisanje kvaliteta vazduha i vode u Andrijevi	- Izvještaj nadležnog organa		Čist vazduh i zdrava voda na teritoriji opštine Andrijevice
	Površine zaštićenih područja na teritoriji opštine Andrijevice	- Izvještaj JLS - Izvještaj Ministarstva ekologije	Trenutne granice parka prirode	Proširene granice parka prirode Komovi
	Broj pripremljenih projekata obnovljivih izvora energije	- Izvještaj JLS	N/A	Pet novih projekata iz oblasti obnovljivih izvora energije do 2029. god.
	Broj pripremljenih projekata obaloutvrde rijeke Lim	- Izvještaj JLS - Izvještaj Uprave za vode		Pripremljeno četiri priobjekta obaloutvrde rijeke Lim do 2029. godine
	Izrađen novi kolektor za prečišćavanje otpadnih voda	- Izvještaj DOO “Vodovod i kanalizacija” - Izvještaj JLS		Izrađen novi kolektor za prečišćavanje otpadnih voda do 2029. god.
	Rekonstrukcija gradskog vodovoda	- Izvještaj DOO “Vodovod i kanalizacija” Andrijevice		Potpuno rekonstruisan gradski vodovod do 2029. god.
	Unaprijeđeni administrativni kapaciteti DOO „Vodovod i DOO Komunalno Andrijevice	- Izvještaj DOO „Vodovod i kanalizacija” - Izvještaj DOO Komunalno “		Izgrađen novi objekat za njihove potrebe do 2029. god.

Istovremeno, sa pripremanjem, novog Godišnjeg akcionog plana, priprema se izvještaj o napretku i rezultatima ostvarenim tokom sprovođenja prethodnog Godišnjeg akcionog plana. U skladu sa Pravilnikom izvještavanje se vrši dostavljanjem izvještaja i to: Godišnji izvještaj sprovođenje SPR-a; Finansijski godišnji izvještaj sprovođenja Godišnjeg akcionog plana za SPR.

Forma za Godišnji izvještaj sprovođenja SPR-a

Strateški cilj:						
Prioritet:						
Projekat	Ostvareni rezultat	Indikatori i sredstva provjere	Period sprovođenja	Nosioci aktivnosti	Učesnici aktivnosti	Komentar

Forma za Finansijski godišnji izvještaj sprovođenja Godišnjeg akcionog plana za SPR-a

Strateški cilj:				
Prioritet:				
Projekat	Utrošena sredstva			
	Ukupno	Budžet Opštine	Državni budžet	Drugi izvori

Fotografije: „Turistička organizacija
Andrijevica“, fotograf: Zečević Mladen